ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

ปริญญา

ภาษาไทย	ภาษาไทย
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง ศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทย สำหรับเยาวชน

The Study of the Language Used and the Matter in the Magazine Encouraging The Study the Thai Language for the Youth

นามผู้วิจัย นางสุมิตรา จิตศรัทธา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล, ค.ม.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเหลือ ใจมโน, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(รองศาสตราจารย์วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 4 **เดือน** มิถุนายน **พ.ศ.** 2550

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทย สำหรับเยาวชน

The Study of the Language Used and the Matter in the Magazine Encouraging The Study the Thai Language for the Youth

โดย

นางสุมิตรา จิตศรัทธา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
พ.ศ. 2550

สุมิตรา จิตศรัทธา 2550: ศึกษาการใช้ภาษา และเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล, ค.ม. 166 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน ทั้งในด้านการใช้ภาษาไทยซึ่งศึกษาด้านการใช้คำ ด้านการใช้ประโยค ด้านการใช้สำนวน ด้านการใช้โวหารและด้านการใช้ภาพพจน์และศึกษาเนื้อหาในนิตยสาร

กลุ่มตัวอย่างการศึกษาวิจัยเรื่องนี้คือนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดเป็นนิตยสารรายเดือนตั้งแต่ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2549 รวมจำนวนทั้งหมด 48 เล่ม

ผลการศึกษาพบว่านิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนมีการใช้ภาษาดังนี้ มีการใช้คำที่มีความหมายโดยตรง คำที่ความหมายโดยนัย คำรูปธรรม คำนามธรรม คำมีศักดิ์ คำภาษาต่างประเทศ คำสแลง คำภาษาตลาด คำภาษาถิ่น คำแสดงอารมณ์ คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำเลียนเสียงพูด คำย่อ คำซ้ำ คำซ้อน คำประสม ส่วนด้านการใช้ประโยคพบว่ามีการใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำสั่งและขอร้อง ส่วนด้านการใช้สำนวนพบว่ามีการใช้สำนวนเก่าและสำนวนใหม่ ส่วนการใช้โวหารพบว่ามีการใช้โวหารแบบบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร สาธกโวหาร อุปมาโวหารและเทศนาโวหาร ส่วนด้านการใช้ภาพพจน์พบว่ามีการใช้ภาพพจน์เปรียบเทียบลักษณะ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน สัทพจน์และปฏิปุจฉา และจากการศึกษาเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยพบว่ามีลักษณะเนื้อหา 3 ประเภท คือเนื้อหาสารคดี เนื้อหาบันเทิงคดีและเนื้อหาสาระบันเทิง

สุมิตรา จิตศรัทธา — สิริวรรณ นันทจันทูล — 26 / พค. / 50

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Sumitra Jitsattha 2550: The Study of the Language Used and the Matter in the Magazine Encouraging The Study the Thai Language for the Youth. Master of Arts (Thai), Major Field: Thai Language, Department of Thai Language. Thesis Advisor: Associate Professor Siriwan Nantachantoon, M.Ed. 166 pages.

The thesis deals mainly with studying the language usage and important matter as given in the magazine encouraging study Thai language for the youth. The following language usages; word, sentence, idiom, diction and figurative speech, have been emphasized to analyze.

The samplers concerned in research consist of the two magazines; Lem Prod and Bansanookkid Magazines, which are monthly published in 2004-2006 totally 48 items.

It is found obviously that the following language usages; denotation, connotation, concrete, abstract, royal words, foreign words, slang, informal language, dialect words, emotive words, natural imitation, speaking imitation, abbreviation, repeating words, overlapping words and compound words, have mostly been found in the magazine. For the sentence concerned, the five categories namely; affirmative, question, negative, command and requesting sentence, have been brought in usage. For idiom, it is found both the original and modern idioms used in the magazine. Moreover, the five patterns of diction namely; narration, description, citation, comparison and doctrine, have especially been found. According to the figurative speech, the following patterns; simile, metaphor, personification, postulate, oxymoron, have been used. For the contents in the magazine, as observed, the three patterns namely; fiction, non-fiction and mixed contents between both features, have also been found.

Sumitra Jitsettha. Siriwan Nantachantoon 26 / 5 / 07

Student's signature Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ ศึกษาการใช้ภาษา และเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน” ได้ สำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะผู้วิจัยได้รับการช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูลประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญเหลือ ใจมโน กรรมการวิชาเอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำแนวทางการวิจัยและการปฏิบัติตนอยู่ในจริยธรรม ตลอดจนการให้กำลังใจในการทำงาน แก่ผู้วิจัยตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาและ เอาใจใส่ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณโอกาสนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาคภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ ทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ ให้ความห่วงใย ด้วยความเมตตาต่อผู้วิจัยมาตลอด รวมทั้งเพื่อนๆ เอกภาษาไทยทุกคนที่ให้กำลังใจต่อผู้วิจัย

คุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นของขวัญแด่ ครอบครัวจิตศรัทธา และครอบครัวเทพมูล รวมถึงคุณพ่อเด็กหญิงจันทกานติ์ จิตศรัทธาที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายค่าเล่าเรียน และให้กำลังใจตลอดมา หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ใดบ้าง และผู้วิจัยขออุทิศผลงานคุณความดี ของวิทยานิพนธ์แด่คุณแม่จันทรา เทพมูลผู้ให้กำเนิดของผู้วิจัยขอขอบพระคุณ

สุมิตรา จิตศรัทธา

พฤษภาคม 2550

สารบาญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ 7

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7

ขอบเขตของการวิจัย 7

นิยามศัพท์ 7

ข้อตกลงเบื้องต้น 8

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 9

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร 10

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเด็ก 22

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้ภาษา 32

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 69

ประชากร 69

การเก็บรวบรวมข้อมูล 69

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย 69

การสร้างเกณฑ์ในการวิจัย 75

การวิเคราะห์ข้อมูล 76

บทที่ 4 ผลการวิจัย 77

ผลการการศึกษาลักษณะการใช้ภาษา 77

ลักษณะด้านการใช้คำ 78

ลักษณะด้านการใช้ใช้ประโยค 110

ลักษณะด้านการใช้สำนวน 118

ลักษณะด้านการใช้โวหาร 124

ลักษณะด้านการใช้ภาพพจน์ 134

ผลการศึกษาลักษณะเนื้อหาของนิตยสาร 141

สารบาญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 146
สรุป 146
อภิปรายผล 150
ข้อเสนอแนะ 152

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 153

ภาคผนวก 160

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 166

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนิตยสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ในการนำเสนอข่าวสารหรือแจ้งข่าวสารความเป็นมาของสังคม เพื่อให้ความรู้ ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่านเป็นส่วนรวมและเฉพาะกลุ่ม โดยมีกำหนดออกจำหน่ายช่วงระยะเวลาในการออกเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายปี ที่แน่นอน ซึ่งนิตยสารทุกประเภทมีเนื้อหาในนิตยสารหลายประเภทอยู่ในเล่มเดียวกันเช่น ข่าว ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เนื้อหาที่นำเสนอหรือเรื่องที่ลงพิมพ์ประจำในนิตยสารคือคอลัมน์ต่าง ๆ ซึ่งจะแบ่งประเภทเนื้อหาที่มีความหลากหลายในนิตยสาร ตามชื่อคอลัมน์ที่กำหนดไว้ เนื้อหามีสาระน่ารู้ ในด้านทั่ว ๆ ไปมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ (สมควร กวียะ และ มาลี บุญศิริพันธ์, 2531: 65-67)

วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ในการสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ความสามารถทางศิลปะวิทยาการต่างๆ วรรณกรรมสำหรับเด็ก ช่วยปลุกปลอบอารมณ์ให้ร่าเริง มีชีวิตชีวา ปลูกฝังแนวคิดจิตสำนึกที่ชอบธรรม ตามวิถีสังคมให้แก่เด็กผู้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญสูงสุดแห่งมวลมนุษยชาติ ความเจริญหรือล้าหลังของประเทศชาติย่อมขึ้นอยู่กับ สติปัญญา ความสามารถ แนวคิด และจิตสำนึกซึ่งเรียกว่า คุณภาพชีวิตของเด็กที่เจริญเติบโตขึ้นจากการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี คือเด็กได้รับทั้งอาหารกายที่เป็นประโยชน์และได้รับทั้งอาหารสมองที่มีคุณค่าที่สามารถหล่อหลอมและหล่อเลี้ยง จิตวิญญาณให้งอกงามซึ่งอาหารสมองคือ วรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นเอง (สนั่น มีขันหมาก, 2537: คำนำ)

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน สิ่งที่ควรคำนึงสำหรับผู้เขียนคือการเขียนโดยยึดเด็กเป็นจุดศูนย์กลางของการเขียนเป็นการเขียนเพื่อเด็กและเยาวชนได้อ่านเพื่อเพิ่มพูนและส่งเสริมประสบการณ์ของเด็กให้กว้างไกลมากขึ้น แม้ว่า การเขียนหนังสือสำหรับเด็กจะมีปัญหาว่าเขียนอย่างไรจึงจะเขียนหนังสือเหมาะสมเป็นอย่างดีสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งการเขียนหนังสือสำหรับเด็กผู้เขียนต้องมีแรงบันดาลใจ และมีพื้นฐานทางภาษาที่ดี เพราะหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนมีลักษณะมุ่งให้ความบันเทิง เกิดความสนุกสนานเป็นหลัก เป็นหนังสือที่เขียนให้เด็กและ

เยาวชนอ่านโดยเฉพาะหรือผู้ใหญ่อ่านให้เด็กเล็กฟัง (พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ, 2534: 24) วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาชีวิตเด็ก ในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษพิสัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพหนังสือสำหรับเด็กมีบทบาทในชีวิตของเด็กทุกเพศทุกวัยทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน หนังสือที่เขียนให้เด็กอ่านนับว่าเป็นวรรณกรรมอย่างใหม่ที่มีคุณค่าเพราะเด็กได้ความรู้ (หทัย ตันหยง, 2529: คำนำ)

นิตยสาร (Magazine) มาจากภาษาอารบิก หมายถึงร้าน คลังสินค้าหรือห้างสรรพสินค้าโดยที่ความหมายดังกล่าวได้ให้ความหมายนิตยสารในด้านของการเป็นที่รวมแหล่งของข่าวสารหลาย ๆ ประเภทที่มีความแตกต่างกันออกไป นิตยสารเป็นแหล่งรวมบทความเรื่องราวต่างๆซึ่งเขียนโดยผู้เขียนหลายคนและกำหนดตามวาระ (ดรุณี หิรัญรักษ์, 2530: 1) และนิตยสารหากจะกล่าวถึงนิตยสารโดยทั่วไป จะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ได้เป็น 4 ประเภทคือนิตยสารทั่วไป นิตยสารวงการธุรกิจ นิตยสารสมาคมและนิตยสารเพื่อประชาสัมพันธ์ มีลักษณะดังนี้ ประการแรก นิตยสารทั่วไป เป็นนิตยสารที่จำนวนจำหน่ายสูงสุด เป็นนิตยสารที่ได้รับความสนใจมากนิตยสารทั่วไปมีหลายฉบับในท้องตลาดซึ่งจะมีผู้จัดทำหลายฝ่ายเนื่องจากว่านิตยสารทั่วไปมีหลายรสและหลายเนื้อหาในฉบับเดียวกันมุ่งให้ความบันเทิงและความรู้ในด้านต่างๆ ประการที่สอง นิตยสารวงการธุรกิจ เป็นนิตยสารด้านธุรกิจอุตสาหกรรม ผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจ ประการที่สาม นิตยสารสมาคมนิตยสารนี้ จะจัดทำโดยความสมัครใจไม่หวังค่าตอบแทนเนื้อหาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก เช่น สโมสรโรตารี่ และประการสุดท้ายนิตยสารเพื่อประชาสัมพันธ์เป็นนิตยสารที่จัดแจกจ่ายผู้สนใจ ลูกค้า ผู้แทนจำหน่ายต่างๆ (ดรุณี หิรัญรักษ์, 2530: 4-5) และเนื้อหาในนิตยสารมีเนื้อหาสาระหลากหลายสนองความต้องการของผู้อ่าน มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ในด้านข้อมูลมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ มีภาพประกอบตรงตามเนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกเพศ ทุกวัย ไม่ขัดต่อศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย (ถวัลย์ มาศจรัส, 2546: 285)

การเขียนหลายประการกล่าวคือ เขียนเพื่อเล่าเรื่องเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์กับเรื่องราวเหตุการณ์ที่ผู้เขียนประสบเองหรือเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้น เขียนเพื่ออธิบายเป็นการบอกความรู้ชี้แจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เพียงอย่างเดียวหรือความเห็นประกอบคำแนะนำ เขียนเพื่อโน้มน้าวใจเป็นการเขียนชักจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตามจนเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกปฏิบัติตามที่ผู้เขียนต้องการ เขียนเพื่อแสดงจินตนาการและความรู้สึกเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการตาม อาจแฝงข้อคิด คติเตือนใจไว้ในงานเขียนเพื่อเป็น สาระประโยชน์แก่ผู้อ่าน นอกจากนั้นผู้เขียนต้องพิจารณากลุ่มผู้อ่านโดย

วิเคราะห์ อายุ เพศ สถานภาพ อาชีพ ฐานะ การศึกษาของผู้อ่านเพราะมีผลต่อการเลือกเรื่องที่จะเขียนและการใช้ภาษา เนื่องจากผู้อ่านมีความต่างกัน มีความสนใจไม่เหมือนกัน ในกรณีที่ผู้เขียนจำเป็นต้องเขียนเรื่องให้มวลชนอ่านควรเป็นเรื่องที่คิดว่ามวลชนสนใจร่วมกันแต่ถ้าผู้อ่านเป็นเฉพาะกลุ่ม ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่กลุ่มนั้น ๆ สนใจและผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่จะเขียนอย่างเหมาะสมคือ เลือกเรื่องให้เหมาะสมกับขนาดความยาวของเรื่อง เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสนใจและคาดว่าผู้อ่านจะสนใจ ทันต่อยุคสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เป็นเรื่องแปลกใหม่ เลือกเรื่องที่ผู้เขียนมีความรู้ อีกทั้งมีแหล่งความรู้ที่จะสามารค้นคว้าหาข้อมูลได้ เลือกเรื่องที่เหมาะสมแก่ผู้อ่านและผู้เขียนควรเลือกรูปแบบงานเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา กลุ่มผู้อ่านและสื่อ (สิริวรรณ นันทจันทูล, 2546: 32-33)

ในปัจจุบันมีนักเขียนมากมายที่ได้สร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กในด้านการส่งเสริมการอ่าน การเขียนและส่งเสริมการเรียนรู้ ถ้าเยาวชนได้อ่านวรรณกรรมเหล่านี้ก็จะประโยชน์ต่อตนเอง สอดคล้องกับนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ซึ่งเป็นนิตยสารที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และกระบวนการคิด ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเสริมความฉลาดเชาว์ปัญญา IQ (Intelligence Quotient) และ ความฉลาดทางอารมณ์ และความคิดมี EQ (Emotional Intelligence) ให้สาระความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข มีเนื้อหาหลากหลาย

นิตยสารเล่มโปรดเป็นนิตยสารที่มีสมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย ให้ความสนับสนุน และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานลายพระหัตถ์ ชื่อ **เล่มโปรด** แก่นิตยสารนี้ ในนิตยสารเล่มโปรดจะรวบรวมเนื้อหา ดังเช่น เรื่องเด่น ภาษา นักเขียนเยาวชน เปิดโลกการอ่าน พัฒนาตัวเองเป็นต้น นิตยสารเล่มโปรดเป็นนิตยสารที่ออกจำหน่ายเป็นรายเดือน เป็นนิตยสารที่ผลิตมาแล้วเป็นปีที่ 6 โดยมีบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด เป็นผู้ผลิต จำหน่าย

ส่วนนิตยสารบ้านสนุกคิด เป็นนิตยสารออกจำหน่ายรายเดือน ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ทั้งข้อคิด สื่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ให้ความรู้และความบันเทิง นิตยสารบ้านสนุกคิดมีเนื้อหาดังเช่น เรื่องเล่า เปิดโลกจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์กับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมทางศิลปะ และเกมประลองเชาว์ เป็นนิตยสารที่ผลิตขึ้นเป็นปีที่ 3 โดย บริษัท แปลน สารา จำกัดเป็นผู้ผลิต จำหน่าย

นิตยสารสำหรับเด็กเป็นบันไดที่ชักจูงให้เด็กให้สนใจการอ่าน การศึกษาค้นคว้าในขั้นต่อไปได้อย่างดีที่สุดอย่างหนึ่ง น่าเสียดายที่ผู้จัดทำนิตยสารเด็กทำกันน้อย ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง อาจารย์ นักบริหาร นักเขียน ผู้จัดพิมพ์ ได้เห็นความสำคัญการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าให้แก่เด็กว่าจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้ทั่วไป การพักผ่อนให้ความบันเทิง และการใช้เวลาว่าง ช่วยเหลือทางด้านการศึกษา และอาชีพ ส่งเสริมความเติบโตทางปัญญาทางอารมณ์และสังคมเพื่อปลูกฝังอุดมคติอันดีงามในการดำรงชีวิต (รัญจวน อินทรกำแพง, 2517: 85)

การใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด มีจุดเด่นที่น่าสนใจ อาทิ

ด้านการใช้คำมีการใช้คำซ้ำพหูพจน์ เช่น

ในฐานะผมเป็นทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กๆโดยเฉพาะ**เด็กๆ** ที่ถูกผู้ใหญ่รังแกคำถามที่มักได้ยินจาก**เด็กๆ**นับแต่เริ่มทางานเมื่อยี่สิบปีที่ผ่านมาและดูเหมือนระยะ**หลังๆ**เด็กจะถามบ่อยขึ้น....

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2548: 3)

ด้านการใช้ประโยค ที่ใช้แสดงเจตนาในการออกคำสั่ง เช่น

… **“อย่าทำอะไรเธอนะ!”** มือใหญ่หนาสองข้างกุมที่ลำคอเล็กๆทั้งคู่พร้อมกับแรงบีบทำเธอหายใจไม่ออกเล็บที่ดูเหมือนจะยาวขึ้นเองในวินาทีนั้นจิกเข้าไปในลำคอจนเลือดไหลซึมออกมาอสุรการรูปงามคลายมือข้างที่กุมคอของภัทธิรา...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2549: 29)

ด้านการใช้สำนวนใช้สำนวนที่เก่าแก่ เช่น

การชิงสุกก่อนห่าม นั้นหากพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าก่อนห่ามนั้นแสดงถึงสภาพยังไม่ถึงสภาพยังไม่ถึงขั้นห่ามเสียด้วยซ้ำดังนั้นการชิงสุกก่อนห่ามเปรียบได้กับการเก็บมะม่วงดิบที่ยังอ่อนอยู่ นำมาบ่มแก๊สให้ผิวเหลืองสวยจนคนเข้าใจผิดว่าสุกแล้ว เมื่อกินเข้าไปจึงรู้ว่ารสเปรี้ยวพาลเสียอารมณ์ทิ้งไป ดังนั้นคำว่า**ชิงสุกก่อนห่าม** หมายถึง การทำสิ่งที่ไม่สมควรแก่วัยยังไม่ถึงเวลาอันควรมักใช้กับหนุ่มสาวที่ได้เสียกันก่อนแต่งงาน

(นิตยสารเล่มโปรด, มิถุนายน 2548: 16)

ด้านการใช้โวหารใช้บรรยายโวหาร เช่น

เหยี่ยว เสือดาวและสิงโตทะเล เป็นสัตว์ที่สายตามีประสิทธิภาพสูงอย่างไม่น่าเชื่อเหยี่ยวสามารถมองเห็นแมลงวันได้จากระยะทางครึ่งไมล์หรือประมาณ 800 เมตร ส่วนเสือดาวก็สามารถสังเกตเห็นการกระพริบตาของคนได้จากระยะไกลถึง 100 หลาหรือ 91.5 เมตรและสำหรับสิงโตทะเลที่อาศัยอยู่บริเวณขั้วโลก มันมีตาที่ใช้งานได้ทั้งบนบกและในน้ำทั้งยังสามารถมองฝ่าความมืดได้ในเวลาที่ไม่มีแสง และเมื่อใดที่แสงแดดสะท้อนหิมะจัดจ้าชนิดที่ตาคนทนไม่ได้สิงโตทะเลก็ยังยิ้มเฉยโดยไม่ต้องใส่แว่นกันแดดเลย

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มกราคม2547: 6)

ด้านการใช้ภาพพจน์ เปรียบเทียบอุปมาทำให้เห็นภาพชัดเจน เช่น

... นี่คือโลกใช่แล้ว ฉันยืนอยู่บนดาวเคราะห์ดวงหนึ่งแล้วที่ฉันกำลังมองอยู่ก็คือเวิ้งฟ้ากว้างที่โอบล้อมโลกใบนี้เอาไว้ ไกลออกไปคือ จักรวาลมืดมิดที่ไร้ขอบเขตมีดวงดาวอื่นๆ นับร้อยพันสำหรับจักวาลที่กว้างใหญ่ไพศาลและมหัศจรรย์เช่นนี่ฉัน**เป็น**เพียงธุลีเล็กๆจุดหนึ่ง **เป็น**สิ่งมีชีวิตท่ามกลางสิ่งมีชีวิตล้านชนิด…

(นิตยสารเล่มโปรด, ธันวาคม 2547: 19)

เนื้อหาในนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีจุดเด่นประเภทเนื้อหานำเสนอ เช่น

ประเภทสารคดีมีสาระให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่คำนึงถึงความบันเทิงที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ความคิด สารคดีจะเป็นรูปแบบความเรียงหรือบทประพันธ์ร้อยกรอง (ผะอบ โปษกฤษณะ, 2544: 101-102)

เนื้อหาเรื่องเด่นในเล่มเช่น ภาพฝีพระหัตถ์ ตามรอยวรรณคดีขุนช้างขุนแผน แกะรอยของวิเศษขุนแผน ปาฏิหาริย์แห่งมิตรภาพ

ประเภทบันเทิงคดีมีเนื้อหาที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีสาระมุ่งแต่จะให้ความบันเทิงอย่างเดียว จะเป็นรูปแบบความเรียงหรือร้อยกรองก็ได้ เช่น หนังสือประเภทตลกขบขัน (ผะอบ โปษกฤษณะ, 2544: 101-102)

1. เนื้อหานักเขียนเยาวชน เช่น วีรกรรมคนดี เรื่องร้ายในความทรงจำ เรื่องสั้นจากเยาวชน

2. เนื้อหาเปิดโลกการอ่าน เช่น เรื่องสั้นชุดสวัสดีคุณเหมียว เกมไทยให้คิด เรื่องสั้นสยองขวัญ ไขปริศนาพิศวง จดหมายเปิดผนึก

3. เนื้อหาทางด้านโลกของดนตรี โขนดนตรีไทย ร้องเล่น เต้น รำ

ประเภทสาระบันเทิง มีทั้งสาระความรู้และความเพลิดเพลิน เพราะผู้อ่านได้ประโยชน์ทั้งสองทาง มีทั้งความเรียง และร้อยแก้ว เช่นนวนิยาย นิทาน ชาดก วรรณคดีเรื่องต่าง ๆ (ผะอบ โปษกฤษณะ, 2544: 101-102) ดังเช่น เนื้อหาด้านภาษาเช่นภาษาไทยใช้ให้เป็นในแนวแบบทดสอบความรู้และเกม Learning English is fun เนื้อหาพัฒนาตนเองเช่น ข่าวเด่นเดือนนี้ เหตุการณ์นั้น สกัดจุดกวนใจ

เนื้อหาอื่น ๆ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ และภาพโฆษณา เนื้อหาทางด้านศิลปะงานสร้างสรรค์ศิลปะสร้างจินตนาการด้วยศิลปโลกคอมพิวเตอร์ แฟนพันธ์แท้ลูกหนัง ร. เรือใบ สุขกาย – ใจ ด้วยโยคะ กีฬาน่าสนุก เนื้อหาท่องเที่ยว ตามดูลูกแก้วที่แม่ฮ่องสอน สงกรานต์นี้ที่กรุงเทพฯ ลุยสวยดูหิ่งห้อยที่อัมพวา พนมรุ้งปราสาทหินแห่งอีสาน ใต้ปั่นสองล้อเลียบป่าชายหาด และ ฟัง พูด อ่าน เขียนเรียนภาษาไทย เนื้อหาเปิดโลกรอบรู้ วิทยาศาสตร์มีคำตอบ ผู้นำเยาวชนช่วยชีวิตป่า รู้รอบทิศแบบวิทยาศาสตร์ และนานาทัศนะเปิดโลกกว้างไกล

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าเนื้อหานิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีเนื้อหาที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่านการเขียนและกระบวนการคิดส่งเสริมการเรียนรู้เป็นสื่อที่ให้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งให้ความรู้และความบันเทิง เพลิดเพลิน มีเนื้อหาสาระที่เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับเยาวชน ในนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดเพื่อให้ทราบลักษณะด้านการใช้คำ ด้านการใช้ประโยค ด้านการใช้สำนวน ด้านการใช้โวหาร ด้านการใช้ภาพพจน์ และแนวการใช้ภาษาทางการใช้ภาษาการเขียนเนื้อหานิตยสารในประเภทนี้ว่า ว่ามีลักษณะในการใช้ภาษาและเนื้อหาเป็นอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน
2. ทำให้ทราบถึงเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน
3. ทำให้ได้แนวทางการใช้ภาษาและการเขียนเนื้อหาในนิตยสารสำหรับเยาวชน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการใช้ภาษาที่ปรากฏเฉพาะในนิตยสารเล่มโปรด และนิตยสารบ้านสนุกคิด ส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนซึ่งเป็นนิตยสารรายเดือน
2. ศึกษาเนื้อหาในนิตยสารเล่มโปรดในช่วงปี พ.ศ. 2547 ถึง 2549 จำนวน 24 ฉบับ
3. ศึกษาเนื้อหาในนิตยสารบ้านสนุกคิดในช่วงปี พ.ศ. 2547 ถึง 2549 จำนวน 24 ฉบับ

นิยามศัพท์

นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะเวลาที่แน่นอน เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายสองเดือนในที่นี้หมายถึงนิตยสารที่มีเนื้อหาทางบันเทิงคดี เป็นหลักและสาระบันเทิงประกอบ เช่นบทความต่าง ๆ บทสัมภาษณ์

นิตยสารส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับเยาวชน หมายถึงนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด

นิตยสารเล่มโปรด หมายถึง นิตยสารที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและกระบวนการคิด จัดจำหน่ายเป็นรายเดือน ผลิตโดย บริษัท นาน มีบุ๊คส์

นิตยสารบ้านสนุกคิด หมายถึง นิตยสารที่จัดทำขึ้นเพื่อสร้างเสริมความฉลาดเชาว์ปัญญา IQ (Intelligence Quotient) และ ความฉลาดทางอารมณ์ และความคิดมี EQ (Emotional Intelligence) จัดจำหน่ายเป็นรายเดือน ผลิตโดย บริษัท แปลน สนุกคิด

ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน โดยอาศัยข้อมูลดังนี้

1. ด้านการใช้คำ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้คำโดยอาศัยเกณฑ์การใช้คำในภาษาไทยของบรรจบ พันธุเมธา (2540) จากหนังสือลักษณะภาษาไทย และการใช้คำในภาษาไทยจำแนกตามหน้าที่ในทางประพันธ์ของชำนาญ รอดเหตุภัย (2522) จากหนังสือสัมมนาการใช้ภาษาไทย ซึ่งสรุปเป็นเกณฑ์ในการศึกษาด้านการใช้คำ

2. ด้านการใช้ประโยค ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษา การใช้ประโยคโดยอาศัยเกณฑ์การใช้ประโยคในภาษาไทยของศรีจันทร์ วิชาตรง (2541) จากหนังสือหลักภาษาไทย

3. ด้านการใช้สำนวนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้สำนวนโดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้สำนวนของสมพร มันตะสูตร (2540) จากหนังสือการเขียนเพื่อการสื่อสาร

4. ด้านการใช้โวหาร ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้โวหาร โดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้โวหาร ของพงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ์ (2528) จากหนังสือการเขียนสร้างสรรค์

5. ด้านการใช้ภาพพจน์ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาพพจน์ โดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาพพจน์ของนภาลัย สุวรรณธารา (2537) จากหนังสือเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7

6. การศึกษาเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาเนื้อหาตามหลักการเขียนหนังสือของผะอบ โปษกฤษณะ (2544: 101-102) จากหนังสือลักษณะเฉพาะของภาษาไทย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นของศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเนื้อหานิตยสาร เนื้อหาวรรณกรรมสำหรับเด็ก การใช้ภาษาและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร วรรณกรรมสำหรับเด็ก และ การใช้ภาษา ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

    1.1 ความหมายของนิตยสาร
    1.2 ลักษณะของนิตยสาร
    1.3 ประเภทของนิตยสาร
    1.4 เนื้อหาของนิตยสาร
    1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการเขียนประเภทนิตยสาร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเด็ก

    2.1 ความหมายวรรณกรรมสำหรับเด็ก
    2.2 ลักษณะวรรณกรรมสำหรับเด็ก
    2.3 ประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็ก
    2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมสำหรับเด็ก

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา

    3.1 ด้านการใช้คำ
    3.2 ด้านการใช้ประโยค
    3.3 ด้านการใช้สำนวน
    3.4 ด้านการใช้โวหาร
    3.5 ด้านการใช้ภาพพจน์
    3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้ภาษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

ความหมายของนิตยสาร

ในการศึกษาเรื่องความหมายของนิตยสาร มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาไว้ดังนี้

กำธร สถิรกุล (2523: 135) ได้กล่าวถึงความหมายของนิตยสารไว้ว่านิตยสารหมายถึง สิ่งพิมพ์ซึ่งปกติมีปกอ่อน มีภาพประกอบ เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องและบทความต่างๆ ที่เขียนโดยผู้เขียนหลายคน มักมีโฆษณาและกำหนดออกที่แน่นอน และมีวัตถุประสงค์ในการที่จะให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

ดรุณี หิรัญรักษ์ (2530: 2) ได้กล่าวว่า นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ ซึ่งตามปกติมีปกอ่อน ระบุกำหนดออกที่แน่นอน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง เช่น บทความต่าง ๆ โดยมีผู้เขียนหลายคน บทสัมภาษณ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บทวิจารณ์ ข่าวต่าง ๆ และมีโฆษณาภาพประกอบค่อนข้างมาก

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม (2531: 1) ได้อธิบายความหมายนิตยสารไว้ว่า นิตยสาร (Magazines) หมายถึง “ปัญหาชนิดพิเศษ” (Special kind of problem) คือนิตยสารแต่ละประเภทนั้น แตกต่างกัน ปัญหาต่างกันไป ผู้ออกแบบมักจะประสบปัญหาต่างกัน ซึ่งมองเห็นว่านิตยสารนั้นเป็นปัญหาโดยเฉพาะ ปัญหาในการออกแบบ สนองตอบผู้อ่านนั่นเอง

Gates (1979: 88) กล่าวถึงความหมายของคำว่า “นิตยสาร” Magazine เป็นคำที่มาจากภาษาอารบิค ว่า Makhazin แปลว่าคลังสินค้า (Storehouse) ซึ่งตรงกับความหมายเดิมตามลักษณะของนิตยสารคือเป็นที่รวมของบทละคร บทกวี ความเรียงและบทประพันธ์

แฮร์ร๊อด (Harrod 1997: 406) ได้กล่าวถึงความหมายของนิตยสารไว้ว่านิตยสารหมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกเป็นวาระมุ่งให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่านโดยทั่ว ๆ ไปนิตยสารจะประกอบด้วยเรื่องยาวประเภทนวนิยาย บทกวี หรือบทความในหลายสาขาวิชา หรืออาจเป็นการรวบรวบข่าวในรอบเดือนจากหนังสือพิมพ์รายวันก็ได้

จากคำจำกัดความต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า นิตยสาร (Magazine) หมายถึง สิ่งพิมพ์ ที่มีกำหนดออกแน่นอนประกอบด้วย เนื้อหาสาระทั้งความรู้และความบันเทิง นิตยสารมีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าว เรื่องราว เหตุการณ์ ความเป็นไป ในด้านสารคดีและบันเทิงคดี ที่ให้ทั้งความรู้และ ความบันเทิงหลากหลายเช่น เรื่องสั้น เรื่องเล่า บทวิจารณ์ บทความต่าง ๆ ข่าวต่าง ๆ และโฆษณา มีภาพประกอบ

ลักษณะของนิตยสาร

ดรุณี หิรัญรักษ์ (2530: 2) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิตยสารสรุปได้ว่า นิตยสารเป็นลักษณะหนึ่งของสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ซึ่งนับตั้งแต่หนังสือพิมพ์จนถึงแผ่นปลิวโฆษณาต่าง ๆ นิตยสารนับเป็นสื่อที่มีลักษณะและธรรมชาติที่มีรูปแบบแปลกแตกต่างไปจากสื่อประเภทอื่น ๆ ในลักษณะบทบาทและหน้าที่ ลักษณะนิตยสารในอดีต คือ สิ่งพิมพ์ที่มีระยะเวลาการออกเป็นระยะซึ่งมิได้ออกทุกวัน เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน และไม่ได้กำหนดเนื้อหา รูป เล่ม ปก ภาพ เหมือนปัจจุบัน โดยกำหนดหลักทั่วไป คือมีออกจำหน่ายในลักษณะ

เพื่อเผยแพร่กิจการของสำนักงาน (ประชาสัมพันธ์)
เพื่อให้ความรู้แก่สมาชิก (เป็นบทความสารคดี)
เพื่อสังคมธุรกิจ (สถาบันอาชีพ)

ต่อมานิตยสารจึงได้กำหนดลักษณะนโยบายเบื้องต้นขึ้นมาคือ

เพื่อจะบอกข่าวคราวความรู้ (to Inform)
เพื่อจะแนะนำแนวทางต่าง ๆ (to guide)
เพื่อจะให้ความบันเทิงใจ (to entertain)

นอกจากนี้ รัญจวน อินทรกำแพง (2517: 100-101) ยังได้กล่าวลักษณะรูปเล่มของนิตยสารไว้สรุปได้ว่านิตยสารมีลักษณะรูปเล่มขนาดใหญ่พอที่จะพิมพ์ภาพประกอบได้ชัดเจนแต่ไม่ควรใหญ่จนเทอะทะเกินไป ภาพชัดเจนตรงกับเนื้อเรื่องมองแล้วได้อารมณ์เป็นภาพเขียนหรือภาพถ่ายก็ได้ ตัวอักษรพอเหมาะ การพิมพ์ไม่ยัดเยียดจนเกินไป เข้าเล่มทนทาน ไม่ขาดง่าย จัดรูปเล่มกะทัดรัดสะดุดตา เข้ากับรสนิยมของเด็ก การจัดคอลัมน์มีภาพประกอบสะดุดตา ให้ความรู้และความบันเทิงส่งเสริมให้รู้จักคิดและใฝ่เรียนต่อไป ด้านสาระความรู้ เนื้อหามีความถูกต้อง เชื่อถือได้ มีวิธีการเขียนเรียงลำดับตอนที่ชัดเจน ช่วยให้ความคิดต่อเนื่องไม่สับสน ภาษาที่ใช้ ไม่เป็นคำศัพท์เฉพาะหรือศัพท์เทคนิคมากเกินไป สำนวนชวนอ่าน เข้าใจง่าย อ่านแล้วได้ความรู้และความบันเทิง

ประเภทของนิตยสาร

ดรุณี หิรัญรักษ์ (2530: 4-5) ได้จัดประเภทของนิตยสารไว้ดังนี้

1. นิตยสารทั่วไป
2. นิตยสารวงการธุรกิจ
3. นิตยสารสมาคม
4. นิตยสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

และ (ดรุณี หิรัญรักษ์, 2530: 5) ได้แบ่งประเภทนิตยสารออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป และนิตยสารเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม

1. นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป มุ่งสนองความสนใจและเป้าหมายไปยังผู้อ่านจำนวนมาก ลักษณะเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นหนักในทางเร้าอารมณ์ และให้ความรู้สึกแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นิตยสารประเภทนี้มีดังนี้

1.1 นิตยสารข่าว มีเนื้อหาค่อนข้างหนัก ในด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และการศึกษาทั่วไป ผู้อ่านจะได้ความรู้ ความเข้าใจจากการอธิบายข่าว วิเคราะห์และวิจารณ์ข่าว และสรุปเรื่องสำคัญ ๆ

1.2 นิตยสารภาพเป็นนิตยสารที่ลงภาพมากกว่าเรื่องและเหตุการณ์ที่อธิบายด้วยตัวหนังสือ ภาพเป็นสื่อที่ถ่ายทอดและนำข่าวสารได้ชัดเจนกว่าตัวหนังสือ

1.3 นิตยสารประเภทย่อเรื่อง เป็นนิตยสารที่มีขนาดเล็ก เนื้อหาส่วนใหญ่นำเอาเรื่องราวที่เป็นเฉพาะด้าน โดยการย่อเนื้อหาให้สั้นกว่าเรื่องเดิม โดยวัตถุประสงค์สำหรับผู้อ่านที่ไม่มีเวลามาก ใช้เวลาอ่านระยะสั้นและประหยัดเวลา

1.4 นิตยสารประเภทเปิดเผยข้อเท็จจริงเป็นเนื้อหามุ่งเสนอเนื้อหาที่นำเสนอข้อเท็จจริงและเบื้องหลังตีแผ่ และเปิดเผย เรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ทั่วไปที่คนสนใจ

1.5 นิตยสารแฟนเป็นนิตยสารที่มีเนื้อหามุ่งเน้นความบันเทิง สาระและเกร็ดความรู้ทั่วไป

1.6 นิตยสารกีฬา เป็นนิตยสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาทุกประเภท

1.7 นิตยสารบุคคลเป็นนิตยสารที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ

1.8 นิตยสารชาย-หญิง เป็นนิตยสารที่มุ่งเสนอเนื้อหาสาระสำหรับผู้ชาย และผู้หญิง

1.9 นิตยสารวิชาการ เป็นนิตยสารที่มีเนื้อหาทางด้านวิชาการสาขาต่างๆ

1.10 นิตยสารการ์ตูน เป็นนิตยสารที่มีทั้งเรื่องและภาพ ที่ตลกขบขัน ทั่วไป

2. นิตยสารผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม มุ่งบริการผู้อ่านด้านธุรกิจการค้า อุตสาหกรรมเผยแพร่เฉพาะกลุ่ม มีดังนี้

2.1 นิตยสารธุรกิจ มีเนื้อหามุ่งบริการผู้อ่าน ในด้านธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม เศรษฐกิจต่างๆ ตลอดจนธุรกิจวงการวิชาชีพสาขาต่างๆ ขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินงานเป็นสำคัญ

2.2 นิตยสารสมาคม เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นหนักทางด้านข่าวสาร รายงานกิจกรรมของสมาคม จัดจำหน่าย เฉพาะสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสมาคมเท่านั้น

2.3 นิตยสารประชาสัมพันธ์ เนื้อหามุ่งเป้าหมายรายงานความคืบหน้าของหน่วยงาน และองค์กร จัดขึ้นโดยหน่วยงาน ภาครัฐบาล เอกชน และ รัฐวิสาหกิจ

2.4 นิตยสารวาระพิเศษ เป็นเนื้อหา ที่จัดพิมพ์ขึ้น ตามเหตุการณ์ หรือวาระพิเศษ มีเนื้อหาตามเหตุการณ์ หรือวาระพิเศษที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่มีภาพประกอบคล้ายนิตยสารภาพ

รัญจวน อินทรกำแพง (2517: 85) ได้แบ่งประเภทวารสารหรือนิตยสารได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภททั่วไป หมายถึง นิตยสารที่ตั้งใจให้ความรู้เบา ๆ ความบันเทิง และสรุปข่าวเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ เช่น สกุลไทย สตรีสาร ฯลฯ

2. ประเภทเสนอข่าวเชิงวิจารณ์ สำหรับนิตยสารประเภทนี้ ไม่ว่าจะเป็นข่าว บทความ เรื่องราวทั้งสารคดี และบันเทิงคดีที่ลงพิมพ์ แทรกทัศนคติ ความคิดเห็นในแง่ของวิจารณ์ให้แก่ผู้อ่าน ได้รับความรู้ ความบันเทิง และปัญหาผสมไปด้วย เช่น สยามรัฐ เนชั่นสุดสัปดาห์

3. ประเภทวิชาการ มีประโยชน์ในการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ทันต่อความก้าวหน้าของวิชาการ เพราะส่วนมากจัดทำโดยนักวิชาการในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง เช่น กฎหมายปริทัศน์

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม (2526: 297-302) ได้แบ่งประเภทนิตยสารออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่มีดังนี้

1. นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป (Consumer Magazine) นิตยสารประเภทนี้อาจเน้นเนื้อหาให้ผู้อ่านเฉพาะเรื่องก็มีเช่น กีฬา สตรี บุรุษ เป็นต้นซึ่งถือว่ามีผู้อ่านเป็นจำนวนมากและพิมพ์ออกมามากเพื่อวางขายแผงหนังสือนิตยสารประเภทนี้ คือ

1.1 นิตยสารข่าวและวิจารณ์ข่าว (News Magazine) เป็นนิตยสารที่เสนอข่าวในรอบสัปดาห์ จะแบ่งเรื่องออกเป็นแผนก ๆ เป็นเรื่องสั้นๆ เสนอเรื่องสำคัญหรือเรื่องใหญ่เป็นพิเศษทุกฉบับเรื่องอาจซ้ำกับเรื่องที่ลงในหนังสือพิมพ์ก็ได้

1.2 นิตยสารภาพ (Picture Magazine) จะลงภาพมากกว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ภาพต่าง ๆ ที่ลงสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ได้อย่างละเอียดมากกว่าตัวหนังสือเรียกว่านิตยสารภาพ

1.3 นิตยสารเรื่องย่อ (Digest Magazine) จะลงเรื่องที่เคยลงในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารอื่น ๆ มาแล้ แต่นำมาตัดย่อเรื่องใหม่ โดยสรุปความให้ผู้อ่านทราบข่าวหรือเรื่องราวนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็วเฉพาะตอน

1.4 นิตยสารเบื้องหลังความจริง (Confession Magazine) จะเขียนเรื่องหรือข่าวประเภทเบื้องหลังข่าวเช่น อาชญากรรม ความงามบุคคล สุขภาพ การเสนอเรื่องมักเสนอเรื่องและภาพประกอบ

1.5 นิตยสารแฟน (Fan Magazine) คล้ายคลึงกับนิตยสารเบื้องหลังความจริงแต่เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นให้สาระความรู้และเกร็ดต่าง ๆ ที่ผู้อ่านสนใจ เช่น ภาพยนตร์ ดนตรี วิทยุ และโทรทัศน์

1.6 นิตยสารกีฬา (Sports Magazine) มีเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาทุกประเภทการเสนอเรื่องบางฉบับรวมกันไป แต่บางฉบับเสนอเฉพาะประเภทกีฬาเท่านั้น เช่น นิตยสารเทนนิส นิตยสารสตาร์ชอคเกอร์

1.7 นิตยสารชายและหญิง มุ่งเสนอเนื้อหาเพื่อผู้ชายหรือผู้หญิงเฉพาะ นิตยสารเพื่อผู้ชาย เช่น ซ่อมรถยนต์ ก่อสร้าง นักสืบ การเพาะกาย เป็นต้น ส่วนนิตยสารเพื่อผู้หญิง เช่น แม่และเด็ก แฟชั่น การบ้านการเรือน และเสริมสวย เป็นต้น

2. นิตยสารเฉพาะกลุ่ม (Specialized Magazine) เนื้อหามุ่งเสนอผู้อ่านที่สนใจและเกี่ยวข้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จำนวนพิมพ์จำหน่ายมีจำกัดและน้อยกว่านิตยสารประเภททั่วไป แบ่งออกเป็นดังนี้

2.1 นิตยสารธุรกิจ (Business Publiction) เนื้อหาจะมุ่งไปด้านธุรกิจ การอุตสาหกรรม หรือเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ เนื้อหาจะแตกต่างออกไปขึ้นอยู่กับเจ้าของหรือผู้ดำเนินงาน เช่น บริษัท ห้างร้าน สมาคม หรือส่วนราชการ เป็นต้น

2.2 นิตยสารประชาสัมพันธ์ (P.R. Magazine) นิตยสารประเภทนี้จะลงเรื่องราวเกี่ยวกับนโยบายขององค์กรนั้น ๆ และมักแยกประเภทสำหรับผู้อ่านโดยเฉพาะ เช่น พนักงาน ลูกจ้าง ลูกค้า ผู้ถือหุ้น ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค เพื่อผู้อ่านได้ทราบความก้าวหน้า ความรู้ใหม่ ๆ หรือความเปลี่ยนแปลงธุรกิจต่าง ๆ

2.3 นิตยสารสมาคม (Association Magazine) ออกโดยสมาคมต่าง ๆ เนื้อหาส่วนใหญ่จะหนักไปทางรายงานกิจการของสมาคมแต่จะมีสารคดีหรือบทความแทรก มีโฆษณา การพิมพ์มีจำนวนน้อยเนื่องจากผู้อ่านมีในวงจำกัด

2.4 นิตยสารธุรกิจ (Oneshot Magazine) เป็นนิตยสารที่ออกมาเพียงครั้งเดียวตามเหตุการณ์สำคัญอาจมีภาพประกอบคำอธิบายภาพ แต่นิตยสารประเภทนี้ไม่ได้ออกสม่ำเสมอ

ระวีวรรณ ประกอบผล (2530: 171) ได้แบ่งประเภทนิตยสารออกตามผู้จัดทำไว้ดังนี้

1. นิตยสารที่มีลักษณะเป็นนิตยสารที่ออกโดยเอกชนหรือบริษัทธุรกิจการพิมพ์ต่าง ๆ เป็นนิตยสารที่เรียกได้ว่าเป็นนิตยสารเพื่อผู้บริโภคเป็นนิตยสารที่ทำขึ้นจำหน่ายซึ่งมีความสำคัญในธุรกิจนิตยสารมาก ลักษณะสำคัญคือ การทำเป็นธุรกิจที่มุ่งหวังผลกำไรจึงมีโฆษณาแจ้งความต่าง ๆ เป็นการหารายได้และเป็นบริการอีกด้านหนึ่งของนิตยสาร โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์เนื้อหาและกลุ่มผู้อ่านนิตยสาร โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่งตามแนวที่นิยมกันในวงการนิตยสารในประเทศไทย

2. นิตยสารที่ออกโดยหน่วยราชการ สมาคมวิชาชีพหรือสถาบันต่าง ๆ ที่มิได้มุ่งผู้อ่านทั่วไป วิธีการเผยแพร่อาจใช้วิธีขาย ให้เปล่า หรือทั้ง สองอย่าง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2533: 717-719) ได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของนิตยสารตามความสนใจของกลุ่มผู้อ่านเป็น 2 กลุ่มคือ

1. นิตยสารทั่วไป (General Magazine) บางคนอาจเรียกว่า นิตยสารเพื่อสื่อมวลชน (MassMagazine) เป็นนิตยสารทั่วไปอ่านได้สนองความต้องการ ส่วนใหญ่ยอดจำหน่ายค่อนข้างสูง มีโฆษณามากและโดยปกติจะมีกองบรรณาธิการค่อนข้างใหญ่ นิตยสารประเภทนี้เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง

2. นิตยสารเฉพาะกลุ่ม (Specialized Magazine) บางคนอาจเรียกว่านิตยสารเพื่อความสนใจเฉพาะ (Special interest magazine หรือ Specialty) มุ่งเฉพาะกลุ่มผู้หมายเป็นกลุ่ม ๆ ในแต่ละสาขา

สุกานดา ดีโพธิ์กลาง และคณะ (2542: 26) ได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทวารสารหรือนิตยสารเป็น 3 ประเภทดังนี้คือ

1. วารสารวิชาการ เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่เสนอบทความวิชาการและความรู้ใหม่ ๆ ในแต่ละสาขาวิชา เช่นวารสารคอมพิวเตอร์ นักบัญชี และ นักกฎหมาย ฯลฯ

2. วารสารเชิงวิจารณ์ เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ผู้เขียนวิจารณ์ วิเคราะห์หรือแสดงความคิดเห็นต่อข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ เช่น สยามรัฐ และมติชน ฯลฯ

3. วารสารทั่วไปหรือนิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องเรื่องราวทางด้านบันเทิงโดยอาจแทรกเรื่องราวทางวิชาการ เกร็ดความรู้ เช่น ขวัญเรือน ตำราอาหาร การเย็บปักถักร้อย ฯลฯ

สรุปได้ว่าการจัดประเภทของนิตยสารนั้นเป็นการจัดเพื่อความเหมาะสมของประเภทผู้อ่านทั่วไป ประเภทผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม และประเภทวิชาการ ซึ่งการจัดประเภทนิตยสารผู้อ่านสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสมของผู้อ่านที่ะให้ความสนใจกับประเภทนิตยสารนั้น ๆ

เนื้อหาและกลวิธีการเขียนของนิตยสาร

สิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 12) ได้แบ่งประเภทงานเขียนเพื่อการสื่อสารในนิตยสาร แบ่งตามลักษณะเนื้อหาได้ 3 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. งานเขียนแนวสารคดี คือ งานที่มีเนื้อหาเน้นที่ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสำคัญ เช่นบทความ หนังสือเรียน ตำรา รายงาน ข่าว เป็นต้น

2. งานเขียนแนวบันเทิงคดี คือ งานเขียนที่มีเนื้อหาเน้นที่ความสนุกสนาน เพลินเพลิด หรือมุ่งกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึกผู้อ่านให้ไปในทางใดทางหนึ่ง เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน นิทาน บทละคร บทภาพยนตร์ เป็นต้น

3. งานเขียนเนื้อหาสาระบันเทิง เนื้อหาจะมีวัตถุประสงค์ ทั้งให้สาระความรู้ และความบันเทิง สารคดีท่องเที่ยว

นอกจากนั้นข้อมูล (www. regelearning.com.) ได้กล่าวถึงการเขียนเนื้อหาสารคดีไว้ว่า

สารคดี หมายถึงงานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีตัวจริง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีเจตนาเบื้องต้นในการให้สาระความรู้ ความคิดทั้งนี้ต้องมีกลวิธีการเขียนให้เกิดความเพลิดเพลิน ในสารคดีทั่วไปและเรื่องที่เขียนขึ้นจากความจริงไม่ใช่เรื่องที่เกิดจากจินตนาการเนื้อหาประกอบข้อเท็จจริงในการเสนอ

ซึ่ง www.slimming4u.com. ได้กล่าวถึงการเขียนเนื้อหาบันเทิงคดีหมายถึงเรื่องราวที่แต่งหรือสมมุติขึ้นเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดแรงกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านเป็นหลัก ให้ความรู้ ความคิดเป็นเรื่องประกอบ ข้อมูลอาจจะมีเรื่องราวความจริงประกอบด้วยการอธิบายความหมายจึงอาจมีความลึกซึ้งแตกต่างกันไปบ้างตามยุคสมัย

ผะอบ โปษกฤษณะ (2544: 101-102) ได้ประเภทตามหลักการเขียนหนังสือประเภทนั้น ๆ แบ่งออกสรุปได้ดังนี้

1. สารคดีคือหนังสืออันมีสาระให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่คำนึงถึงความบันเทิงที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิด สารคดีจะเป็นรูปแบบความเรียง หรือบทประพันธ์ร้อยกรอง

2. บันเทิงคดีคือหนังสือที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีสาระมุ่งแต่จะให้ความบันเทิงอย่างเดียว จะเป็นรูปแบบความเรียงหรือร้อยกรองก็ได้ เช่น หนังสือประเภทตลกขบขัน

3. สารคดีและบันเทิงคดีหรือสาระบันเทิงหนังสือประเภทนี้จะมีทั้งสาระความรู้และความเพลิดเพลิน เพราะผู้อ่านได้ประโยชน์ทั้งสองทาง มีทั้งความเรียง และร้อยแก้ว เช่นนวนิยาย นิทาน ชาดก วรรณคดีเรื่องต่าง ๆ

สุกัญญา ตรีระวนิช (2536: 657-660) ได้กล่าวถึงกลวิธีในการเขียนของนิตยสารไว้ว่า นิตยสารสามารถใช้กลวิธีในการเขียนได้ตามความเหมาะสมและตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนว่าต้องการสร้างประสิทธิภาพอย่างไรต่อผู้อ่านเช่นต้องการให้ผู้อ่านทราบเรื่อง หรือเห็นด้วยกับผู้เขียนหรือสนใจอยากอ่านเรื่องของผู้เขียนหรือต้องการให้เกิดผลหลายๆอย่างโดยปกตินักเขียนจะกำหนดวัตถุประสงค์ของตนก่อนเขียนและสารที่เขียนออกมาจะมีผลหรือแสดงให้เห็นข้อใดข้อหนึ่งซึ่งแยกออกได้เป็น 4 ประการคือ

1. วัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าว
2. วัตถุประสงค์เพื่อโน้มน้าวใจ
3. วัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดใจ
4. วัตถุประสงค์รวม

พวา พันธ์เมธา (2535: 87) ได้กล่าวถึงเนื้อหาในการเขียนนิตยสารไว้ว่าเนื้อหาคือส่วนที่เป็นบทความ คอลัมน์ต่างๆที่จะให้สาระความรู้แก่ผู้อ่านตามแนวของวารสารนั้นๆ การจัดเนื้อหาในวารสารหรือนิตยสารถ้ามีขนาด 8 หน้ามักจะเป็นข้อความมีคอลัมน์ 2 คอลัมน์หรือ 3 คอลัมน์เพื่อความสะดวกในการอ่าน แต่ถ้าเป็นวารสาร16 หน้าหรือมากกว่ามักจะเพิ่มข้อความในแต่ละหน้าเป็นคอลัมน์เดียวเหมือนหนังสือทั่วไปในส่วนของเนื้อหาอาจมีส่วนประกอบเพิ่มอีกเช่น

1. ภาพประกอบเพื่อเสริมสร้างการอ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจรวดเร็ว
2. ตารางแสดงสถิติ ข้อมูลตัวเลขต่างๆมักปรากฏตามลำดับ
3. เชิงอรรถข้อความตอนล่างของหน้าที่บอกแหล่งข้อมูลในการเขียนบทความ
4. บรรณานุกรมคือรายการเอกสารที่ประกอบการเขียน

วัลลภ สวัสดิวัลลภ (2540: 73) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของการเขียนนิตยสารหรือวารสารไว้ว่าการเขียนเนื้อหาในนิตยสารสิ่งที่เขียนส่วนใหญ่จะมีรายการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการเช่นวัตถุประสงค์ รายชื่อคณะบุคคล ผู้ดำเนินการได้แก่ บรรณาธิการ และคณะ เจ้าของผู้จัดการ ที่ตั้งสำนักงานและอัตราค่าบอกรับเป็นต้น

2. สารบัญ เป็นรายการบอกชื่อเรื่องหรือบทความและเลขที่ตีพิมพ์ชื่อเรื่องหรือบทความนั้น ๆ

3. คอลัมน์ประจำหมายถึงข้อเขียนหรือบทความที่ลงภายใต้ชื่อของหัวคอลัมน์นั้น ๆ เช่น บทบรรณาธิการหรือบรรณาธิการแถลง จดหมายจากผู้อ่าน เป็นต้น

4. เรื่องในวารสารหรือนิตยสารมีหลากหลายประเภทแล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้จัดทำเช่น บทความ บทวิเคราะห์หรือวิจารณ์ สารคดี เรื่องสั้น เรื่องยาว เรื่องเด่นในฉบับมักจัดไว้ต้น ๆ เล่ม เป็นต้น

ปิยดา สายะสนธิ (2548: บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงการเขียนเนื้อหาในนิตยสารทางบันเทิงในการเขียนนิตยสารมีการนำเสนอเนื้อหาได้กล่าวไว้ว่าเนื้อหาประเภทรายงานข่าว เนื้อหาประเภทการเล่าเรื่องเนื้อหาประเภทการวิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาประเภทการซุบซิบ เนื้อหาประเภทการแนะนำ เนื้อหาประเภทการตอบจดหมาย และเนื้อหาประเภทการโฆษณา

สรุปได้ว่าการจัดเนื้อหาแบ่งได้ 3 ประเภทคือประเภทสารคดี ประเภทบันเทิงคดี และสาระบันเทิงเพื่อแยกประเภทงานเขียนที่ชัดเจนตามความเหมาะสมของเนื้อหา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษางานเขียนประเภทนิตยสาร

สุรีย์ ศิริพัฒน์ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์การเขียนข้อความโฆษณาในนิตยสาร” ผลของการวิจัยมีดังนี้ ประเภทเทคนิคที่นิยมใช้มากที่สุดในการเขียนข้อความโฆษณาในแต่ละส่วนของบทโฆษณา คือ ข้อความพาดหัว ใช้แบบบอกเรื่องราว บอกข่าว และแสดงข้อความโฆษณาเนื้อหาใช้แบบเสนอขายโดยตรงและข้อความปิดท้ายที่เป็นคำขวัญ ในคำโฆษณาใช้แบบบุคลิกภาพและคุณภาพสินค้า กลุ่มสินค้าที่นิยมใช้ประเภทเทคนิคในการเขียนข้อความโฆษณามากที่สุดในการเขียนข้อความพาดหัว คือ กลุ่มเครื่องกิน-ดื่ม และยารักษาโรค ในการเขียนเนื้อความ เนื้อหา คือ กลุ่มเครื่องกินดื่ม และยารักษาโรค และการเขียนข้อความปิดท้ายที่เป็นคำขวัญในคำโฆษณา คือ กลุ่มเครื่องสำอาง ลักษณะเฉพาะทางภาษาที่พบในการเขียน ได้แก่ ลักษณะจังหวะ การใช้เสียงสัมผัส รูปแบบสัมผัส โครงสร้างของพยางค์ การใช้คำหลักและคำขยายตามหน้าของการสื่อสาร และการใช้คำมีความหมายสอดคล้องกัน

นวลวรรณ พลังคะพันธ์พงศ์ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ภาษาในนิตยสารบันเทิง” สรุปผลการศึกษาพบว่า การสร้างคำมีที่มาหรือวิธีการสร้าง 4 วิธี ได้แก่ การตั้งสมญานาม การทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงคำเดิม และการสร้างคำสแลง การสร้างสำนวนมีที่มาหรือวิธีการสร้าง 3 วิธี ได้แก่ การสร้างสำนวนใหม่ การสร้างสำนวนโดยเปลี่ยนแปลงสำนวนเดิม และการสร้างสำนวนจากหนังสือและบทภาพยนตร์จีนกำลังภายใน ลักษณะการใช้คำและสำนวนที่สร้างขึ้นมีการนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์ 7 ประการ เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ จุดประสงค์เพื่อเข้าใจง่าย จุดประสงค์เพื่อยั่วล้อ จุดประสงค์เพื่อย้ำความ (มีการใช้เท่ากัน) จุดประสงค์เพื่อแนะนำ จุดประสงค์เพื่อบอกบุคลิก จุดประสงค์เพื่อจำง่าย ออกเสียงง่าย และจุดประสงค์เพื่อแนะนำย้ำความสำคัญ การใช้โวหารมีการใช้โวหารการเขียน 5 ลักษณะ คือ โวหารเชิงบรรยาย โวหารเชิงสาธก โวหารเชิงอุปมา โวหารเชิงอภิปรายและโวหารยั่วล้อ มีการใช้ภาพพจน์ 6 ลักษณะ คือ ภาพพจน์อุปมา ภาพพจน์อุปลักษณ์ ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน ภาพพจน์สัทพจน์ ภาพพจน์อธิพจน์ และภาพพจน์นามนัย การนำเสนอเนื้อหามี 7 รูปแบบ คือ การรายงานข่าว การเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์ การวิพากษ์วิจารณ์ การซุบซิบ การแนะนำ และการตอบจดหมาย

ศนิวาร วุฒฑกุล (2541) ได้ศึกษาเรื่อง “ลีลาการเขียนพยากรณ์ในนิตยสาร” สรุปผลการศึกษาพบว่า ด้านการใช้คำ มีการใช้ศัพท์เฉพาะทางโหราศาสตร์มีประกอบการเขียนพยากรณ์เพียงเล็กน้อย ในการเขียนคอลัมน์พยากรณ์ ใช้คำสแลง คำภาษาปาก คำภาษาต่างประเทศ

โดยเฉพาะคำภาษาอังกฤษและคำภาษาจีนที่คนทั่วไปคุ้นเคยทั้งในลักษณะการใช้ทับศัพท์และทับเสียงตลอดจนใช้คำภาษาไทยปนภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วยในด้านการใช้สำนวนและโวหารเปรียบเทียบ ปรากฏว่า มีการใช้สำนวนมาประกอบการเขียนพยากรณ์เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้อ่านได้เห็นภาพและเข้าใจความหมายชัดเจน สำนวนที่นำมาใช้มีลักษณะการใช้โดยคงรูปเดิม และมีการเปลี่ยนแปลง สำนวนด้วยการเปลี่ยนคำ ตัดคำ เพิ่มคำ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยคงความหมายเดิมหรือเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย การใช้โวหารเปรียบเทียบปรากฏเพียงเล็กน้อย ด้านเจตนาส่วนใหญ่เป็นการบอกให้ทราบเรื่องต่าง มีการเตือนให้ระมัดระวังและการใช้คำแนะเพื่อให้นำไปคิดหรือปฏิบัติสำหรับแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตนั่นเอง

ปิยดา สายะสนธิ (2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง “พัฒนาการของนิตยสาร อ.ส.ท.ในช่วงปี พ.ศ. 2503 ถึง 2543” ผลการวิจัยพบว่า ด้านองค์ประกอบของนิตยสาร อ.ส.ท.ในช่วง 40 ปี มีการพัฒนาลักษณะรูปเล่มและประเภทของเรื่องในเล่ม มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ ด้านขนาด ความหนา จำนวนพิมพ์หน้าสารบัญ โฆษณามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กระดาษ ภาพปกหน้า- ปกหลังมีคุณภาพดีชัดเจนสวยงามขึ้น การเข้าเล่มคงทนขึ้น และประเภทเรื่องสารคดีท่องเที่ยว ช่วง 20 ปีแรกพบสารคดีท่องเที่ยวในประเทศและสารคดีต่างประเทศ ส่วนช่วงหลังเน้นสารคดีท่องเที่ยวในประเทศ ประเภทบทความช่วง 20 ปีแรกเสนอบทความท่องเที่ยวของไทยทางประวัติศาสตร์ ช่วง 20 ปีหลังเป็นบทความประจำในรูปแบบคอลัมน์ เรื่องเกี่ยวกับการแนะนำ การแสดงความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยว ช่วงหลังเป็นข่าวส่งเสริมและอนุรักษ์การท่องเที่ยว ประเภทภาพและบทกวี พบเฉพาะช่วง 10 ปีหลัง ส่วนประเภทคอลัมน์บรรณาธิการไม่เปลี่ยนแปลง ด้านเนื้อหาในนิตยสาร อ.ส.ท. พบว่า ช่วง 20 ปีแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดี ช่วง 20 ปีหลังเนื้อหาเน้นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนเรื่องสภาพภูมิศาสตร์และข้อมูลทั่วไป เรื่องวัฒนธรรม ข้อเสนอแนะสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดช่วง 40 ปีไม่พบการเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้คำพบว่าการใช้คำทับศัพท์พบตลอด 40 ปี คำแปลศัพท์ช่วง 15 ปีแรกเป็นศัพท์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ช่วง 25 ปีหลังเป็น คำแปลศัพท์ทางสัตววิทยา ชีววิทยา ส่วนคำศัพท์บัญญัติพบมากในช่วง 15 ปีแรก คำศัพท์เฉพาะพบคำศัพท์วงการศาสนาและวรรณดีในช่วง 20 ปีแรก 20 ปีหลังพบคำศัพท์ในวงการเศรษฐศาสตร์ ส่วนการสะกดคำผิดพบช่วง 25 ปีแรกเท่านั้น ด้านการใช้สำนวนพบว่ามีสำนวนไทยมีการใช้ตลอด 40 ปี สำนวนแปลงพบช่วง 20 ปีแรกและสำนวนที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษพบช่วง 20 ปีหลัง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ฉุน ประภาวิวัฒน์ (2509: 87) กล่าวถึงวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า หนังสือที่เขียนให้เด็กอ่านโดยเฉพาะนั้นนับว่าเป็นวรรณกรรมอย่างใหม่ประเภทหนึ่ง หนังสือเด็กที่แต่งดีมีภาพประกอบที่บรรเจิดเฉิดฉันปลุกเร้าความสนใจได้มากจึงมีค่ายวดยิ่ง เพราะว่าเด็กจะหันมาอ่าน มาหาความรู้กันอย่างเป็นที่น่าพอใจและอีกอย่างหนึ่งหนังสือแต่งดีๆ ที่เด็กพอใจนั้นใช่จะมีอายุยืนยาวเพียงชั่วอายุคนชนรุ่นเดียวไม่ แต่หากจะยังยาวนานสืบออกไปในชั่วอายุชนรุ่นหลังต่อไปอีกด้วย

รัญจวน อินทรกำแพง (2517: 77) กล่าวว่าวรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็กหมายถึงวรรณกรรมหรือหนังสือที่เด็กอ่านได้ด้วยความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ไม่บังคับให้อ่านเพราะมีเนื้อหาสาระที่ตรงกับความสนใจมีรูปเล่ม ที่สวยสะดุดตาและการจัดหนังสือที่ชวนให้หยิบอ่านทั้งความบันเทิงและให้ความรู้แก่เด็ก และวรรณกรรมเป็นสิ่งพิมพ์ทุกชนิดตั้งแต่ใบปลิวไปถึงหนังสือ นิตยสารและหนังสือพิมพ์

บันลือ พฤกษะวัน (2536: 2) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็กหรือหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า "เป็นหนังสือที่เขียนเหมาะกับวัยของเด็ก เมื่อเด็กสนใจแล้วมักจะค้นหาอ่านเอง หรือมิฉะนั้นก็อ่านโดยการจูงใจของครู ผู้ปกครอง เพื่อเสริมทักษะในการอ่านได้สาระที่เป็นแนวคิด แนวประพฤติปฏิบัติจากบุคลิกของตังละครในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี"

ปราณี เชียงทอง (2526: 6) กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กหมายถึงหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับให้เด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็กและเป็นที่สนใจของเด็กวัยต่าง ๆ ตั้งแต่วัยก่อนเข้าโรงเรียนไปจนถึงวัยรุ่นซึ่งเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามความพอใจโดยไม่มีการบังคับ

รัถพร ซังธาดา (2531: 1)ได้ให้คำจำกัดความของหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า หนังสือสำหรับเด็ก คือหนังสือทุกชนิดที่เขียนขึ้นสำหรับเด็กเฉพาะ และรวมทั้งหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับผู้ใหญ่หลายๆเล่ม ที่นิยมอ่านกันอย่างกว้างขวางในหมู่เด็ก หนังสือสำหรับเด็กมิได้มีแต่นิทานสนุกสนานเท่านั้น หนังสือสำหรับมีทั้ง สารคดีและบันเทิงคดีเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่แตกต่าง กันใน ด้านวิธีเขียนและเนื้อหา คือ หนังสือสำหรับเด็กมีวิธีการเขียนให้อ่านง่ายเหมาะกับวัย ความสนใจ ความต้องการ ประสบการณ์ และความรู้ความเข้าใจของเด็ก ส่วนเนื้อหาไม่ลึกซึ้งเหมือนหนังสือผู้ใหญ่

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กหมายถึงหนังสือที่เขียนและเรียบเรียงเนื้อหาสาระในรูปแบบต่างๆเพื่อให้เด็กได้รับความรู้จากหนังสือที่เขียน และเรียบเรียงได้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่น่าสนใจ ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานและเป็นการเพิ่มเติมความรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ เช่น ได้รับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและคุณธรรม เป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กสำหรับเด็ก ตามความสนใจ

ลักษณะเนื้อหาวรรณกรรมสำหรับเด็ก

เนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็ก จะต้องประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ลักษณะของเรื่อง คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

รัถพร ซังธาดา (2531: 38-47) ได้กล่าวถึง ลักษณะวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ดี สรุปได้ ดังนี้

1. เรื่องดี (Story) คือ มีแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง ที่ดี คือ มีคุณค่าต่อเด็ก เหมาะสมกับวัย ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของเด็ก โครงเรื่องจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิด คือโครงสร้างเรื่องขึ้นจาก แนวคิดโครงสร้าง สั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมาะกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็กที่เข้าใจได้ เด็กสามารถจับแนวคิด หรือสาระสำคัญได้ง่าย มีตัวละครที่เหมาะสม คือ ตัวละครเอก ควรอยู่ในวัยเด็กหรือใกล้เคียงกับเด็ก ตัวประกอบควรเป็นบุคคลที่ใกล้ตัวเด็กๆ เช่น พ่อ แม่ (ญาติพี่น้อง)บุคลิกลักษณะและนิสัยของตัวละครเหมาะสมกับเรื่อง ตัวละครเอก ควรมีการพัฒนาบุคลิกและนิสัยไปทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ พฤติกรรมของตัวละครเอกจะต้องให้มีคุณค่า ลักษณะเด่นของตัวละครควรคงที่ ไม่แปรเปลี่ยนไปมาง่าย ๆ ตัวละครมีจำนวนไม่มากเพราะเด็กจะเกิดความสับสน เป็นสิ่งมีชีวิตเคลื่อนไหวได้ มีฉากและบรรยากาศที่เหมาะสมกับเด็ก มีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็กที่ตรงกับความสนใจของเด็ก เข้าใจง่าย ด้านสุนทรียภาพมีวิธีการเสนอเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะ คือ เริ่มเรื่องอย่างน่าสนใจ และดึงดูดใจให้อยากอ่านต่อไปจนจบ การดำเนินเรื่องรวดเร็ว ไม่ควรบรรยายมากนัก เสนอรูปแบบ การสนทนา บรรยายสั้น ๆ มีชีวิตชีวาการสั่งสอนเด็กในเรื่องของความรู้ ความคิด ค่านิยม ควรเสนอรูปแบบแผนในเรื่อง ได้รับความสนุกเพลิดเพลินเรื่องต้องเป็นตามลำดับจากง่ายไปยาก และลำดับไม่สับสนซ้ำซ้อน

2.. การใช้ภาษา (Language) ดี มีองค์ประกอบที่จะต้องพิจารณา คือ คำการใช้คำในหนังสือสำหรับเด็ก ควร ใช้คำง่ายตรงไปตรงมา โดยเฉพาะคำที่เด็กรู้จัก ใช้บ่อย ๆ เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง กิน นอน บ้าน ฯลฯ เป็นคำสุภาพ ตัวสะกดถูกต้อง ใช้คำถูกต้องตามความหมายและคำไม่ใช้ คำภาษาตลาดและคำสแลงมาใช้ หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ที่ยาก เมื่อนำคำใหม่มาใช้ ควรใช้บ่อย ๆ เพื่อให้เด็กจำได้เร็วขึ้น ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำหยาบ สำนวนภาษา การใช้สำนวนในหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะ การใช้สำนวนถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา มีความยากง่ายพอเหมาะกับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของเด็กที่จะเข้าใจได้ การใช้สำนวนง่ายตรงไปตรงมา การใช้ประโยคสั้น กะทัดรัด สละสลวย ความหมายชัดเจน การใช้ภาษาตรงกับลักษณะของตัวละครในเรื่อง การใช้ภาษาที่คล้องจองกัน การใช้ภาษาที่เป็นกันเองกับเด็ก การใช้ภาษาซ้ำ ๆ กันโดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็กเพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายและจำได้

3. ภาพ (Illustration) ภาพประกอบที่ดี ควร เป็นภาพเขียนมากกว่าเป็นภาพถ่ายเพราะภาพเขียนสามารถเขียนได้กว้างขวาง เก็บรายละเอียดให้อารมณ์ได้ดีกว่า สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดี มีชีวิตชีวา สามารถเล่าเรื่องในตัวเองได้ เป็นภาพอารมณ์ขัน มีภาพประกอบทุกหน้า ในหนังสือเด็กเล็กขนาดภาพเหมาะสมหน้ากระดาษ ภาพให้ความรู้สึกเกิดจินตนาการ การใช้สีภาพ ควรใช้ สีสดใส เป็นภาพง่าย ๆ ขนาดใหญ่ชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริง

4. รูปเล่ม (Format) ดี ควรมีลักษณะ รูปเล่มควรมีหลายแบบหลากหลาย ขนาดรูปเล่มพอเหมาะกับเด็ก การเย็บเล่มแข็งแรง สะดวกในการเปิดอ่าน ปกจะต้องแข็งแรงทนทานต่อการจับต้องของเด็ก ปกสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจ ควรมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ชื่อผู้เขียนภาพ สำนักพิมพ์ และผู้จัดทำไว้ การจัดวางหน้า ตัวหนังสือและภาพไม่วางซ้อนทับกัน ภาพประกอบให้ถูกต้องตามลักษณะของหนังสือสำหรับเด็กตัวอักษร ขนาดควรเหมาะสมกับวัยเด็ก และควรใช้สีเข้ม วัสดุควรใช้ที่มีคุณภาพดี การพิมพ์ภาพและอักษรถูกต้องชัดเจน

บันลือ พฤกษะวัน (2536: 11-13) กล่าวโดยสรุปว่าลักษณะลำดับของวรรณกรรมสำหรับเด็กองค์ประกอบของวรรณกรรมสำหรับเด็กควรมีดังนี้

1. เนื้อหาสาระของเรื่อง (Theme) เนื้อเรื่องสอนให้ข้อคิดในด้านใด เด็ก ๆไม่ต้องการให้สอนตรง การมีนิทานเรื่องราวต่างเป็นตัวอย่างเพื่อให้แนวปฏิบัติ

2. โครงเรื่อง (Plot) การวางลำดับ ทำเรื่องเป็นปมปัญหาหรืออุปสรรค ทำให้เด็กอยากเรียนรู้ คิดตาม ปมเรื่องควรมีเหตุผล เช่น อุปสรรคเกิดแต่ธรรมชาติ อุปสรรคเกิดแต่การแข่งขัน อุปสรรคเกิดแต่ความสามารถจำกัดอยากได้สูง อุปสรรคเกิดแต่ธรรมชาติของขนบประเพณี วัฒนธรรม อุปสรรคแสดงให้เห็นโทษและประโยชน์

3. ตัวละคร (Character) ตัวละครเป็นตัวที่แสดงพฤติกรรมออกมาตามลักษณะนิสัย เหตุการณ์ สภาพแวดล้อมต่อเนื่อง ตัวละครจะประกอบด้วยตัวเอกและตัวประกอบ ควรเน้นให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครเอกเหมาะสมเพียงใด

4. ขั้นตอนและบรรยากาศ ขั้นตอน (ฉาก) แสดงให้เห็นต่อเนื่องเกินบรรยากาศ คือ สภาพการณ์ดำเนินชีวิตตัวละคร เสมือนผู้อ่านอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ เกิดสะเทือนอารมณ์ ด้านความรู้สึก การแบ่งตอน ฉาก เหมือนบทละครต่อเนื่อง บรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย อบอุ่น เด็กเกิดความรู้สึก เหมือนประสบการณ์ตรง มาสู้ผู้อ่าน การบรรยายลักษณะสภาพแวดล้อมเหตุการณ์ที่ส่งผลให้ตัวละครตัดสินใจได้ แจ่มชัด

5. ภาพประกอบ ภาพสี ลักษณะดีเด่น วางรูปกระจาย สวยงาม ภาพแสดงลักษณะเด่นชัดและคงลักษณะของตัวละคร แสดงให้เห็นอาการเคลื่อนไหว ถูกต้องเดาเรื่องได้ ช่วยสรุปเนื้อเรื่องจากการแสดงความต่อเนื่องได้ดี ให้ประสบการณ์ตรงเหมือนผู้อ่านได้เห็นมาเอง

นอกจากนั้นวิริยะ สิริสิงห (2537: 23-39) กล่าวโดยสรุปลักษณะหนังสือที่เด็กชอบคือ ชื่อเรื่อง กะทัดรัด เหมาะกับชื่อเรื่องเด็ก ปกสีสวยสด ชนิดเคลือบเงามัน ราคาให้เหมาะสม ชื่อผู้แต่งเป็นส่วนประกอบ ภาพประกอบ รูปภาพเป็นปัจจัยสำคัญ เด็กจะชอบภาพสีมากกว่าภาพดำ – ขาว เป็นภาพลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ภาพที่แสดงการกระทำและการผจญภัย ภาพสีน้ำทำให้เกิดจินตนาการ ภาษาและตัวอักษรเด็กชอบอ่านหนังสือที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ใช้คำซ้ำบ่อย ๆ มีคำคล้องจอง มีจังหวะเล่นคำ ขนาดตัวอักษรเหมาะสม สีตัวอักษรสีดำจะรับรู้ได้มากกว่ากัน เนื้อเรื่อง สนุก ขบขัน น่าหัวเราะ มีตัวเอกเป็นสิ่งมีชีวิตเคลื่อนไหวได้

รัญจวน อินทรกำแพง (2517: 77 -96) ได้กล่าวถึงลักษณะวรรณกรรมสำหรับเด็กสรุปได้ ดังนี้

1. ตรงกับความสนใจเด็ก เป็นหนังสือสนุก คือให้ความเพลิดเพลิน ส่งเสริมจินตนาการ เด็กเป็นวัยที่มีจินตนาการและชอบสร้างจินตนาการให้ออกมาเป็นรูปร่าง ถ้าหนังสือเรื่องใดช่วยส่งเสริมหรือให้โอกาสให้เด็กได้ร่วมสร้างจิตนาการจะเป็นที่พอใจมากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ เรื่องที่กล่าวถึงความสำเร็จของตัวละครทำให้ผู้อ่านเกิดความภาคภูมิใจ สนองอารมณ์

ที่ปรารถนา อารมณ์เกิดขึ้นตามความต้องการธรรมชาติ เช่น อยากเป็นคนเก่ง อยากได้รับความรัก ส่งเสริมความรู้ เด็กย่อมเกิดความอยากรู้อยากเห็นมากตามวัยและสิ่งแวดล้อม หนังสือให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติง่าย ๆ หนังสือแนะการเรียนพยัญชนะอย่างสนุก หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ซับซ้อน

2. เค้าโครงเรื่อง ไม่ซับซ้อนมี (Theme) หรือแนวคิดเอาที่เด่น เข้าใจง่าย เรื่องสั้น ไม่ยาวเยิ่นเย้อ ตัวละครวัยใกล้เคียงกับผู้อ่าน

3. สำนวนภาษา ใช้ภาษาง่าย ชัดเจน คำธรรมดาเข้าใจง่าย

4. ภาพ เป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก ภาพประกอบจะเป็นลักษณะภาพวาด ภาพลายเส้น ภาพถ่าย คุณสมบัติที่สำคัญ คือเป็นภาพที่ให้ความรู้สึก มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว สอดคล้องกับเนื้อหาอธิบายเรื่องได้

5. รูปเล่ม ควรพิจารณารูปเล่ม ขนาด ไม่กำหนดขนาดที่ตายตัว เพราะผู้จัดทำหนังสือเด็กจะทราบดีว่า เด็กชอบเปลี่ยนความสนใจเสมอ ไม่ซ้ำซากจำเจ ลักษณะรูปเล่มไม่ควรจะใหญ่หรือหนักเกินกำลังผู้อ่าน ให้อยู่ในขนาดที่ผู้อ่านหยิบยกอ่านสะดวก การจัดหน้าหนังสือ ต้องมีความประณีต

และรัญจวน อินทรกำแพง (2520: 149-150) ยังกล่าวถึงหลักการเลือกวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น หลักการเลือกสำคัญที่สุดในการพิจารณาเลือกวรรณกรรมสำหรับเด็กคือคุณค่าของหนังสือที่สามารถให้แนวทางแก่วัยรุ่นในการก้าวไปสู่ผู้ใหญ่ด้วยความมั่นใจ ให้มองเห็นวิธีครองตนและครองใจในการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและเป็นหลัก เพราะสิ่งที่วัยรุ่นประสงค์ที่สุดในระยะนี้คือ หลักยึดทางใจ ฉะนั้น หนังสือเรื่องใดที่ประสานรอยต่อระหว่างวัยได้อย่างสนิทแนบเนียน หนังสือเรื่องนั้นย่อมสมควรแก่การเลือกหาสำหรับวัยรุ่น ควรพิจารณาตามลักษณะสำคัญของหนังสือคือ หนังสือประเภทสารคดีพิจารณาดังนี้

1. เนื้อหาสาระมีแก่นสาร ความยากง่ายพอเหมาะแก่วัย
2. วิธีเขียนไม่ซับซ้อน ชวนอ่านเข้าใจง่าย
3. สำนวนภาษาสั้น กะทัดรัด สละสลวย ให้อารมณ์แก่ผู้อ่าน
4. มีส่วนประกอบที่สำคัญเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้

สิ่งที่ควรพิจารณาเป็นพิเศษคือ วิธีเขียนที่มีลีลาน่าอ่าน มีชีวิต มีความเคลื่อนไหวทำให้เรื่องวิชาการที่ดูยาก หนัก นั้นชวนอ่านและเข้าใจง่าย และเนื้อหาสาระถูกต้อง

จะเห็นได้ว่าลักษณะการเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กผู้เขียนจะต้องมีความรู้ทางด้านการเขียนในด้านการใช้คำ การใช้สำนวนต่างๆ ให้เหมาะสมกับวัยเด็กเพราะลักษณะวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ดีจะต้องมีคุณค่าและประโยชน์สำหรับเด็กและเยาวชน

ประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็ก

รัญจวน อินทรกำแพง (2517: 68 – 76) ได้กล่าวถึง วรรณกรรมสำหรับเด็กควรเริ่มต้นจากสิ่งที่เด็กได้คุ้นเคยไปก่อนจนถึงวรรณกรรมที่เด็กจะแสวงหาเอง ดังนี้ คือ

1. บทกล่อมเด็ก บทปลอบเด็ก และบทเด็กเล่น เป็นวรรณกรรมที่เด็กได้ยินได้ฟังมาตั้งแต่เป็นทารก ฟังด้วยความชินหู ไม่รู้ความหมาย แต่ให้ความเพลิดเพลิน เป็นบทกลอนง่าย ๆ

บทกล่อมเด็ก เป็นตัวอย่างแสดงถึงความรัก ความทะนุถนอมของพ่อแม่ ลูกเป็นดวงตาดวงชีวิต บทกล่อมเด็กดัง เช่นบทนอนเถิด บทเจ้าเนื้อ บทปลอบเด็ก บทเด็กเล่น

2. นิทานชาวบ้าน (Folk Tales) แบ่งนิทานชาวบ้านออกตามแบบ (Form) ของนิทานได้ดังนี้

2.1 นิทานปรัมปรา (Fairy tales) เป็นเรื่องยาวซับซ้อนเป็นเรื่องสมมุติ เกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง ไม่กำหนดแน่นอน เช่น โสนน้อยเรืองงาม นางสิบสองและ สังข์ทอง เป็นต้น

2.2 นิทานท้องถิ่น (Legend) เรื่องจะสั้นกว่านิทานปรัมปราเป็นเรื่องเหตุการณ์เดียวและเป็นเรื่องของความเชื่อ ขนบประเพณี

2.3 เทพนิยาย (Myth) นิทานที่มีเทวดา นางฟ้าเป็นตัวสำคัญ

2.4 นิทานเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ คือสัตว์พูดได้ เป็นที่นิยมกันมาก

2.5 นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นเรื่องสั้นๆ เนื้อเรื่องขบขัน เหลือเชื่อ

3. วรรณกรรมปัจจุบัน เป็นหนังสืออ่านสนุกและสารคดี ให้ความรู้เป็นเรื่องที่เขียนขึ้นในนิตยสารสำหรับเด็ก

4. วรรณกรรมประเภทร้อยกรอง เป็นบทกลอนง่าย ๆ และเป็นที่สนใจของเด็ก

นอกจากนั้นบันลือ พฤกษะวัน (2536: 3 – 4) กล่าวไว้ว่าหากจะจำแนกประเภทของวรรณกรรมสรุปได้ดังนี้

1. จำแนกตามชนิดของบทประพันธ์

1.1 ประเภทร้อยกรอง เช่นนิทานคำกลอน บทดอกสร้อย
1.2 ประเภทร้อยแก้วเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรม

2. จำแนกตามลักษณะการถ่ายทอด

2.1 ประเภทที่มิได้จารึกหรือบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการเล่าสืบต่อกันมา เช่น บทกล่อมเด็ก บทปลอบเด็ก บทเล่นของเด็ก นิทานพื้นบ้านและปริศนา

2.2 ประเภทบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการเขียนบันทึกเรื่องราว หมวดหมู่ เช่น นิทาน บทละคร บทเสภา เป็นต้น

3. จำแนกตามลักษณะเนื้อหา

3.1 วรรณคดีศาสนา
3.2 วรรณคดีขนบประเพณี
3.3 วรรณคดีประวัติศาสตร์
3.4 วรรณคดีนิราศ
3.5 วรรณคดีการละคร

4. จำแนกตามลักษณะสาระประโยชน์

4.1 ประเภทปลูกฝังศีลธรรม เป็นนิทานที่สอนเด็กหรือผู้อ่านทางอ้อม
4.2 ประเภทปลูกไม่ปลูกฝังแต่ก็ไม่ทำลาย เป็นกลางๆ เป็นบทความเรื่องราว
4.3 ประเภททำลายศีลธรรม เป็นเรื่องราวที่ส่งเสริมความอาฆาตพยาบาท หนังบู๊ต่อสู้

ปราณี เชียงทอง (2526: 55-76) ได้กล่าวถึงการจัดประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก มีหลายประเภท ดังนี้

1. หนังสือภาพ (Picture Books) เป็นหนังสือที่มีรูปภาพประกอบจะต้องถูกต้องชัดเจน และให้ความหมายเนื้อหาแจ่มแจ้ง

2. บทเห่กล่อม บทเด็กเล่น และบทกลอน (Nurery Rhymes) เป็นบทบรรยายถึงความรัก และความห่วงใยที่มารดามีต่อบุตร เด็กเกิดความเพลิดเพลินและความรู้ตามลำดับ

3. หนังสือนิทานต่าง ๆ (Tales) เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เล่าด้วยปากสืบทอดกันมา

4. นวนิยายสำหรับเด็ก (Novels) เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

5. หนังสือสารคดี เป็นหนังสือให้ความรู้สำหรับเด็ก

6. หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือช่วยในการค้นคว้าเรื่องที่เด็กอยากรู้

7. หนังสือแบบเรียน เป็นหนังสือที่เด็กต้องเรียนและเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนในโรงเรียน

8. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือมีเนื้อหาสาระเพิ่มเติมช่วยให้การอ่านแตกฉานขึ้น

9. วารสาร และหนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก เพื่อทราบความเป็นไปของโลก และเหตุการณ์ทั่วโลก

รัถพร ซังธาดา (2531: 101) ยังได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็กสรุปได้ ดังนี้

1. ลักษณะการถ่ายทอดเป็นหลัก โดยถ่ายทอดด้วยวาจาและถ่ายทอดโดยลายลักษณ์อักษร

2. ประเภทของคำประพันธ์ คือร้อยแก้ว และร้อยกรอง

3. เนื้อหา เป็นสารคดีและบันเทิงคดี

4. จุดมุ่งหมายการแต่ง เพื่อเป็นแบบเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และหนังสือเสริมการอ่าน

5. ลักษณะรูปเล่มและกำหนดเวลาที่ออกประเภทหนังสือพิมพ์วารสารหนังสือหรือจุลสาร

6. อายุเป็นหลัก คือ
   6.1 วรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 2 – 3 ปี
   6.2 วรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี
   6.3 วรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 6 – 14 ปี
   6.4 วรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 14 – 18 ปี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษางานเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็ก

พรพิตร พจนอารี (2534)ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กพัฒนาการอ่านในใจของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาปรากฏว่า แบบฝึกการอ่านในใจที่สร้างขึ้นมีระดับความยากง่ายของเรื่องเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 สัมฤทธิผลในการอ่านในใจของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสัมฤทธิผลในการในใจก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถวัลย์ มาศจรัส (2537) ได้ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิง แนวอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์คือ ปัญหาป่าไม้ ปัญหาสัตว์ป่า และสัตว์น้ำ ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมจากสารพิษและการทิ้งขยะในที่สาธารณะ ในด้านการประพันธ์โครงเรื่องส่วนใหญ่นำปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาสร้างและคลี่คลายปัญหาได้อย่างน่าสนใจ ตัวละครที่ปรากฏในเรื่องเป็นตัวละครสมจริง ตัวละครในอุดมคติและตัวละครแบบบุคลาธิษฐานฉากเป็นฉากที่เกิดขึ้นจริง ฉากที่สมมุติ และฉากในอุดมคติ ในด้านบทบาทของวรรณกรรมที่มีต่อเยาวชนแสดงทัศนะในเชิงแนะนำ ตักเตือน สั่งสอนให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและชี้ให้เห็นแบบอย่างที่ดีของอนุรักษ์เพื่อให้เยาวชนปฏิบัติตาม

พัชรีย์ จำปา (2539)ได้ศึกษาเรื่อง “วัจนลีลาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก” ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กมีการใช้คำที่สื่อความหมายตรงตัวและเป็นคำที่พบในชีวิตประจำวัน การใช้คำที่สื่อความหมายคุณธรรมคือคำที่เกี่ยวข้องศาสนาและความเชื่อ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ดีและมีคุณค่าและการใช้ภาพพจน์ทำให้เด็กเกิดจินตนาการ

ปิยนุช ทองทั่ว (2543)ได้ศึกษาเรื่อง “การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” โดยดำเนินการสร้างสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมตามหลักและขั้นตอนการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิง วรรณกรรมของหทัย ตันหยง และทำการสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนโรงเรียนสารสาสน์พัฒนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2542 สรุปผลการศึกษาพบว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์กำหนด(80/80) กล่าวคือมีประสิทธิภาพ 89.77 / 84.65

แสงโสม กชกรกมุท (2545) ได้ศึกษาเรื่อง “ การพัฒนาโปรแกรมโดยใช้วรรณกรรมเด็กเพื่อส่งเสริมการใช้เสียงตัวอักษรของเด็กอนุบาล” ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลองโปรแกรมฯ เด็กมีคะแนนการใช้เสียงตัวอักษรสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01และหลังการทดลองใช้โปรแกรมฯเด็กมีคะแนนเฉลี่ยของการใช้เสียงตัวสูงกว่าเกณฑ์การประเมินโปรแกรมฯ 80%

นิธิมา คุณะดิลก (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลเด่นของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พ.ศ.2530- 2544 : ลักษณะเด่นกับมาตรฐานการตัดสิน” ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กมีลักษณะเด่นด้านแนวคิด 3 ประการคือแนวคิดด้านคุณธรรมคือความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความอุตสาหะ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ และความกล้าหาญ แนวคิดด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติคือการไม่เบียดเบียนชีวิตสัตว์การตระหนักคุณประโยชน์ของพืชและสัตว์และการแสดงออกซึ่งความกล้าหาญในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และแนวความคิดด้านความเชื่อวัฒนธรรมและประเพณี ลักษณะเด่นด้านวัจนลีลาพบว่าวรรณกรรมสำหรับเด็ก มีการตั้งชื่อตัวละครเอกให้จดจำง่ายมีการใช้คำที่แสดงจินตภาพแจ่มแจ้ง มีการซ้ำคำและมีการใช้ภาพพจน์อุปมาและบุคลาธิษฐานที่เรียบง่ายและขยายภาพชัดเจน วรรณกรรมสำหรับเด็กทั้ง 9 เล่มมีคุณค่าทางสังคมและคุณค่าทางวรรณศิลป์ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพิจารณาตัดสินหนังสือดีสำหรับเด็กและยืนยันให้เห็นว่าคณะกรรมการมีมาตรฐานการตัดสินเป็นบรรทัดฐานที่ชัดเจน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้ภาษา

การใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนในนิตยสารบันเทิงซึ่ง (มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์, 2537: 120-121) ได้กล่าวถึงการเขียนเพื่อการสื่อสารไว้ว่าการเขียนคือการถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการ และข่าวสารเป็นตัวหนังสือซึ่งเป็นการเขียนถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวมีวิธีต่างกันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และความมุ่งหมายของผู้ต้องการถ่ายทอด ในการถ่ายทอดความรู้ความคิดนี้ อุปกรณ์ที่สำคัญคือ ภาษา อันหมายถึงคำ ประโยค สำนวน โวหาร ภาพพจน์และระดับภาษา ดังนั้นการใช้ภาษาในงานเขียนนิตยสารการใช้ภาษาต้องมีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายและระเบียบในการเขียน ผู้วิจัยจะศึกษาการใช้ภาษาดังต่อไปนี้

ด้านการใช้คำ

คำคือเสียงพูดหรืออักษรผสมออกเสียงได้ความหมายซึ่งคำเป็นหน่วยเล็กที่สุดที่ใช้ในการเขียนได้มีนักวิชาการศึกษาในเรื่องคำไว้ดังนี้

ประทีป วาทิกทินกร (2514: 5)ได้กล่าวถึงคำจะมีความหมายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับตำแหน่งหรือหน้าที่ของคำในข้อความที่เรียบเรียงขึ้นและการใช้คำจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. คำเดียวกันอาจมีความหมายได้หลายอย่าง
   เช่น **รำ**ไม่ดีโทษปี่โทษกลอง กับ **รำ**ไม่ดีเลี้ยงหมูไม่อ้วน

2. คำบางคำมีความหมายโดยตรง
   เช่น เสือโคร่งอาศัยอยู่ในป่าทึบ

3. คำบางคำมีความหมายโดยนัย
   เช่น เขาเป็นเสือผู้หญิง

4. คำบางคำมีความหมายใกล้เคียงกันแต่ไม่เหมือนกัน
   เช่น โกรธกับแค้น “ ฉันรู้สึก**โกรธ**เขามากจนบอกกับตัวเองว่า**แค้น**นี้ต้องชำระ”

ชลธิรา กลัดอยู่ และคณะ (2517: 5) ได้กล่าวถึงความหมายของคำมี 2 ประการ คือ

1. ความหมายหลัก(ความหมายโดยตรง) ความหมายหลักเป็นความหมายที่อธิบายไว้ในพจนานุกรม เช่น สำลี น. ต้นไม้ชนิดหนึ่งเม็ดมีปุยสีขาว, ปุยของเม็ดต้นสำลี

2. ความหมายแฝง (ความหมายโดยนัย)ความหมายแฝงเป็นความหมายที่ชักนำความคิดให้โยงไปถึงสิ่งอื่น เช่นความรู้สึก ความเคยชิน กาละเทศกับบุคคลและความสุภาพของภาษา เช่น สำลี อาจจะหมายถึงความเบาหรือสีขาว

นอกจากนั้นชลธิรา กลัดอยู่ และคณะ (2517: 53) ได้กล่าวถึงการใช้คำจะต้องรู้จักหลักการใช้คำและสิ่งควรระวังในการใช้คำดังนี้

1. คำที่มีความหมายขัดแย้งหมายถึงการเลือกใช้คำควรให้มีความหมายกลมกลืนไปด้วยกันไม่ใช่คำที่มีความหมายขัดแย้งกันในประโยค เช่น

- **รถค่อยๆ**เคลื่อนไปอย่าง**รวดเร็ว**

ควรใช้ว่า - **รถค่อยๆ** เคลื่อนไปอย่าง**ช้า ๆ**

2. คำที่มีความกำกวมหมายถึงการใช้คำที่มีความหมายได้หลายอย่างทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจหรือเข้าใจเป็นอย่างอื่น เช่น

- สมบัติขับรถชนสุนัขตายแล้ว

ควรใช้ว่า - สมบัติขับรถขน**สุนัขที่ตายแล้ว**

หรือ - **สมบัติตายแล้ว**เพราะขับรถชนสุนัข

3. การใช้คำผิดหมายถึง การใช้คำไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งมีหลายประการ เช่นการใช้ลักษณนามผิด การเขียนตัวสะกดผิด ตัวการันต์ผิด เช่น

- น้องมีนาฬิกาหลาย**สาย** ควรเขียน น้องมีนาฬิกาหลาย**เรือน**
- กระตือรือ**ล้น** ควรเขียน กระตือรือ**ร้น**
- โครง**การณ์** ควรเขียน โครง**การ**

4. การใช้คำที่ไม่เหมาะสม หมายถึงการใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับบุคคล โอกาส ข้อความและการใช้คำสุภาพ เช่น

- **หวัดดี** อาจารย์ที่เคารพ (เรียน)
- แม่**เชิญ** พระ สงฆ์จำนวน 9 รูปมาที่บ้าน (นิมนต์)
- ปัจจุบัน**การทำมาหารับประทาน**ง่ายขึ้น (ทำมาหากิน)
- เกษตรกรรู้จักการนำ**ขี้ไก่**มาทำปุ๋ย (มูลไก่)

5. การใช้คำไม่คงที่หมายถึงในข้อความเดียวกันหรือประโยคเดียวกันไม่ควรเปลี่ยนคำใช้ซึ่งอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น

- **ฉัน**ให้มันกินอาหารแล้ว **ผม**ก็ปล่อยมันไป

6. การใช้คำที่เป็นไทยหมายถึงในการเขียนควรใช้คำไทยที่เราใช้กันแพร่หลายและยอมรับว่าถูกต้อง ไม่ควรใช้คำต่างประเทศหรือใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ เช่น

- วิชานี้ไม่สอบ**ไฟแนล** (ปลายภาค)

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 68-80) ได้กล่าวถึงการใช้คำเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากในการใช้ภาษาอาจก่อให้เกิดความรู้สึกกระทบกระเทือนอารมณ์ผู้อ่านได้ทั้งความรู้สึกที่สดชื่นและความเศร้าสะเทือนใจ การใช้คำที่ถูกต้องผู้ศึกษาต้องรู้จักลักษณะของคำแต่ละชนิดและคุณสมบัติของคำ ซึ่งคำที่ใช้ในทางประพันธศาสตร์อาจจำแนกได้ เป็นประเภทต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. คำที่ความหมายโดยตรงหมายถึงคำที่มีความหมายตรงตามพจนานุกรมที่ใช้เป็นปกติในชีวิตประจำวัน เช่น

- เด็ก หมายความว่า ผู้เยาว์
- กมล หมายความว่า ดอกบัว

2. คำที่มีความหมายโดยนัย หมายถึงความหมายที่แฝงอยู่เป็นความหมายที่เกิดจากสัมพันธภาพคือต้องมีบริบทเป็นเครื่องกำกับคิดถึงความหมายอย่างอื่น เช่น

- เด็ก หมายความว่า หญิงโสเภณี
- กมล หมายความว่า ใจ

3. คำแสดงอารมณ์ หมายถึง คำที่เป็นเสียงอันเกิดจากอารมณ์สะเทือนใจมนุษย์ เช่น โธ่ โธ๋เอ๋ย อนิจจา เฮ้ย โอย โอ๊ย ฯลฯ

4. คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น หวือ หวอ ปึง ปัง เพล้ง เปรี้ยง โพละ ผัวะ ฉับ ฯลฯ

5. คำมีศักดิ์ หมายถึง คำที่ให้ความรู้สึกอันสูงกว่าธรรมดาทั่วไปและคำราชาศัพท์ เช่น

- กิน หมายความว่า รับประทาน เสวย
- หัวเราะ หมายความว่า แย้มสรวล

6. คำรูปธรรม หมายถึง คำที่ให้ความหมายและความเข้าใจในรูปร่างหรือในทางสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย เช่น

คำที่ได้รับรู้ทางประสาทตา เช่น สูง ดำ ต่ำ ขาว ยาว ใหญ่
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทหู เช่น เปรี้ยง ปัง เผละ ขวับ
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทจมูก เช่น หอม เหม็น ฉุน สาบ
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทลิ้น เช่น เปรี้ยว หวาน
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทกาย เช่น เย็น หยาบ กระด้าง

7. คำนามธรรมหมายถึง คำที่ให้ความหมายทางความคิดหรือคำที่รับความหมายทางประสาทที่ 6 คือ ทางใจเช่น ความดี ความชั่ว สวย รวย อร่อย รัก เกลียด ชอบ ชัง ไกล ใกล้ บาป บุญ คุณ โทษ เป็นต้น

8. คำศัพท์บัญญัติหรือคำศัพท์เทคนิค เป็นคำที่สร้างใหม่เพื่อใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งหากในระยะแรกคำที่บัญญัติไม่ได้รับความนิยมก็จะเลิกไป แต่หากคนนิยมก็อาจกลายเป็นคำศัพท์ทั่วไป เช่น รัฐสภา ประสบการณ์ ศิลปิน ฯลฯ

9. คำเฉพาะกลุ่ม หมายถึง คำที่บุคคลแต่ละกลุ่มคิดขึ้นใช้ภาพในกลุ่มตนเอง สื่อสารเฉพาะกลุ่มตนเอง เช่น

คำเฉพาะกลุ่มนักเลงพนัน - ตีแตก ค่าโง่ ลบมืด
คำเฉพาะกลุ่มนักศึกษา - โดด ร่มไม่กาง

10. คำสแลง หรือ คำคะนอง หมายถึงคำที่ใช้ให้วิปลาสคลาดเคลื่อนไปจากปกติ สแลงในด้านเสียง การเขียนและความหมาย เช่น เดิ้ล เสี้ยน ซ่าส์ เก๋า กึกก์ สะเหล่อ ฟู่ฟ่า ไม่อยากซด วันเบาๆ ฯลฯ

11. คำภาษาตลาด หมายถึงคำที่เป็นภาษาพูดของคนทั่วไป ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือความเหมาะสมแต่สามารถสื่อสารได้ดี เช่น ในหลวง กิโล เมียน้อย เล่นหนัง ฯลฯ

12. คำต่ำหรือคำหยาบ เช่นคำด่า คำสบถสาบาน คำเสียดสีหยาบคาย คำประเภทนี้ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการเขียน

13. คำภาษาถิ่น หมายถึงคำที่ใช้กันตามท้องถิ่นต่าง ๆซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษากลางอันเป็นภาษามาตรฐาน เช่น

- ภาษาถิ่นเหนือ รถถีบ กำเดียว ข้าวแลง แล่วก่า
- ภาษาถิ่นอีสาน จั๊กหน่อย แซ่บอีหลี มักหลาย
- ภาษาถิ่นใต้ อ้อล้อ แหลง แลหนัง

14. คำภาษาต่างประเทศ ปัจจุบันมีคำภาษาต่างประเทศมาปะปนอยู่เป็นอันมาก เช่น ภาษาจีน ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ ฯลฯ

15. คำภาษาหนังสือพิมพ์ หมายถึง คำที่นักหนังสือพิมพ์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความตื่นเต้นเร้าความสนใจผู้อ่าน เช่นประชาธิปไตยครึ่งใบ

16. คำภาษาพาณิชย์ หมายถึง คำที่ใช้ในการโฆษณา เช่น คุณภาพดีมีค่าเกินราคา

17. คำผวน หมายถึงคำที่อ่านแล้วกลับสลับกันแล้วมีความหมายใหม่ บางครั้งความหมายหยาบคาย เช่น แขกดอย กากินขี้หมูฯลฯ

18. คำล้อเลียนภาษาต่างประเทศ การนำคำมาพูดทับศัพท์เพื่อเกิดอารมณ์ขัน เช่น สเน้ค ๆ ฟิช ๆ เวรกัมทูแบงค่อกฯลฯ

19. คำย่อและการใช้ไปยาลน้อย ฯ เป็นการใช้คำที่เขียนอย่างย่นย่อเพื่อประหยัดถ้อยคำหรือไม่เปลืองเนื้อที่ในการพิมพ์ เช่นด.ญ. ร.ร.สะพานพุทธฯ นายกฯ ท่านรองฯ เมืองกาญจน์ เป็นต้น

20. คำเลียนสียงพูด หมายถึงคำที่เขียนถายออกมาให้เหมือนเสียงพูดให้มากที่สุด เช่น ใช่มั้ย อย่างนึง อย่างดีนะเนี่ย ฯลฯ

จากการศึกษาการจำแนกคำดังกล่าว จะเห็นว่าคำมีลักษณะที่แตกต่างกันใช้แตกต่างกันตามความเหมาะสมในการใช้ภาษาสามารถเลือกนำไปใช้ตามความเหมาะสมของการเขียน

กัณทิมา วัฒนะประเสริฐ (2529: 128-130) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้คำในภาษาที่ถูกต้องควรคำนึงถึงหลักสำคัญ ดังนี้

1. เลือกใช้คำที่ตรงความหมาย เพื่อให้ข้อความชัดเจน

2. เลือกใช้คำที่เป็นภาษาเขียนในงานเขียนต่าง ๆ

3. เลือกใช้คำสุภาพหลีกเลี่ยงการใช้คำสแลงหรือคำหยาบเพราะเป็นคำประเภทที่นำมาใช้ในภาษาเขียนไม่ได้

4. เลือกใช้คำที่เป็นคำไทย ไม่ใช้คำต่างประเทศโดยไม่จำเป็น ถ้าคำต่างประเทศนั้นมีผู้บัญญัติคำไทยขึ้นและรู้จักแพร่หลายแล้ว

5. เลือกใช้คำไวยากรณ์ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เช่นคำบุพบทคำสันธานและคำลักษณนาม คำเหล่านี้ถ้าเราใช้ไม่ถูกต้องจะทำให้ประโยคไม่สละสลวยหรือผิดไวยากรณ์ได้

ภิญญาพร นิตยประภา (2534 : 49 - 53) ได้กล่าวไว้การใช้คำในการเขียนหนังสือเด็กดังนี้

1. เป็นภาษาที่ง่าย ตรงไปตรงมา กะทัดรัด เป็นคำธรรมดาอ่านเข้าใจง่าย ไม่ต้องแปล

2. ไม่นำภาษาตลาด ภาษาสแลงมาใช้ จะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี

3. เป็นภาษาที่เด็กใช้กันแต่ต้องไม่ใช้คำหยาบ

4. เป็นภาษาที่มีจังหวะ มีเสียง มีน้ำหนัก มีกิริยา แสดงความเคลื่อนไหว โดยใช้คำวิเศษณ์ เช่น กุ๊ก กุ๊กไก่ เลี้ยงลูกมาจนใหญ่ ไม่มีนมให้ลูกกิน ลูกก็ร้องเจี๊ยบ เจี๊ยบ แม่ก็เรียกมาคุ้ยดิน ทำมาหากินตามประสาไก่เอย

ปราณี กุลละวณิชย์ (2535: 103-107) ได้อธิบายความหมายของคำสรุปได้ดังนี้
ความหมายของคำ แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1. ความหมายพื้นฐาน คำทุกคำมีความหมายพื้นฐานไม่ว่าจะปรากฏในถ้อยคำในคำใด คำหนึ่งจะมีความหมายหลายอย่าง

2. ความหมายแฝง คำ ๆ หนึ่ง อาจเพิ่มความหมายพื้นฐาน ความหมายที่เพิ่มขึ้นมักเป็นความรู้สึกของผู้พูด

3. ความหมายในปริบท เป็นคำจำนวนหนึ่งที่มีความหมายพื้นฐานกว้าง มีความหมายเพิ่มเติม และยังแบ่งคำตามความหมายได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1 คำพ้องความหมาย เป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน เช่น กิน รับประทาน มีความหมายที่เหมือนกัน แต่การใช้จะแตกต่างกัน

3.2 คำแย้งความหมาย เป็นคำที่มีความหมายแตกต่างกัน เป็นลักษณะของคำตรงกันข้าม เช่น ดำ - ขาว , สูง - ต่ำ , อ้วน - ผม

3.3 คำที่อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน เป็นความหมายของคำที่ครอบคลุมความหมายอีกคำหนึ่ง ทำให้มีความหมายกว้าง แต่มีความสัมพันธ์กันในกลุ่ม เช่น ข้าว ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวสาลี ข้าวโพด เป็นต้น

กำชัย ทองหล่อ (2537: 214-291) ได้อธิบายคำในภาษาไทยจำแนกตามหน้าที่และชนิดของคำแบ่งออกเป็น 7 ชนิด ดังนี้

1. คำนาม
2. คำสรรพนาม
3. คำกริยา
4. คำวิเศษณ์
5. คำบุพบท
6. คำสันธาน
7. คำอุทาน

1. คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อแสดงความหมายถึงบุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานที่ และสิ่งของต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม คำนามแบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

1.1 สามานยนาม เป็นคำนามสามัญ หรือคำนามทั่วไป เช่น เด็ก โรงเรียน กวาง หญ้า บ้าน คน ดินสอ กระเป๋า วิชา ความดี

1.2 วิสามานยนาม เป็นคำนามชี้เฉพาะ เช่น สมศรี สามก๊ก นายแดง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.3 ลักษณนาม เป็นคำนามบอกลักษณะ ขนาด ปริมาณ เช่น

ดินสอ 3 **โหล** รถ 1 **คัน** ต้นไม้ 3 **ต้น**

1.4 สมุหนาม เป็นคำนามแสดงหมวดหมู่ เช่น

ฝูงนก **โขลง**ช้าง **คณะ**ครู **พวก**กรรมกร

1.5 อาการนาม เป็นคำนามที่เกิดจากคำกริยา หรือคำวิเศษณ์ ที่มีคำว่าการ และความนำหน้าคำว่า **การ** มักใช้นำหน้าคำกริยา แสดงความเป็นไปทางกายและวาจา เช่น การยืน การเดิน การดื่ม การพูด คำว่า **ความ**มักใช้นำคำกริยาที่แสดงความเป็นไปทางจิตใจ ความคิด ความรู้ ความรัก ความรุ่งโรจน์นำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น ความชั่ว ความดี ความสะอาด

2. คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนคำนาม เพื่อกล่าวนาม หรือข้อความนั้นซ้ำ คำสรรพนามแบ่งออกเป็น 6 ชนิด ดังนี้

2.1 บุรุษสรรพนาม เป็นคำสรรพนามใช้แทนชื่อผู้พูด, ผู้ที่พูดด้วย และผู้ที่พูดถึง เช่น

ฉัน ข้าพเจ้า เธอ เขา มัน เป็นต้น

2.2 นิยมสรรพนาม เป็นสรรพนาม เป็นคำสรรพนามใช้ชี้ระยะหรือชี้เฉพาะเจาะจง เช่น

นี้ คือ ปากกาฉันชอบ
โน้น คือ ตึกช้าง

2.3 อนิยมสรรพนาม เป็นคำนามที่ใช้แทนนามทั่วไป ไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น

ใครจะมากับฉันก็ได้
ไหน ๆ ฉันก็อยู่ได้
อะไรเธอก็กินได้

2.4 วิภาคสรรพนาม เป็นสรรพนามบอกความชี้ซ้ำ แบ่งพวกหรือรวมพวก เช่น

นักเรียน**บ้าง**ก็อ่านหนังสือ**บ้าง**เล่นฟุตบอล
นักกีฬา **ต่าง** ทำหน้าที่ของตน
นักมวยชก**กัน**

2.5 ประพันธสรรพนาม เป็นคำสรรพนามที่ใช้เชื่อมประโยค ได้แก่คำว่า ผู้ ที่ ซึ่ง อัน ดัง ผู้ที่ ผู้ซึ่ง เป็น

คน**ที่**เป็นครูมีความอดทน
เขาทำข้อสอบ**ซึ่ง**ยากมาก

2.6 ปฤจฉาสรรพนาม เป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนนามที่มีใจความเป็นคำถาม เช่น

เธออยู่**ที่ไหน**
อะไรอยู่ในกระเป๋า

3. คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการ การกระทำหรือบอกสภาพของคำนามหรือคำสรรพนาม คำกริยาแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

3.1 สกรรมกริยา เป็นกริยาต้องมีกรรมมารองรับ จึงจะทำให้สมบูรณ์ เช่น

แม่**ทอด**ไก่
สุนัข**กัด**แมว
ทหาร**ถือ**ปืน

3.2 อกรรมกริยา เป็นกริยาไม่ต้องมีกรรมมารองรับ ซึ่งมีความหมายครบถ้วนเช่น

นก**บิน**
น้อง**ร้องไห้**
กระดาษ**ปลิว**

3.3 วิกตรรถกริยา เป็นกริยาส่วนเติมเต็ม ได้แก่คำว่า เป็น เหมือน เท่า คล้าย คือ เสมือน ราว เช่น

คุณพ่อ**เป็น**ทหาร
แมว**คล้าย**เสือ
เด็ก**คือ**อนาคตของชาติ

3.4 กริยานุเคราะห์ เป็นกริยาที่ทำหน้าที่ช่วยกริยาอื่น ให้แสดงความหมาย เช่น

เขา**กำลัง**ทำงาน
เด็กคนนั้น**เคย**แขนหัก
เธอ**จะ**ไปเรียนหนังสือ

4. คำวิเศษณ์ คือคำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ เพื่อให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น คำวิเศษณ์ แบ่งออกเป็น 9 ชนิด

4.1 ลักษณวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษบอกลักษณะต่าง ๆ เช่น

เขามา**ทุกวัน**
แม่ตื่นแต่**เช้า**
ฝนตก**หนัก**

4.2 กาลวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษบอกเวลา เช่น

เขามา**สาย**ทุกวัน
คน**โบราณ**ไม่ชอบทำงาน**กลางคืน**
วันนี้เป็นวันพระ

4.3 สถานวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น

น้องอยู่ชั้น**ล่าง**
เดินขึ้น**ชิดขวา** เดินลง**ชิดซ้าย**
แมวนอน**บน**กำแพง

4.4 ประมาณวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์บอกปริมาณหรือจำนวน เช่น

พี่กินจุ
พ่อทำงาน**ห้า**วัน ใน**หนึ่ง**สัปดาห์

4.5 นิยมวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ เช่น

เธอ**นี่**ขยันจริง
เธอไม่ควรทำเช่น**นั้น**

4.6 อนิยมวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ เช่น

คน**ใด**จะไปเที่ยว
ฉันนั่ง**ที่ไหน**ก็ได้

4.7 ปฤจฉาวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษแสดงคำถาม เช่น

คุณชอบทาน**อะไร**
ฉันจะทำ**อะไร**ดี

4.8 ประติชญาวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์ที่ประกอบเสียงร้องเรียกและเสียงขานรับ เช่น

แดง**จ๋า**มาหาพี่หน่อย
ครู**ครับ**ผมกลับมาแล้ว

4.9 ประติเษธวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ เช่น

เขา**ไม่**ทำงาน
สมุดนี้**ไม่ใช่**ของฉัน

4.10 ประพันธวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษที่ประกอบคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ เพื่อเชื่อมประโยคให้มีความหมายเกี่ยวข้องกัน เช่น

เขาเป็นคนฉลาด**ที่**ใคร ๆ ไม่ดูถูก
เขาพูด**ให้**ฉันอาย

5. คำบุพบท คือคำที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงคำหนึ่งหรือกลุ่มคำหนึ่งให้สัมพันธ์กับคำอื่นหรือกลุ่มคำอื่น เพื่อบอกสถานที่ เวลา แสดงอาการ หรือแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น

คน**ใน**เมือง
ปากกา**ของ**ฉัน
สมศรีมาโรงเรียน**แต่**เช้า
ครูทำ**เพื่อ**นักเรียน

6. คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยคกับประโยค ประโยคที่ใช้คำสันธานจะแยกออกเป็นประโยคที่มีความสมบูรณ์มากกว่าหนึ่งความได้ เช่น

ทั้งพ่อ **และ**แม่เป็นทหาร
เขายากจน**แต่**มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
รถไฟแ**ม้ว่า**จะช้า **แต่**ก็ปลอดภัย

7. คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อใช้แสดงอารมณ์ต่าง ๆ เช่น ดีใจ เสียใจ ตกใจ ประหลาดใจ ตื่นเต้น มักมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) อยู่ข้างหลัง เช่น แหม! เอ๊ะ! โธ่! เฮ้ย! คำอุทานแบ่งออกเป็น 2 ชนิด

7.1 อุทานบอกอาการ ใช้แสดงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น

อนิจจา! ไม่น่าจะจากกันเลย
โธ่เอ๋ย! หนักจังเลย

7.2 อุทานเสริมบท ใช้เป็นคำสร้อย หรือคำเสริมบทต่าง ๆ เพื่อให้มีความกระชับและสละสลวยยิ่งขึ้น เช่น ฮา เอ๋ย แล นา แฮ เต้า

แม่**เอ๋ย** แมวเหมียว
ลูก**เต้า**เหล่าใคร
อาบน้ำ**อาบท่า**

จะเห็นได้ว่า คำต่าง ๆ ในภาษาไทยจำแนกตามหน้าที่ของคำมี 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธานและคำอุทานคำเหล่านี้ทำหน้าที่และตำแหน่งการวางในประโยคที่แตกต่าง บางคำมีรูปคำเหมือนกัน แต่มีหน้าที่และชนิดของคำแตกต่างกัน การศึกษาชนิดของคำโดยทำความเข้าใจถึงหน้าที่ของคำนั้นจะช่วยให้ใช้คำในการสื่อสารได้ถูกต้องตามความหมายตำแหน่งหน้าที่และชนิดของคำ

นอกจากนั้นบรรจบ พันธุเมธา (2540: 63-69) ได้กล่าวถึงการใช้คำแบ่งลักษณะของคำไว้ดังนี้

1. คำซ้ำ คือ คำคำเดียวกันนำมากล่าวสองครั้ง หรือเขียนซ้ำกัน มีความหมายหนักแน่นหรือบางทีแตกต่างจากคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่ โดยแบ่งลักษณะของคำซ้ำ คือ

1.1 คำซ้ำแสดงพหูพจน์ เช่น สาว ๆ หนุ่ม ๆ
1.2 คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะ เช่น ผ้าขาว ๆ
1.3 คำซ้ำที่ซ้ำที่ขยายนาม สรรพนาม แสดงความไม่เจาะจง เช่น มะพร้าวแก่ ๆ
1.4 คำซ้ำ คำนาม หรือบอกจำนวนนับ เช่น ชั่งเป็นกิโล ๆ
1.5 คำซ้ำบุพบท ซ้ำคำขยายและใช้ขยายกริยาบอกความเน้น เมื่อเป็นคำสั่ง เดินชิดใน ๆ
1.6 คำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม เช่น ไป ๆ มา ๆ
1.7 คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น เช่น ปิด ๆ เปิด ๆ
1.8 คำซ้ำที่คำนาม ซ้ำคำกริยา ซ้ำคำขยาย แต่ความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม ใช้เป็นคำขยาย เช่น มูล ๆ ง่าย ๆ

2. คำซ้อน คือคำที่มีคำเดียว 2 คำ มีความหมายหรือเสียงคล้ายกันใกล้เคียงกันหรือทำนองเดียวกัน ซ้อนเข้าคู่กัน แล้วมีความหมายใหม่เกิดขึ้น บางคำมีความหมายไม่เปลี่ยนไปจากเดิม แต่ต้องมีความหมายและใช้ต่างออกไป แบ่งคำซ้อนออกเป็น 2 ประเภท คือคำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง

2.1 ลักษณะคำซ้อนเพื่อความหมาย

2.1.1 ความหมายจะปรากฏที่คำต้น หรือคำท้ายอีกคำหนึ่งไม่ปรากฏความหมาย เช่น หูตา (**หูตา**แวววาว) หัวหู (**หัวหูยุ่ง**)

2.1.2 ความหมายของคำซ้อนของคำปรากฏที่ใดคำหนึ่ง เช่น ปลื้มใจ (ปลื้มอก **ปลื้มใจ**)

2.1.3 ความหมายของคำซ้อนที่ปรากฏ 2 คำ เช่น ลูกพี่ ลูกน้อง

2.1.4 ความหมายของคำซ้อนปรากฏเด่นคำเดียว แต่เน้นความชัดเจนขึ้น เช่น ดื้อดึง ทะลุปรุโปร่ง

2.1.5 ความหมายของคำซ้อนกับคำเดี่ยวต่อกันไป เช่น ข้าวปลาอาหาร

2.1.6 คำซ้อนที่คำต้นเป็นคำคำเดียวกัน แต่คำท้ายต่างกัน ความหมายต่างกัน เช่น จัดจ้าน - จัดเจน

2.1.7 ความหมายของคำซ้อนขยายกว้างออกไม่ได้ เช่น บาดเจ็บ

2.1.8 ความหมายเป็นไปในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ เช่น อ่อนหวาน , เสี้ยนหนาม

2.2 ลักษณะคำซ้อนเพื่อเสียง

2.2.1 เสียงของคำที่มาซ้อนกัน มีที่เกิดใกล้เคียงกัน เช่น

จริงจัง - ชิงชัง
เกะกะ - เก้งก้าง
ขึงขัง - ตึกตัก

2.2.2 เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีเสียงที่เกิดระดับเดียวกัน เช่น

ดุกดิก
อุบอิบ
ง่อกแง่ก

2.2.3 เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีที่เกิดอื่น ๆ เช่น

เจือจาน
เรี่ยราด
เร่ร่อน

2.2.4 คำที่มาซ้อนกันมีสระเดียวกันแต่ตัวสะกดต่างกัน เช่น

แจกแจง
รวบรวม
ยอกย้อน

2.2.5 คำที่นำมาซ้อนกันต่างกันพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันที่เสียงสระและตัวสะกด เช่น

ควบคุม
รุกราน
ยุ่งยาก

2.2.6 คำซ้อนกันมีสระเดียวกันแต่ตัวสะกดคำท้ายกร่อนเสียงหายไป เช่น

จอนจ่อ
เทินเถ่อ
โยกโย้

การซ้อนคำนั้นมีมากกว่าซ้อน 2 คำ คือคำซ้อน 4 คำ หรือ 6 คำ เช่น

ยากดีมีจน , ขิงก็ราข่าก็แรง

3. คำประสม คือ คำที่มีคำ 2 คำ หรือมากกว่า มาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันแต่มีความหมายอยู่คำต้น ส่วนคำที่ตามเป็นส่วนขยาย คำประสมจำแนกตามหน้าที่ได้ 4 ประเภท คือ

3.1 คำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม เช่น น้ำแข็ง เรือนต้นไม้ มดแดงไฟ
3.2 คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์ เช่น ลิ้นวัว สตูลิ้นวัว
3.3 คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยา เช่น ยิงปืน ตัดถนน
3.4 คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยาวิเศษณ์ เช่น คอแข็ง คอตก

บรรจบ พันธุเมธา (2544: 107-167) กล่าวถึงการจำแนกคำในภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. คำนามคือคำที่เรียกชื่อชื่อสิ่งต่างๆทั้งมีชีวิตและไม่มีมีชีวิตเป็นชื่อทั่วไปและชื่อเฉพาะ

2. คำสรรพนามคือคำที่ใช้แทนคำนามเพื่อจะได้ไม่ต้องกล่าวซ้ำ ๆ กันแบ่งได้ 6 ชนิดคือ

2.1 บุรุษสรรพนาม สรรพนามที่ใช้ในการพูดจากัน ได้แก่ ฉัน มัน เรา เขา ท่าน

2.2 นิยมสรรพนาม สรรพนามที่บอกความเฉพาะเจาะจง ได้แก่นี้ นั้น โน้น

2.3 อนิยมสรรพนาม สรรพนามบอกความไม่เฉพาะเจาะจงได้แก่อะไร ใคร ที่ไหน

2.4 ปฤจฉาสรรพนาม สรรพนามบอกคำถาม ได้แก่ ใคร อะไร ที่ไหน

2.5 วิภาคสรรพนาม สรรพนามบอกความแบ่งแยกเป็นส่วนๆ ได้แก่ บ้าง ต่าง กัน

2.6 ประพันธสรรพนาม สรรพนามเชื่อมประโยค ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน

3. คำกริยา คือคำที่แสดงอาการของคำนามและคำสรรพนามหรือที่ทำหน้าที่ได้อย่างนาม เราเรียกว่า ผู้ทำ หรือประธาน คำกริยาบางคำมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเมื่อพูดสามารถเข้าใจความหมายได้ครบถ้วน แต่บางคำต้องอาศัยคำอื่นช่วย คำกริยาแบ่งได้เป็น 3 ชนิดคือ

3.1 คำกริยาที่ได้ความสมบูรณ์ในตัว เช่น เดิน วิ่ง กระโดด

3.2 คำกริยาที่ยังไม่ได้ความสมบูรณ์ต้องอาศัยความอื่น ได้แก่ผู้ถูกกระทำเช่น กินข้าวมองฟ้า

3.3 คำกริยาช่วย ได้แก่ ได้ แล้ว กำลัง จะ ฯลฯ

4. คำวิเศษณ์คือคำที่ทำหน้าที่ขยายความให้ชัดเจนสมบูรณ์ แบ่งออกเป็น สองพวกคือคำวิเศษณ์ขยายนาม (คำคุณศัพท์) กับ คำขยายกริยา คุณศัพท์ หรือตัวเอง (คำกริยาวิเศษณ์) คำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ แบ่งได้ เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ลักษณะคุณศัพท์ที่บอกลักษณะหรือภาวะต่ำ ดำขาว ดีเลว สวย งาม และที่บอกภาวะเช่น ป่วย แก่ เจ็บ ตาย แตก เป็นต้น

4.2 สังขยาคุณศัพท์ คำคุณศัพท์บอกจำนวนนับ เช่น หนึ่ง สอง สาม บอกลำดับที่เป็น

4.3 ประมาณคุณศัพท์ คำคุณศัพท์บอกจำนวนนับไม่ได้ เช่น มาก น้อย เกิน เหลือ ขาด

4.4 วิภาคคุณศัพท์ คำคุณศัพท์บอกจำนวนแยก เช่น ต่างๆ ละ บาง บ้าง

4.5 นิยมคุณศัพท์ คำคุณศัพท์ขยายนามที่ชี้เฉพาะ เช่น นี้ นั้น โน้น

4.6 อนิยมคุณศัพท์ คำคุณศัพท์ขยายนามที่ไม่เฉพาะเช่น ใด อะไร ที่ไหน

4.7 ปฤฉาคุณศัพท์ คำคุณศัพท์ที่เป็นคำถาม เช่น ใด อะไร ที่ไหน

4.8 คำกริยาวิเศษณ์บอกอาการและภาวะ เช่น เร็ว ช้า สะดวก ง่าย

4.9 คำกริยาวิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย ดึก ก่อน หลัง

4.10 คำกริยาวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล บน ล่าง

4.11 คำกริยาวิเศษณ์บอกประมาณ เช่น มาก น้อย ขาด ครบ

4.12 คำกริยาวิเศษณ์บอกความแบ่งแยก เช่น บ้าง ด้วย ต่าง ต่างกัน

4.13 คำกริยาวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะเช่น จริง แท้ แน่ เฉพาะ

4.14 คำกริยาวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะเช่น อย่างใด เหตุใด เช่นใด

4.15 คำกริยาวิเศษณ์บอกคำถามเช่น ทำไม เมื่อไร ไหน กระไร

4.16 คำกริยาวิเศษณ์บอกความรับ เช่น ใช่ ใช่แล้ว ครับ

5. คำบุพบทคือคำที่ทำหน้าที่ได้อย่างนามหรือคำที่หน้าที่อย่างนามเพื่อให้ความต่อเนื่องได้ความสมบูรณ์ แบ่งได้ 7 ประเภทคือ

5.1 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ด้วย กับ เพราะ โดย

5.2 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่เป็นเครื่องประกอบ เช่น ทั้ง กับ

5.3 บุพบทที่นำ หน้าคำ วิเศษณ์ คำนามหรือบุพบทเองเช่น โดย ตาม ด้วย

5.4 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่เกี่ยวกับการให้รับ เช่น แก่ แด่ เพื่อ สำหรับ

5.5 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่แยกออก แยกไป เช่น จาก แต่ ตั้งแต่

5.6 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่มาเปรียบเทียบเช่น กว่า

5.7 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่บอกสถานที่ เช่นภายนอก ภายใน

5.8 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่บอกเวลาเช่นหน้า หลัง ภายหลัง

5.9 บุพบทที่นำ หน้าคำ ที่บอกทิศทางที่มุ่งไปเช่น สู่ ถึง ยัง

5.10 บุพบทที่นำ หน้าคำแสดงความเป็นเจ้าของ เช่นของ แห่ง

6. คำสันธานคือคำที่เชื่อมความให้ต่อเนื่องเป็นความเดียวกัน อาจเชื่อมประโยคกับประโยคก็ได้คำกับคำก็ได้ แบ่ง 8 ชนิดคือ

6.1 เชื่อมความที่คล้อยตามกัน ทำนองเดียวกัน เช่น ก็แล้ว...จึงครั้น...ก็เมื่อ..ก็ครั้น...จึงเมื่อ...จึงพอ...และเชื่อมความให้รวมกันได้แก่ ทั้ง ทั้ง...ก็ ก็ดี กับ และ

6.2 เชื่อมความที่ขัดแย้งกัน เช่น แต่ แต่ว่า แต่ทว่า กว่า...ก็

6.3 เชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น เพราะ เพราะ...ว่า ด้วย ด้วย...ว่า

6.4 เชื่อมบอกความคาดคะเนหรือแบ่งรับแบ่งสู้ เช่นถ้า ถ้าหากว่า แม้ แม้ว่า

6.5 เชื่อมความที่ที่เลือกเอา เลือกกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หรือ หรือไม่

6.6 เชื่อมความเปรียบเทียบเช่น เหมือน เหมือนว่า ราว ราวกับ

6.7 เชื่อมความตอนหนึ่งที่กล่าวยังไม่จบกับอีกตอนหนึ่งที่เริ่มต้นกล่าวเช่น ส่วน ฝ่าย

6.8 เชื่อมความให้ได้เนื้อความสมบูรณ์และได้ความไพเราะสละสลวย เช่น อย่างไรก็ดี อย่างไรก็ตาม

7. คำอุทานคือคำที่เปล่งออกมาด้วยสะเทือนใจ เวลาตกใจ ดีใจ แปลกใจ เช่น อ๊ะ เอ๊ะ อุ๊ย โอ๊ย แน่ะ โธ่ ฯลฯ

8. คำลักษณนามคือคำที่กำหนดขึ้นไว้ใช้ท้ายคำคุณศัพท์บอกจำนวนนับหรือประมาณ เพื่อขยายคำนามข้างหน้า บอกรูปลักษณะ หรือชนิดของคำ ประเภทของคำที่อยู่ข้างหน้าคำบอกจำนวนนับแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

8.1 ประเภทที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต เช่น คน ตัว หมู่ โขลง ฯลฯ

8.2 ประเภทที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต เช่น ลูก ใบ สาย ผม ต้น แก้ว ตะกร้า ฯลฯ

วาสนา เกตุเงิน (2530: 14-15) ยังได้กล่าวถึงการใช้คำ สรุปได้ว่า การใช้คำเพื่อให้คนอื่นเข้าใจบรรลุจุดประสงค์ โดยถือว่าคำทำหน้าที่เป็นเครื่องหมายที่เราสร้างขึ้นเพื่อสื่อความหมาย การใช้คำจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำนั้นๆ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวกับคำได้ดีที่สุดคือ พจนานุกรม ความรู้ในเรื่องของคำคือรู้อักขรวิธี รู้ความหมาย รู้วิธีออกเสียงคำ รู้ชนิดและหน้าที่ของคำ รู้ความเป็นมาของคำ รู้ประวัติความเป็นมาของคำ โดยการนำคำไปใช้ควรระมัดระวังในเรื่องต่อไปนี้

1. ไม่ใช้คำผิด
2. ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย
3. ไม่ใช้คำกำกวม
4. ไม่ใช้คำหรือสำนวนต่างประเทศ
5. ไม่ใช้คำผิดหลักภาษา
6. ไม่ใช้คำผิดระดับ
7. ไม่ใช้คำผิดนิยม
8. ไม่ใช้คำหรูหรา
9. ไม่ใช้คำราชาศัพท์
10. ไม่ตัดคำหรือย่อคำจนทำให้เสียความหมาย

ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2538: 24-29) ได้กล่าวหลักการใช้คำมีหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนนิตยสารดังนี้

1. การใช้คำประหยัดคือการใช้คำน้อยใช้คำจำเป็นแต่มีความหมายคงเดิม

2. การใช้คำไพเราะการใช้คำไพเราะทำให้ผู้อ่านเกิดความศรัทธา ความสง่า ทำให้น้ำหนักของคำน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

3. การใช้คำตรงความหมาย ผู้ใช้ภาษาควรเลือกการใช้คำให้ตรงความหมายตรงกับความต้องการที่จะสื่อให้มากที่สุด

4. การใช้คำให้ถูกต้อง ผู้เขียนต้องมีความรู้แม่นยำในเรื่องอักขรวิธี

5. การเลือกสรรคำ การเลือกหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงมาใช้สับเปลี่ยนกันไปไม่ควรใช้คำ คำเดียวที่ใกล้ ๆ กัน ทำให้ขาดความไพเราะ

จากการศึกษาจะเห็นว่าการใช้คำในการเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กมีการเลือกใช้คำตามความเหมาะสมการใช้คำผู้เขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กจะต้องศึกษาหาความรู้ให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์การนำมาในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก เช่น การระมัดระวังการใช้คำ การใช้คำเป็นภาษาที่ง่ายตรงไปตรงมา การใช้คำที่มีความหมาย ตามชนิดของคำและการใช้ตามลักษณะของคำ

ด้านการใช้ประโยค

นักเขียนแต่ละคนย่อมมีวิธีการเขียนการเรียบเรียงประโยคที่แตกต่างกันไปเพื่อให้งานเกิดความสนใจโดยใช้ประโยคสั้น ๆ กะทัดรัด เข้าใจง่าย และใช้ประโยคยาวตามความถนัด มีนักวิชาการศึกษาการใช้ประโยคดังนี้

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2522: 65-67) ได้กล่าวถึงการผูกประโยคให้มีศิลปะต้องอาศัยประโยคที่ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ประโยคสมดุล คือประโยคที่มีเนื้อความรับกันและถ่วงความกันเป็นอย่างดี เช่น **ที่ใด**มีรัก**ที่นั่น**มีทุกข์

2. ประโยคขัดความคือประโยคที่มี 2 ข้อความคู่กันมีคำขัดกันแล้วใช้เชื่อมเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น คำติชมไม่เพราะหู**แต่**เป็นประโยชน์แก่งาน

3. ประโยคย้อนคารมคือประโยคที่เอาความเดิมพูดย้อนให้เห็นเป็นตรงกันข้าม เช่น ความ**แน่นอน**คือความ**ไม่แน่นอน**

4. ประโยคซ้ำหรือคำซ้ำ คือประโยคที่นำความเดิมหรือคำเติมมากล่าวซ้ำให้ชวนฟัง เช่น **ความมืด**นี้ช่างน่ากลัวนักไม่ว่าจะเป็น **ความมืด**ในยามค่ำคืนหรือ **ความมืด**ที่อยู่ในใจของแต่ละคน

5. ประโยคเปรียบเทียบเชิงเน้นความคือประโยคที่กล่าวชี้ให้เห็นความสำคัญบอกระดับเหนือขึ้นไป เช่น ธรรมดาภรรยาอุปมาเหมือนอย่างเสื้อผ้าขาดแลหายแล้วก็จะหาได้

6. ประโยคที่ลำดับความตามระดับน้ำหนักลักษณะประโยคจะมีการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ มากกว่า 2 อย่างแต่ละอย่างมีน้ำหนักต่างกัน เช่น เมื่อวัยเด็กต้องเชื่อฟังพ่อแม่ วัยกลางคนต้องเชื่อฟังสามีและเมื่อวัยชราต้องเชื่อฟังบุตร

7. ประโยคที่ลำดับเหตุสัมพันธ์กับลำดับผลคือประโยคที่มีการกล่าวถึงเหตุและผลตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปควรลำดับเหตุให้สมกับลำดับผล เช่น เพราะนักเรียนบางคนตั้งใจดูหนังสือบางคนก็ไม่ตั้งใจดูหนังสือจึงมีผลให้นักเรียนบางคนก็สอบได้ บางคนสอบตก

8. ประโยคสรุปความ เป็นประโยคย่อยหลายประเด็นควรหาคำมาสรุปให้กระชับเช่น พระราชา 1 เจ้าหญิง 1 ไม้เลื้อย 1 ทั้งสามย่อมรักผู้และสิ่งอยู่ใกล้

นววรรณ พันธุเมธา (2527: 112-119) ได้กล่าวถึงประโยค แบ่งได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. ประโยคความเดียว คือ ประโยคที่มีหน่วยกริยา 1 หน่วย มีหน่วยนาม 1 หน่วย หรือมากกว่าและอาจมีหน่วยเสริม โดยปกติประโยคความเดียวในภาษาไทยมีแบบประโยคคือ

ประธาน - กริยา - (กรรมตรง) (กรรมรอง)
เช่น นกบิน
เขาเตะเก้าอี้ (กรรมตรง)
เรือจมทะเล (กรรมรอง)

2. ประโยคความซ้อน คือ ประโยคที่มีหน่วยกริยา 1 หน่วย มีหน่วยนาม 1 หน่วย หรือมากกว่าและอาจมีหน่วยเสริม ประโยคความซ้อนต่างกับประโยคความเดียวที่หน่วยขยายหน่วยนามหรือหน่วยกริยา ประโยคความซ้อนเกิดจากการนำประโยคมาขยายหน่วยนามหรือหน่วยกริยาในประโยคความเดียว เช่น คุณนิตยา **น้องสาวคุณอดุลย์** เป็นคนดี

ประโยคความซ้อนแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ตามประโยคขยาย ดังนี้

2.1 ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนาม โดยมีคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน

2.2 ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยกริยา โดยมีคำเชื่อม ว่า ที่

2.3 ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนาม และหน่วยกริยาโดยมีประโยคขยายทำประโยคซ้อนยิ่งขึ้น

3. ประโยคความรวม คือ ประโยคที่หน่วยกริยา ตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป มีหน่วยนาม 1 หน่วย หรือมากกว่า และอาจมีหน่วยเสริม โดยแบ่งประโยคความรวมได้ 2 ชนิด คือ

3.1 ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม โดยมีประโยคความเดียว 2 ประโยค เชื่อม เช่น คุณแม่ไม่สบาย ฉัน**เลย**ต้องลางาน

3.2 ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม จะมีหน่วยกริยาเรียงตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เช่น นิดนั่งเล่น นิดนั่งยิ้ม

นอกจากนั้น นววรรณ พันธุเมธา (2527: 192-203) ได้กล่าวถึงการใช้ประโยคแสดงเจตนา สรุปได้ดังนี้

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ
2. ประโยคถามให้ตอบ
3. ประโยคบอกให้ทำ

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ มีหลายชนิด คือประโยคบอกเล่า ประโยคอธิบาย ประโยคเตือน และประโยคชี้แนะ เช่น

- คุณแม่ชอบทำกับข้าว
- ฉันไปโรงเรียนน่ะ
- หนังสืออยู่บนโต๊ะนะ
- ยายติ๋วแน่ะความคิดดี

2. ประโยคถามให้ตอบมีหลายชนิด คือ ประโยคเนื้อความ ประโยคถามให้ตอบหรือปฏิเสธ และประโยคให้เลือกเอา คำที่ใช้ได้แก่คำ ใคร อะไร ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร กี่ เช่น

- ใครจะไปล่ะ
- คุณจะกินอะไร
- แม่จะไปเที่ยวที่ไหน

3. ประโยคบอกให้ทำ คือประโยคสั่ง ประโยคชักชวน ประโยคอนุญาตเช่น

- คุณอย่าหรอกฉัน
- เราไปดูหนังกันดีกว่า
- คุณนั่งลงเถอะ

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531: 192) ได้กล่าวถึงประโยคคือถ้อยคำที่มีเนื้อความครบบริบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือภาคประธานและภาคแสดง

ภาคประธาน มักจะอยู่หน้าบทกริยาภาคประธานเป็นผู้บอกว่าใครหรืออะไร ที่จะแสดงกริยาอาการ ซึ่งภาคประธานประกอบด้วย ประธานและบทขยายประธาน เช่น

- **คนขี้เมา**เดินหกล่ม
- **นักเรียน**กำลังอ่านหนังสือ

ภาคแสดง เป็นส่วนที่แสดงอาการของภาคประธานเพื่อให้ได้ใจความสมบูรณ์ ภาคแสดงประกอบด้วย บทกริยาและ บทขยายกริยา บทกรรมและบทขยายกรรม เช่น

- วิภาพร**ซื้อหนังสือนวนิยาย 3 เล่ม**
- คุณแม่**มีบ้านหลายหลัง**

กำชัย ทองหล่อ (2537: 407-430) กล่าวถึงประโยค คือ กลุ่มคำที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยมีบทประธาน และบทกริยาเป็นสำคัญ ถ้าใช้สกรรมกริยาจะต้องมีบทกรรมมารองรับ ถ้าใช้วิกตรรถกริยา จะต้องมีบทขยาย แต่ถ้าใช้อกรรมกริยา ไม่ต้องมีกรรมมารองรับ และได้แบ่งชนิดของประโยคเป็น 3 ชนิด คือ

1. เอกรรถประโยค คือ ประโยคสามัญที่มีบทขยายกริยาสำคัญเพียงบทเดียว เช่น นกตัวใหญ่บินในท้องฟ้า

2. อเนกรรถประโยค คือ ประโยคใหญ่ที่มีใจความสำคัญ 2 ใจความ เป็นประโยคที่มีสันธาน เชื่อม เช่น ฉันเป็นพ่อค้า**แต่**เขาเป็นกสิกร มีคำ และ, ก็, แต่ หรือ เพราะจึง

ประโยคอันวยาเนกรรถประโยค→ เนื้อหาตามกัน เช่น นายดำ**และ**นายแดงเป็นทหาร
ประโยคพยติเรกาเนกรรถประโยค → ขัดแย้งกัน เช่น เขาอยากมีเงิน**แต่**เขาไม่ทำงาน
ประโยควิกัลปาเนกรรถประโยค→ เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นเขาจะมาทำงาน**หรือ**มาเล่น
ประโยคเหตวาเนกรรถประโยค→ เป็นเหตุเป็นผล เช่น**เพราะ**สังคมส่งเสริมความสำราญจึงเชิดชูความมั่งคั่งมากกว่าคุณธรรม

3. สังกรประโยค คือ ประโยคใหญ่ที่มีประโยค 2 ประโยคมารวมกัน โดยมีประโยคหลักที่มีใจความสำคัญ และมีประโยคที่ทำหน้าที่แต่งหรือประกอบประโยคหลัก

3.1 ใช้ประพันธสรรพนาม เป็นบทเชื่อม เช่น เขาเป็นเด็ก<u>ที่</u>เรียนเก่งมาก
3.2 ใช้ประพันธวิเศษณ์ เป็นบทเชื่อม เช่น คนสวย<u>ที่</u>เธอพูดถึงเขามาแล้ว
3.3 ใช้บุพบท เป็นบทเชื่อม เช่น เขามาที่นี่**เพื่อ**เขาจะได้พบกัน

ประโยคของสังกรประโยคประกอบด้วยประโยคเล็ก 2 ชนิด คือ

1. มุขยประโยค คือ ประโยคหลัก เป็นประโยคสำคัญจะขาดไม่ได้ เช่น **เขามีหนังสือ**ซึ่งฉันไม่มี

2. อนุประโยค คือ ประโยคเล็กทำหน้าที่แต่งมุขยประโยคให้ได้ความดีขึ้น

2.1 นามานุประโยค คือ อนุประโยค ทำหน้าที่คล้ายนาม อาจเป็นประธาน กรรม หรือขยายก็ได้

2.2 คุณานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่ประกอบนาม หรือสรรพนาม เช่นเดียวกับวิเศษณ์ และใช้ประพันธสรรพนามเป็นบทเชื่อม

2.3 วิเศษณานุประโยค คือ อนุประโยคทำหน้าที่ประกอบคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ และใช้ประพันธวิเศษณ์ หรือบุพบท ซึ่งทำหน้าที่อย่างประพันธวิเศษณ์เป็น บทเชื่อม

วันเพ็ญ กระบวนรัตน์ (2539: 103-104) ได้สรุปถึงการแบ่งประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสารได้ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่า โดยมักจะมี ประธาน กริยา และอาจมีกรรมด้วยหรืออาจมีส่วนขยายต่างๆ เพื่อให้ชัดเจนขึ้น เช่น

- ครูกำลังสอนหนังสือ
- พ่อเดินไปตลาดคนเดียว

2. ประโยคปฏิเสธ ซึ่งมักมีคำว่า ไม่ หรือไม่ใช่ หามิได้ ประกอบตัวแสดงตีต้องมีประธาน ตัวแสดง และอาจมีกรรม และส่วนขยายอื่นๆ เช่น

- แม่ไม่เคยตีลูกโดยไม่มีเหตุผล
- เขาไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

3. ประโยคคำสั่งและขอร้อง ซึ่งจะละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจมีเฉพาะแต่ภาคแสดงเช่น

- โปรดฟังทางนี้
- วางของลงเดี่ยวนี้
- อย่าเดินลัดสนาม

4. ประโยคคำถามจะมีคำถามกำกับอยู่ต้นหรือท้ายประโยค เช่น

- ภูเขาอะไรสูงที่สุดในประเทศไทย
- พ่อคุณเป็นใครกัน

สมพร มันตะสูตร แพ่งพิพัฒน์ (2540: 47) กล่าวว่าประโยคที่ดีจะต้องมีลักษณะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. มีความหมายชัดเจน แจ่มแจ้งถูกต้อง
2. กระชับไม่ยาวจนน่าเบื่อให้แนวคิดไม่วกวนสับสน
3. ใช้ภาษาง่าย ไม่มีคำฟุ่มเฟือย
4. อัดความคิดไว้ในประโยคนั้น ๆ
5. ใช้ถ้อยคำมีน้ำหนักเพื่อความสละสลวย

ศรีจันทร์ วิชาตรง (2541: 204-205) ได้กล่าวถึงประโยคตามเจตนาสรุปได้ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่า คือประโยคที่มีผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เช่น

- แม่ไปทำงาน
- ฝนตกชุกทุกวัน

2. ประโยคคำถามคือประโยคที่ผู้ส่งสารให้ถามและต้องการคำตอบจากผู้รับสารมี 2 ลักษณะคือ

2.1 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธจะถามโดยใช้คำว่า หรือ หรือไม่ ไหม ใช่ไหม

2.2 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ มักใช้คำว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เท่าไร อย่างไร

3. ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธหรือไม่ยอมเมื่อผู้ถาม คำตอบจะมีคำว่า**ไม่** ปรากฏในประโยค เช่น คุณตาไม่ชอบกินทุเรียน

4. ประโยคคำสั่งและขอร้องคือประโยคที่ผู้ส่งสารเพื่อสั่ง หรือ ขอร้องให้ผู้รับสารปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคคำสั่งมักละประธานโดยใช้กริยาขึ้นต้นประโยค มี 3 ลักษณะคือ

4.1 ประโยคสั่งให้ทำ เช่น ยืนเฉย ๆ วิ่งเร็ว ๆ ลุกขึ้นสิ
4.2 ประโยคห้ามหรือสั่งไม่ให้ทำ เช่น ห้ามจอดรถบริเวณนี้
4.3 ประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ เช่น กรุณาอย่าทิ้งขยะบริเวณนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2542: 112) ได้กล่าวถึงการใช้ประโยคคือการนำคำต่างๆมาประกอบกันเป็นพื้นฐานสำคัญในการสื่อสารการแสดงความคิดที่สมบูรณ์จะต้องใช้ประโยคอย่างน้อย 1 ประโยค หากผู้เขียนไม่สามารถใช้ประโยคได้อย่างถูกต้องก็จะทำให้การสื่อสารความคิดนั้นบกพร่องและได้แบ่งประโยคเป็น 3 ชนิดได้แก่

1. ประโยคความเดียว เป็นประโยคง่ายไม่ซับซ้อน คือมีภาคประธานและภาคแสดง เช่น

- พ่อกินข้าว
- แดงไปโรงเรียน

2. ประโยคความรวมคือประโยคความเดียว 2 ประโยคที่รวมเป็นประโยคเดียวโดยมีคำเชื่อมที่แสดงความสอดคล้องตาม แสดงความคิดเห็น แสดงความขัดแย้ง แสดงความเป็นเหตุเป็นผล และการให้เลือก เช่น

- คุณพ่อเดินทางไปทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย (คล้อยตาม)
- ฉันชอบกินก๋วยเตี๋ยวแต่เธอชอบกินข้าว (ขัดแย้ง)
- นักเรียนตื่นสายจึงมาเรียนไม่ทัน(เป็นเหตุเป็นผล)
- คุณจะดูหนังหรือฟังเพลง (ให้เลือก)

3. ประโยคความซ้อนคือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียว 2 ประโยคโดยมีประโยคหนึ่งเป็นประโยคหลักและประโยคขยาย เช่น

- เด็กที่ยืนอยู่ตรงนั้นเป็นคนเอาหนังสือไป
  ประโยคหลักคือ เด็กเป็นคนเอาหนังสือไป
  ประโยคขยายคือ ที่ยืนอยู่ตรงนั้น

สรุป ได้ว่าการใช้ประโยคขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของประโยค ขึ้นอยู่กับบริบทของประโยคใช้ประโยคตามหลักภาษาไทยซึ่ง ความรู้เรื่องประโยคเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญของการเขียนนิตยสารผู้เขียนต้องศึกษาลักษณะของประโยคให้เข้าใจจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระและความคิดที่ต้องการจะสื่อให้เข้าใจการเขียนในระดับประโยคต้องคำนึงความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์การเรียบเรียงหรือผูกประโยคให้กระชับรัดกุม การใช้ภาษาอย่างมีศิลปะให้ตรึงใจผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดความต้องการของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องและแจ่มแจ้ง

ด้านการใช้สำนวน

ในการศึกษาเรื่องการใช้ภาษา ด้านการใช้สำนวนมีนักวิชาการหลาย ท่านได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับสำนวน คำพังเพย และภาษิตไว้ดังนี้

ชลธิชา กลัดอยู่ และคณะ (2517: 213) ได้กล่าวถึงการใช้สำนวนโวหารของนักเขียนสรุปได้ว่า การเขียนสำนวนภาษาสั้นกระชับสื่อสารความหมายตรงไปตรงมา สำนวนภาษามีประโยคเชื่อม สำนวนภาษามีสื่อภาพที่มีชีวิต ชีวามีสีสันสวยงาม สำนวนภาษาสื่อให้ได้ยินเสียง สำนวนภาษาเรียบท่าอ่อนหวาน ละมุนละไม สำนวนภาษาดุดัน สำนวนภาษาสมัยใหม่และสำนวนทางวิทยาศาสตร์ใช้โครงสร้างแบบภาษาเคลือบแฝง

สำนวนเป็นคำพูดชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่ได้วางหลักวิชาหรือคติอย่างไร เช่นกิ้งก่าได้ทอง ขิงก็ราข่าก็แรง

คำพังเพย เป็นถ้อยคำที่มีความหมายลึกซึ้งกว่าสำนวนมีลักษณะติชมหรือแสดงความเป็นอยู่ในตัว แต่ยังไม่ได้วางหลักความจริงอันเที่ยงแท้ และยังไม่ได้เป็นคำสอนแท้ เช่น เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียน้อย

ภาษิต เป็นข้อความสั้น ๆ แต่กินความหมายลึกซึ้ง เป็นคำสอน ยึดหลักความจริง เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก (เรืองอุไร กุศลาลัย และคณะ 2516: 262 อ้างถึง หลวงวิจิตรวาทการ ม.ม.ป.)

"สำนวน" ตามราชบัณฑิตสถาน (2546: 805) หมายถึง"ถ้อยคำที่เรียบเรียง ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้องการแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่งหรือหนังสือแบบหนึ่ง ๆ"

วาสนา เกตุเงิน (2530: 15) ยังได้กล่าวถึงการใช้สำนวนสรุปได้ว่า สำนวนคือโวหารทำนองการพูด ถ้อยคำที่เรียบเรียงถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์แต่ รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะ สำนวน ที่ใช้ในการพูดและการเขียนทั่วไป จำแนกได้ตามที่มา 2 ทางคือ

1. เป็นสำนวนเก่าแก่ที่ใช้มาแล้ว โดยถือเป็นคำรวมที่ใช้เรียกคำประเภทสุภาษิต คำพังเพย คำคม และวลี เช่น

- รักดีหามจั่วรักชั่วหามเสา
- นายว่าขี้ข้าพลอย

2. เป็นสำนวนใหม่ ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนคิดเรียบเรียงขึ้นมาใหม่ที่พบเห็นทั่วไป ได้แก่ สำนวนที่เขียนติดรถประเภทต่าง ๆ เช่น

- ไม่มีท่านเราอด ไม่มีรถท่านเดิน
- นักเรียนดีเพราะครูด่า ครูตายห่าเพราะด่านักเรียน

ซึ่งบางสำนวนก็ใช้ภาษาผิดหลักไวยากรณ์ เป็นภาษาแหวกแนวและสำนวนเหล่านี้มีพลังดึงดูดความสนใจผู้อ่านและรู้จักในเวลารวดเร็ว

นอกจากนั้นบุญยงศ์ เกศเทศ (2536: 64-66) ได้แบ่งสำนวนออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1. ประเภทที่พูดคล้องจองกัน เช่น

- กรวดน้ำคว่ำกะลา หมายถึง ตัดขาดไม่ขอ
- ข้าวแดงแกงร้อน หมายถึง บุญคุณ

2. ประเภทพูดเปรียบเทียบ เช่น

- กาคาบพริก หมายถึงคนที่ผิวดำแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีแดง
- ตื่นก่อนไก่ หมายถึง ตื่นแต่เช้ามืด

3. ประเภทซ้ำคำ เช่น

- ก้มหน้าก้มตา หมายถึงทำโดยไม่มองสิ่งอื่น ๆ ทำโดยตั้งใจ
- คืบก็ทะเลศอกก็ทะเล หมายถึง อย่าประมาท

4. ประเภทพิเศษ เช่น

- ก้มหน้า หมายถึงจำทน
- ตัดเชือกหมายถึง ตัดความสัมพันธ์ไม่ยอมให้ความช่วยเหลืออีกต่อไป

รุ่งนภา ทิมหาญ (2539: คำนำ) ได้อธิบายถึง สุภาษิต คำพังเพย สำนวน โวหารอุปมา สรุปได้ว่า คำดังกล่าว เป็นคำไทยที่มีความพิเศษเนื่องจากเป็นคำที่ใช้ถ้อยคำเพียงเล็กน้อยมาเรียบเรียง แต่มีความหมายลึกซึ้ง มีความ กะทัดรัด เป็นคำที่สามารถแสดงออกถึงความคิดเห็น เป็นคำสอนให้ปฏิบัติแต่สิ่งดีในการดำรงชีวิต

นอกจากนั้นข้อมูลจาก (www.thaigoodview.com) ได้กล่าวไว้ว่า สำนวนสุภาษิตได้แก่คำพูดที่พูดออกมา ไม่ว่าจะเป็นทำนองสำนวนโวหาร หรือคำพังเพย แต่มีเนื้อความหรือความหมายที่ดี เป็นคำตักเตือนสั่งสอน และสะกิดใจให้ระลึกถึงอยู่เสมอ มีอยู่ดังต่อไปนี้

สำนวน ได้แก่คำที่พูดหรือกล่าวออกมาทำนองเป็นโวหาร เป็นคำพังเพยเปรียบเทียบ จึงฟังแล้วมักจะไม่ได้ความหมายของตัวมันเอง ต้องนำไปประกอบกับบุคคล กับเรื่อง หรือเหตุการณ์ จึงจะได้ความหมายเป็น คติ เตือนใจเช่นเดียวกับคำที่เป็นสุภาษิต

คำคม หมายถึง ถ้อยคำที่คิดขึ้นมาในปัจจุบันทันด่วน เป็นถ้อยคำที่หลักแหลม ซึ่งสามารถเข้ากับเหตุการณ์นั้น ได้อย่างเหมาะเจาะ ทั้งยังชวนให้คิด ถ้าพูดติดปากกันต่อไปก็จะกลายเป็นสำนวนไปได้

คำพังเพย หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้นมาเป็นความหมายกลาง ๆ คือ ไม่เน้นการสั่งสอน แต่ก็แฝงคติเตือนใจหรือ ข้อคิดสะกิดใจให้นำไปปฏิบัติได้ และ เนื้อหาของใจความนั้นก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นความดี หรือ ความจริงแท้ แน่นอน

สิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 19-23) ได้อธิบายเรื่องการเขียนเพื่อการสื่อสารไว้ว่าผู้เขียนควรศึกษาการใช้สำนวนภาษาให้เหมาะสมตามลักษณะการนำไปใช้ ดังนี้

1. สำนวนภาษาการประพันธ์ เป็นสำนวนที่ใช้ในการประพันธ์ตามแบบร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสะเทือนอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ ตามผู้ประพันธ์ต้องการ และจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำด้วยประณีต สละสลวย อ่อนโยน ตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการเสนอให้ผู้อ่าน

2. สำนวนภาษาสื่อมวลชน เป็นสำนวนที่ใช้สื่อสารในสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เป็นต้น เป็นการสื่อสารที่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา กิจการมีการแข่งขัน การดึงดูดความสนใจผู้รับสาร มีผลทำให้ภาษาสื่อมวลชนมีลักษณะเฉพาะ

3. สำนวนภาษาโฆษณา เป็นสำนวนที่ผู้ดำเนินธุรกิจใช้นำเสนอสินค้า และบริการให้ทุกคนรู้จัก มักใช้ถ้อยคำสั้น ๆ ประโยคกะทัดรัด เข้าใจง่าย

4. สำนวนภาษาเฉพาะอาชีพ เป็นสำนวนที่ใช้ในกลุ่มอาชีพ มีคำศัพท์เฉพาะสาขาอาชีพ

5. สำนวนภาษาทั่วไป เป็นสำนวนที่ใช้ในการสื่อสารในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย พูดคุย สนทนาทั่วไป ระหว่างบุคคล ภายในกลุ่มบุคคล

นอกจากนั้นสมพร มันตะสูตร แพ่งพิพัฒน์ (2540: 99-100) ได้อธิบายการใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต สรุปได้ว่า สำนวน คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้นโดยไม่เคร่งครัดในหลักไวยากรณ์ แต่ถือว่าเป็นภาษาที่ถูกต้อง ความหมายของถ้อยคำเหล่านี้ จะไม่ตรงตามตัวอักษรหรือความหมาย ที่ใช้กันตามปกติแต่เป็นถ้อยคำที่มีความหมาย โดยนัยเป็นความหมายเชิงเปรียบเทียบหรือ เปรียบเปรย เช่น

ปากเสีย	หมายความว่า	พูดไม่ดี ชอบว่าผู้อื่น
ใจดำ	หมายความว่า	ไม่มีเมตตาต่อใคร
ใจดี	หมายความว่า	มีเมตตาปรานี

คำพังเพย คือ ถ้อยคำที่มีความหมายเชิงสั่งสอน ติเตือน เสียดสี ประชดประชัน แฝงความหมายเชิงติ เนื้อความที่สั่งสอนไม่ได้เป็นความจริงอันเที่ยงแท้ เช่น

ตักน้ำใส่ กะโหลก ชะโงกดูเงา
ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง
เดินตามผู้ใหญ่ หมาไม่กัด

ภาษิต หรือสุภาษิต คือ ถ้อยคำที่มีจุดหมายเพื่อการสั่งสอนโดยตรง ไม่มีการเสียดสี หรือติชมอย่างคำพังเพย เนื้อความที่สั่งสอนก็เป็นความจริงยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น

น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ
ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน
อย่าใฝ่สูงให้เกินศักดิ์

การใช้สำนวนเป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความลึกซึ้ง เป็นคำสอน เป็นข้อความพิเศษเป็นสำนวนเก่าแก่และเป็นสำนวนใหม่ตามสมัยสิ่งสำคัญของการใช้สำนวนภาษิตคือ ก่อนนำไปใช้ ควรทำความเข้าใจความหมายอย่างถ่องแท้ มิฉะนั้นอาจใช้ผิดไปจากความหมายที่แท้จริงก็ได้

ด้านการใช้โวหาร

ในการศึกษาเรื่องการใช้ภาษา ด้านการใช้โวหารมีนักวิชาการหลาย ท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้โวหารไว้ดังนี้

พงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ์ (2528: 10-11) ได้อธิบายการใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องทั้งด้านการเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนหรือโวหารการเขียนมีอยู่ 5 โวหารดังนี้

1. บรรยายโวหารหมายถึงการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริงหรือสมจริงมากที่สุด

2. พรรณนาโวหารหมายถึงการพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกอาจเกินความเป็นจริง ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าว อารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน

3. สาธกโวหาร หมายถึง สำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิง

4. อุปมาโวหาร หมายถึง สำนวนความเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ

5. เทศนาโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนขึ้นเป็นทำนองสั่งสอน ชี้แจงเหตุผล ผู้เขียนต้องทราบเนื้อเรื่อง ที่จะเขียนเป็นเรื่องทำนองไหน ควรจะใช้โวหาร ชนิดใดจะเหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ หรือคล้อยตาม

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543: 209-220) ได้แบ่งการใช้โวหารเป็น 5 ประเภทสรุปได้ดังนี้

1. บรรยายโวหาร หมายถึง การเขียนอธิบายหรือบรรยายเหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงตามลำดับเหตุการณ์เป็นการเขียนตรงไปตรงมา มุ่งความชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความเข้าใจ โดยมีหลักการเขียนบรรยายโวหารคือเขียนเฉพาะสาระสำคัญ เขียนเรื่องจริงที่เข้าใจ

2. พรรณนาโวหาร หมายถึงการเขียนที่สอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งประทับใจ มีความรู้สึกคล้อยตามไปกับผู้เขียน เช่นการเขียนพรรณนาโวหารอารมณ์ความรู้สึก รัก หลง โกรธ เกลียด เศร้า เป็นต้น

3. เทศนาโวหาร หมายถึง การเขียนอธิบายชี้แจงให้ผู้อ่านเข้าใจชี้ให้เห็นประโยชน์หรือโทษ ของเรื่องที่กล่าวถึงเป็นการชักจูงให้ผู้อ่านคล้อยตามเห็นด้วยหรือเพื่อแนะนำสั่งสอน การเขียนแบบเทศนาโวหารต้องอาศัยกลวิธีชักจูงใจ

4. อุปมาโวหาร หมายถึง การเขียนเป็นสำนวนเปรียบเทียบที่มีความคล้ายคลึงกันเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการเปรียบเทียบสิ่งของที่เหมือนกันเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความลึกซึ้งยิ่งขึ้น

5. สาธกโวหาร หมายถึง การที่ผู้เขียนหยิบยกตัวอย่างมาอ้างอิงประกอบการอธิบายเพื่อสนับสนุนข้อความที่เขียนไว้ให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดความเชื่อมั่น

นอกจากนั้นสิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 25-26) ได้อธิบายถึงเรื่องการใช้โวหารในการเขียนดังนี้

1. บรรยายโวหาร การเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ เสนอข้อเท็จจริง ด้วยถ้อยคำกะทัดรัด ตรงไปตรงมา เน้นสาระสำคัญ ความชัดเจนแจ่มแจ้ง เช่น หนังสือเรียน บทความวิชาการ หนังสือราชการ ข่าว เป็นต้น

2. พรรณนาโวหาร เป็นการพรรณนาเรื่องราวหรือความรู้สึก มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้ง เกิดอารมณ์คล้อยตาม พรรณนาโวหารมักใช้ในงานเขียนบันเทิงคดี หรืองานเขียนที่ต้องการให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ เช่น การพรรณนาความงามตัวละคร ฉาก การพรรณนาความรู้สึก เป็นต้น

3. เทศนาโวหาร เป็นการใช้ถ้อยคำ เพื่อแสดงความแจ่มแจ้ง ให้เห็นคุณและโทษของสิ่งต่าง ๆ ข้อเสนอแนะสั่งสอน มีเหตุผล เช่น พระบรมราโชวาท พระธรรมเทศนา

4. อุปมาโวหาร เป็นการใช้ถ้อยคำแสดงการเปรียบเทียบข้อความเรื่องราวให้ชัดเจนขึ้น แสดงความรู้สึกลึกซึ้ง แสดงจินตนาการได้แจ่มแจ้ง อาจจะเปรียบเทียบความเหมือนกัน หรือความขัดแย้งกัน อุปมาโวหารมักใช้ประกอบโวหารอื่น เช่น บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร

5. สาธกโวหาร เป็นการใช้ถ้อยคำภาษาเพื่อให้เกิดความชัดเจน ด้วยการยกตัวอย่าง ยกนิทานสุภาษิต การเปรียบเทียบ ตำนาน เหตุการณ์ มาประกอบเพื่ออธิบายให้แจ่มแจ้ง สาธกโวหารมักใช้ประกอบโวหารอื่น เช่น บรรยายโวหาร เทศนาโวหาร พรรณนาโวหาร

จากการศึกษาการใช้โวหาร การเลือกใช้ชนิดโวหารควรเลือกให้เหมาะสมกับผู้อ่านเพราะการใช้โวหารเป็นการใช้ภาษาเพื่อให้กระทบอารมณ์ผู้อ่านเกิดจินตภาพได้ชัดเจนมากขึ้นการใช้โวหารจึงถือว่าเป็นการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการเขียนโวหาร

ด้านการใช้ภาพพจน์

ในการศึกษาเรื่องการใช้ภาษาด้านการใช้ภาพพจน์มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ไว้ดังนี้

วาสนา เกตุเงิน (2530: 20-26) กล่าวถึงโวหารภาพพจน์ว่าศิลปะอย่างหนึ่งของการใช้ภาษาสื่อเพื่อให้กระทบอารมณ์ของผู้อ่านผู้ฟังช่วยให้เกิดมโนทัศน์หรือ จินตภาพ ได้ชัดเจนกว่าการใช้ถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมาซึ่งจะช่วยให้สำนวนภาษาเขียนไพเราะคมคายและอ่านได้รสมากขึ้น โดยแบ่งประเภทของโวหารตามเนื้อหาและวิธีการใช้ถ้อยคำได้หลายประเภทพอสรุปได้ดังนี้

1. อุปมา (Simile) เป็นโวหารที่นำสิ่งทั้งสองมาเปรียบกันให้เห็นว่าเหมือนกันคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบ เช่น เหมือน คล้าย ดุจ ดูราว ประหนึ่ง เพียง ดัง เฉก กล ฯลฯ

เช่น อาหารเลี้ยงวิเศษเหมือนของกามนิต

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นโวหารเปรียบเทียบสองสิ่ง โดยใช้คำ เป็น เท่า คือ

เช่น ถ้าจะเปรียบความเร็วของคลีก็คือเห็นเป็นสายคล้ายซี่กรงทองและนางนั้นคือนกซึ่งกระโดดเต้นไปมาอยู่ในกรง

3. นิทานเปรียบเทียบ (Allagory and Parable) เป็นโวหารเปรียบเทียบที่มีนิยายหรือนิทานเล่าประกอบ เป็นนิทานทั่วไปหรือนิทานสุภาษิตก็ได้ เช่น

กิ่งกาได้ทอง เด็กเลี้ยงแกะ

4. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ โวหารที่ใช้ภาษากับสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์ให้เสมือนเป็นมนุษย์ เช่น

ผู้เขียน(ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมทย์)จึงนับญาติกับภูเขาทองนั่งรถผ่านทีไรก็ต้องยิ้มทุกทีและภูเขาทองก็เหมือนยิ้มรับ

5. อธิพจน์ (Hyperbole) คือ โวหารที่กล่าวเกินความเป็นจริงเพื่อเน้นอารมณ์และความรู้สึก เช่น

รักคุณเท่าฟ้า

6. นามนัปปะ (Metonymy) คือ โวหารที่กล่าวถึงสิ่งหนึ่งแต่ใช้ในความหมายเป็นอย่างอื่น เช่น

ราคานิ้วก้อย คุณภาพนิ้วโป้ง

7. ปฏิวาทะ (Oxymoron) คือ โวหารที่ใช้คำซึ่งมีความหมายตรงกันข้าม หรือคัดค้านกันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ เช่น

น่ารักน่าชัง หมายถึง น่ารักน่าเอ็นดู

8. ปฏิภาคพจน์ (Paradox) คือ โวหารที่ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายขัดแย้งกัน หรือ คำที่มีความหมายหลายความหมาย และเป็นความหมายที่ตรงกันข้าม เช่น

ประณาม หมายความว่า สรรเสริญ หรือ ตำหนิ
เธอหัวเราะทั้งน้ำตา

9. ปฏิรูปพจน์ (Allusion) คือ โวหารที่ดัดแปลงหรือเลียนแบบมาจากสำนวนโวหารของผู้อื่น ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายแล้ว เช่น

แพ้เป็นพระ ชนะเป็นสมภาร

10. ปฏิปุจฉา (Rhetorical Question) คือ โวหารที่มีลักษณะเป็นคำถาม โดยมิได้คาดหวังคำตอบ เช่น

ก็ทีตาแก่อยากมีเมียสาวได้ แล้วทำไมยายแก่จะมีผัวหนุ่มบ้างไม่ได้ล่ะ

11. โวหารโอ้อวด (Overstatement) คือ โวหารที่มีลักษณะโอ้อวด ทำนองยกตนข่มท่าน โดยมีเจตนาให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขัน เช่น

คนอย่างกระผมที่ไม่มีเหรียญตราหรือสะพายติดหน้าอกเลยแม้แต่ชิ้นเดียว ไปนั่งที่สาธารณะ ในที่การงานต่าง ๆ คนไหว้มากกว่าคนที่มีสายสะพายติดเสียอีก

12. สมพจนัย (Synecdoche) คือโวหารที่กล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงบางส่วน แต่ให้มีความหมายครอบคลุมทั้งหมด เช่น

เป็นหูเป็นตา หมายถึง ดูแลเอาใจใส่ทุกอย่าง

13. การเล่นคำ (Pun) คือ โวหารที่ใช้คำ ๆ เดียวกันแต่ใช้ในความหมายที่ต่างกัน เช่น

หวังพายุพาจร กลพายุพาไป

14. การเคลือบคำ (Euphemism) คือโวหารที่ใช้คำพูดอ้อมค้อมเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่เหมาะสมหรือไม่น่าฟัง เช่น

ทรัพย์ของคนขยันน้อย ย่อมเป็นของคนขยันมาก

15. คำคม (Epigran) คือ ข้อความหรือคำพูดที่แสดงถึงความจริงที่ไม่มีใครปฏิเสธ และแสดงให้เห็นความฉับไว และแง่มกระจ่างแห่งปัญญาของผู้เป็นเจ้าของ เช่น

คำงามไม่จริง คำจริงไม่งาม

16. โวหารเสียดสี (Irony) คือ โวหารที่มีความหมายตรงกันข้ามกับถ้อยคำที่พูด เช่น

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขออย่าให้พูดว่าการเลือกตั้งสกปรก

17. โวหารเหน็บแนม (Sarcasm) คือ โวหารที่กล่าวตรงๆเพื่อเยาะเย้ยดูถูกดูหมิ่น หรือไม่เห็นด้วย เช่น

ไม่ควรอวดสิ่งที่ท่านไม่มีอีกแล้ว

18. อุทาหรณ์หรือแนวเทียบ (Analogy) คือ วิธีการเปรียบเทียบเรื่องราว เหตุการณ์ความคิด เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น

19. การพูดรับเชิงปฏิเสธ (Litotes) เป็นการพูดที่ใช้คำปฏิเสธประกอบเพื่อให้เด่นชัดขึ้น เช่น

สมบัติอันหาค่าไม่ได้

20. การกล่าวย้ำความ (Indentical Statement) เป็นการพูดย้ำความที่เหมือนกันเพื่อให้ความหมายกว้างขึ้น เช่น

หน้าที่ของผู้นำ ก็คือการนำ

นภาลัย สุวรรณธารา (2537: 294-298) ได้กล่าวถึงความหมายและการใช้ภาพพจน์สรุปได้ว่า ภาพพจน์ (Figures of speech) คือพจน์ที่ทำให้เกิดภาพหมายถึงถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ การใช้ภาพพจน์เป็นผลของการใช้คำหรือกลุ่มคำอย่างมีศิลปะโดยกลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพที่แจ่มชัดโดยแบ่ง ภาพพจน์ เป็น 8 ประเภท ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้สำนวนโวหารดีขึ้นที่นิยมใช้คือ

1. อุปมา (Simile) คือการเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนหรือต่างกันอุปมาเป็นสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบอุปไมยใช้คำเชื่อมเช่นคำว่า เหมือน ดุจ ดัง เปรียบ ประหนึ่ง

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการกล่าวเปรียบเทียบ โดยกล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเอาเอง ไม่มีคำเชื่อม เช่น รถ....สิงห์ป่าคอนกรีต

3. บุคลาธิษฐาน (Personification) หมายถึงภาพพจน์ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีวิญญาณ ไม่มีความคิด นำมาใช้เสมือนมีชีวิต เช่น ฟ้าร้องไห้ ใบไม้เริงระบำ

4. อนุนามนัย (Synecdoche) คือการนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยหรือส่วนที่เด่นชัดมากล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมดเช่น เมืองที่คนตกท่อ หมายถึงกรุงเทพฯ

5. นามนัย (Metonymy) หมายถึงการเรียกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำอื่นแทน ไม่เรียกตรงๆแต่รู้จักกันทั่วไป เช่น ผ่านฟ้า เหนือหัว หมายถึงพระเจ้าแผ่นดิน

6. อธิพจน์ (Hyperbole) คือการกล่าวเกินจริงหรือน้อยเกินจริง เช่น เราบินข้ามโลกมาชั่วลัดนิ้วมือเดียว

7. ปฏิพจน์ (Paradole) การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวอย่างกลมกลืนภาพพจน์ประเภทนี้จะต้องวิเคราะห์ความหมายให้ลึกลงไปจึงจะเข้าใจเพราะมักจะกล่าวเชิงปรัญญาเช่น รักดีหามจั่วรักชั่วหามเสา

8. สัทพจน์ (Onomatopoeia) หมายถึงที่เลียนเสียงธรรมชาติหรือแสดงลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น เสียงดนตรี อาการของสัตว์

สิริวรรณ นันทจันทูล (2546: 28-33) ได้กล่าวถึงภาพพจน์ไว้ในหนังสือการเขียนเพื่อการสื่อสาร สรุปได้ว่า ภาพพจน์เป็นศิลปะการใช้ถ้อยคำภาษาที่ก่อให้เกิดภาพขึ้นในความคิด เกิดความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ความรู้สึกเกิดจินตนาการได้ลึกซึ้ง ประทับใจในงานเขียนที่มีความไพเราะสละสลวยในด้านเสียงและความหมาย ภาพพจน์ที่ผู้เขียนควรศึกษา มีดังนี้

1. อุปมา(Simile)เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนเพียงด้านเดียว เช่น ความเงียบ ความสวย การอุปมามักใช้คำเชื่อม เช่น ประหนึ่ง ดุจ ดุจดัง ราว กับ เหมือน คล้าย เป็นต้น

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง เป็นการเปรียบเทียบโดยตรงเน้นความหมายรุนแรงกว่าอุปมาจะใช้คำว่า เป็น คือ เป็นต้น

3. ปฏิภาคพจน์ (Paradox) คำกล่าวที่มองอย่างผิวเผิน แล้วจะขัดแย้งกันเอง หรือไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่ถ้าพิจารณาให้ดี จะเป็นคำกล่าวที่มีความหมายลึกซึ้ง และเป็นไปได้
(สิริวรรณ 2546: 29 อ้างถึงราชบัณฑิตยสถาน 2539: 160)

4. บุคลาธิษฐาน (Personification) เป็นการสร้างให้สิ่งไม่มีชีวิตแสดงอากัปกิริยาต่าง ๆ ให้มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนคน มีชีวิต จิตใจเหมือนคน ทำให้มีชีวิตชีวาน่าสนใจ

5. อติพจน์ (Hyperbole) เป็นภาพพจน์ที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นอารมณ์ ความรู้สึก ทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้ม ซาบซึ้ง สะเทือนใจ

6. อาวัตพากย์ (Synesthesia) เป็นการใช้คำแทนประสาทสัมผัสของมนุษย์ทั้งตา จมูก ลิ้น หู ปาก การใช้อาวัตพากย์ ทำให้ข้อความแปลก น่าสนใจ

7. สัทพจน์ (Onomatopoeia) การใช้คำถ่ายทอดเสียงหรือเลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น เลี้ยงสัตว์ เสียงฟ้าร้อง เสียงดนตรี เป็นต้น

8. ปฏิปุจฉา (Rhetorical Question) เป็นการใช้ประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบเพราะคำตอบรู้ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ต้องการให้ผู้อ่านฉุกคิดในเรื่อง ดึงดูดความสนใจ เร้าอารมณ์ ให้ข้อคิด

9. สัญลักษณ์ (Symbol) การใช้สิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นตัวแทนทั้งในรูปธรรมและนามธรรม

10. นามนัย (Metonymy) เป็นการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทน (สิริวรรณ 2546:32 อ้างถึง ราชบัณฑิตยสถาน, 2539: 139)

11. สัมพจนัย (Synecdoche) เป็นการใช้ส่วนย่อยให้หมายถึงส่วนเต็ม หรือส่วนเต็มให้หมายถึง ส่วนย่อย (สิริวรรณ อ้างถึง ราชบัณฑิตยสถาน, 2539: 207-208)

การใช้ภาพพจน์เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้สำนวนโวหารดีขึ้น เป็นศิลปะการใช้ถ้อยคำในการเขียนทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามตามธรรมชาติ ดึงดูดความสนใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา

นันทา อาจแย้มสรวล (2533) ได้ศึกษาเรื่อง " การศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2529" โดยศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ใน 3 เรื่องคือ การใช้คำ การใช้วลีและการประโยคผลการศึกษาพบว่าการใช้คำในวารสารท่องเที่ยวมีลักษณะการใช้คำภาษาพูดคำสแลง คำภาษาถิ่น อักษรย่อหรือคำย่อ คำภาษาต่างประเทศ คำเลียนเสียง และคำที่สร้างขึ้นซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 6 หมวด คือ คำหลัก คำแทน คำขยาย คำเชื่อม คำเรียกร้องและคำเสริม การใช้วลีในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว มี 2 ลักษณะ คือ นามวลีและกริยาวลี และการใช้ประโยคในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวพบว่ามีประโยค 3 ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความรวมและประโยคความซ้อนนอกจากนั้นยังพบประโยคบกพร่องปะปน 2 ลักษณะคือประโยคไม่สมบูรณ์และประโยคที่มีหน่วยเกิน

สุกัลยา พงษ์หาญพาณิชย์ (2547) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษาไทยในโฆษณาในนิตยสารสำหรับวัยรุ่นและนิตยสารสำหรับผู้ใหญ่" ผลการศึกษาพบว่ามีลักษณะการใช้คำ 17 ชนิดคือ การใช้คำภาษาต่างประเทศ คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกับข้อความ การซ้ำคำ คำสัมผัส การสร้างคำขึ้นใช้ใหม่ คำสแลง คำถาม ใช้คำที่มีที่มีความหมายนัยประหวัด คำเลียนเสียงพูด ใช้คำสันธาน บุพบทไม่สอดคล้องกับข้อความ คำซ้อน อักษรย่อ ใช้ชื่อเล่น ชื่อจริงแทนบุรุษสรรพนาม การเขียนคำผิด คำอุทาน คำเฉพาะกลุ่ม ลักษณนามไม่สอดคล้องกับนาม สำนวนภาษาพบ 5 ชนิดคือสำนวนต่างประเทศ สำนวนภาษาพูด สำนวนแสดงอารมณ์ สำนวนเปรียบเทียบ และใช้สำนวนสุภาษิต ประโยคพบ 4 ลักษณะคือละส่วนประกอบบางส่วนของประโยค มีรูปประโยคไม่ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสาร เรียงลำดับส่วนประกอบของประโยคอย่างอิสระและผูกประโยคยาวเนื้อหาซับซ้อน ผลการเปรียบเทียบคำทั้งสองกลุ่ม ใช้คำต่างประเทศมากที่สุดคือ 35.12%และ 37.08% สำนวนภาษาต่างประเทศพบใช้มากที่สุดคือ 42.37%และ 47.46% ประโยคพบการละส่วนประกอบของประโยคมากที่คือ 46.51%และ 60.00% ในกลุ่มวัยรุ่นใช้ภาพสินค้าที่กำลังถูกใช้งานมากที่สุด 25.55 % ในกลุ่มผู้ใหญ่ใช้ภาพผลการใช้มากที่สุด 21.81 % การใช้สีฟ้าพบมากที่สุดทั้งสองกลุ่มคือ 18.27% และ18.94 %และใช้ตัวอักษรคอมพิวเตอร์มากที่สุดทั้งสองกลุ่มคือ 88.15 % และ 84.62% ตามลำดับ

พลอย ลวณะมาลย์ (2547)ได้ทำการวิจัยเรื่อง“การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลีลาภาษาในงานวรรณกรรมประเภทสารคดี ประวัติศาสตร์ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช” ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการใช้ภาษา การใช้คำซ้อนมีลักษณะเด่นมากที่สุด ในด้านสำนวนพบว่ามีการใช้สุภาษิตและสำนวนของไทยมากกว่าของภาษาต่างประเทศ ในโวหารพบว่าบรรยายโวหารโดดเด่นมากที่สุด ในการใช้ภาพพจน์มีการใช้อุปมามากที่สุด ในการใช้ประโยคพบว่ามีประโยคความรวมมากที่สุด ในการเรียงลำดับคำในประโยคพบว่าประโยคส่วนใหญ่เรียงลำดับคำตามเกณฑ์ทั่วไปของภาษาไทย ในด้านลีลาพบว่ามีลักษณะเด่นที่น่าสนใจ ได้แก่ ความแจ่มแจ้ง ความถูกต้องและบริสุทธิ์ ความหมายที่ตรงลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ความสูงส่า ความกลมกลืน และความมีน้ำหนัก ในด้านรูปแบบของทำนองเขียนพบว่ามีรูปแบบที่น่าสนใจได้แก่ ท่วงทำนองแบบอวดรู้ ท่วงทำนองเขียนสั้นและตรงจุด ท่วงทำนองเขียนรกคำ ท่วงทำนองเขียนวรรณคดี ท่วงทำนองเขียนอ่อนและจืดชืด ท่วงทำนองแบบจี้ใจและท่วงทำนองเขียนแบบหลวมๆ นอกจากนี้ยังมีลักษณะร่วมปรากฏ ได้แก่ การใช้คำติดปาก การอ้างถึงวรรณกรรมและวรรณคดี การอ้างถึงหลักธรรมในพุทธศาสนา การสอดแทรกอารมณ์ขัน การเสียดสีและการประชดประชัน

ลักขณากร ธรรมเที่ยง (2547) “ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ภาษาสร้างจินตภาพของสำนวนเปรียบในวรรณคดีเรื่องพระปฐมสมโพธิกถา”ผลการศึกษาพบว่าการใช้ภาษาสร้างจินตภาพของสำนวนเปรียบเป็นการวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างแบบเปรียบและสิ่งที่ถูกเปรียบ พบว่าสำนวนเปรียบในเรื่องพระปฐมสมโพธิกถามีการใช้แบบเปรียบ7ประเภทคือแบบเปรียบเกี่ยวกับสรรพสัตว์ ธรรมชาติ พืช แร่ธาตุ สิ่งของเครื่องใช้ สถานที่ และอื่น ๆ แบบเปรียบส่วนมากที่ผู้นิพนธ์ใช้เปรียบเหนือจริงคือเทพและสวรรค์เพื่อให้ผู้อ่านเกิด เห็นความยิ่งใหญ่และความงดงามจินตภาพของพระพุทธเจ้า ผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่ และ แนวนิยมในการใช้สำนวนเปรียบพบว่ามีการนำสำนวนเปรียบไปใช้เพื่อจุดประสงค์ 4 ลักษณะคือ แสดงบุคลิกลักษณะทางกายภาพของตัวละคร แสดงอารมณ์ความรู้สึก แสดงฉาก บรรยากาศและแสดงคติ การใช้สำนวนเปรียบที่พบมากที่สุดคือการใช้สำนวนเปรียบแสดงบุคลิกลักษณะทางกายภาพของพระพุทธเจ้า เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพในความงดงาม และบุญบารมีของพระพุทธองค์เป็นลักษณะพิเศษเหนือบุคคลธรรมดา

จากการศึกษางานงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาจะเห็นได้ว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเป็นแนวทางการศึกษา การใช้ภาษาในด้านการใช้คำ ด้านการใช้ประโยค ด้านการใช้สำนวน ด้านการใช้โวหารและด้านการใช้ภาพพจน์ แสดงถึงความงดงามของภาษา

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนและ เพื่อศึกษาเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน ของ นิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกนิตยสารเล่มโปรดในช่วงปีพ.ศ. 2547-2549 จำนวน 24 ฉบับและ นิตยสารบ้านสนุกคิด ในช่วง ปี พ.ศ. 2547-2549 จำนวน 24 ฉบับ รวมทั้งหมด 48 เล่มที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นนิตยสารที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและกระบวนการคิด ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเสริมความฉลาดเชาว์ปัญญา IQ (Intelligence Quotient) และ ความฉลาดทางอารมณ์ และความคิดมี EQ (Emotional Intelligence) ให้สาระความรู้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข มีเนื้อหาหลากหลาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวมรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้ศึกษาดำเนินการวิจัยคือ ศึกษารวบรวมข้อมูลเนื้อหาในนิตยสารเล่มโปรดในช่วงปี พ.ศ. 2547 -2549 จำนวน 24 เล่ม และบ้านสนุกคิดในช่วงปี พ.ศ. 2547 -2549 จำนวน 24 เล่ม รวมศึกษา 48 เล่ม มาศึกษาข้อมูลในเรื่องการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้สำนวน การใช้โวหาร การใช้ภาพพจน์และศึกษาเนื้อหาในนิตยสาร

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับเยาวชนที่ผู้วิจัยได้ประมวลความรู้จากเอกสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งแสดงเนื้อหาสาระต่างๆไว้ในบทที่ 2 การตรวจเอกสาร เกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับเยาวชน มีดังนี้

ลักษณะการใช้ภาษาไทย

1. ด้านการใช้คำ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษา การใช้คำโดยอาศัยเกณฑ์การใช้คำในภาษาไทย ของชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 68-80) จากหนังสือสัมมนาการใช้ภาษาไทย และ บรรจบ พันธุเมธา (2540: 63-69) จากหนังสือลักษณะภาษาไทย และสรุปเป็นเกณฑ์ในการศึกษาคำได้ดังต่อไปนี้

1. 1 คำที่ความหมายโดยตรงหมายถึงคำที่มีความหมายตรงตามพจนานุกรมที่ใช้เป็นปกติในชีวิตประจำวัน เช่น

- เด็ก หมายความว่า ผู้เยาว์
- กมล หมายความว่า ดอกบัว

1.2 คำที่มีความหมายโดยนัย หมายถึงความหมายที่แฝงอยู่เป็นความหมายที่เกิดจากสัมพันธภาพคือต้องมีบริบทเป็นเครื่องกำกับคิดถึงความหมายอย่างอื่น เช่น

- เด็ก หมายความว่า หญิงโสเภณี
- กมล หมายความว่า ใจ

1.3 คำรูปธรรม หมายถึง คำที่ให้ความหมายและความเข้าใจในรูปร่างหรือในทางสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย เช่น

คำที่ได้รับรู้ทางประสาทตา เช่น สูง ดำ ต่ำ ขาว ยาว ใหญ่
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทหู เช่น เปรี้ยง ปัง เผละ ขวับ
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทจมูกเช่น หอม เหม็น ฉุน สาบ
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทลิ้น เช่น เปรี้ยว หวาน
คำที่ได้รับรู้ทางประสาทกายเช่น เย็น หยาบ กระด้าง

1.4 คำนามธรรมหมายถึง คำที่ที่ให้ความหมายทางความคิดหรือคำที่รับความหมายทางประสาทที่ 6 คือ ทางใจเช่น ความดี ความชั่ว สวย รวย อร่อย รัก เกลียด ชอบ ชัง ไกล ใกล้ บาป บุญ คุณ โทษเป็นต้น

1.5 คำมีศักดิ์ หมายถึง คำที่ให้ความรู้สึกอันสูงกว่าธรรมดาทั่วไปและคำราชาศัพท์ เช่น

- กิน หมายความว่า รับประทาน เสวย
- หัวเราะ หมายความว่า แย้มสรวล

1.6 คำภาษาต่างประเทศ ปัจจุบันมีคำภาษาต่างประเทศมาปะปนอยู่เป็นอันมาก เช่น ภาษาจีน ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ ฯลฯ

1.7 คำสแลง หรือ คำคะนอง หมายถึงคำที่ใช้ให้วิปลาสคลาดเคลื่อนไปจากปกติ สแลงในด้านเสียง การเขียนและความหมาย เช่น เดิ้ล เสี้ยน ซ่าส์ เก๋า กึกก์ สะเหล่อ ฟู่ฟ่า ไม่อยากซด วันเบา ๆ ฯลฯ

1.8 คำภาษาตลาด หมายถึงคำที่เป็นภาษาพูดของคนทั่วไป ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือความเหมาะสมแต่สามารถสื่อสารได้ดี เช่น ในหลวง กิโล เมียน้อย เล่นหนัง ฯลฯ

1.9 คำภาษาถิ่น หมายถึงคำที่ใช้กันตามท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษากลางอันเป็นภาษามาตรฐาน ดังเช่น

- ภาษาถิ่นเหนือ เช่น รถถีบ กำเดียว ข้าวแลง แล่วก่า
- ภาษาถิ่นอีสาน เช่น จั๊กหน่อย แซ่บอีหลี มักหลาย
- ภาษาถิ่นใต้ เช่น อ้อล้อ แหลง แลหนัง

1.10 คำแสดงอารมณ์ หมายถึง คำที่เป็นเสียงอันเกิดจากอารมณ์สะเทือนใจมนุษย์ เช่น โธ่ โธ่เอ๋ย อนิจจา เฮ้ย โอย โอ๊ย ฯลฯ

1.11 คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น หวือ หวอ ปึง ปัง เพล้ง เปรี้ยง โพละ ผัวะ ฉับ ฯลฯ

1.12 คำเลียนเสียงพูด หมายถึงคำที่เขียนถายออกมาให้เหมือนเสียงพูดให้มากที่สุด เช่น ใช่มั้ย อย่างนึง อย่างดีนะเนี่ย ฯลฯ

1. 13 คำย่อและการใช้เครื่องหมายไปยาลน้อยฯ หมายถึง คำที่เขียนอย่างย่นย่อเพื่อประหยัดถ้อยคำ หรือไม่เปลืองเนื้อที่ในการพิมพ์ เช่น สะพานพุทธ นายกฯ ท่านรองฯ เมืองกาญจน์และร.ร. ร.พ. ฯลฯ

1.14 คำซ้ำ คือ คำคำเดียวกันนำมากล่าวสองครั้ง หรือเขียนซ้ำกัน มีความหมายหนักแน่น หรือบางทีแตกต่างจากคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่ โดยแบ่งลักษณะของคำซ้ำ คือ

1.14.1 คำซ้ำแสดงพหูพจน์

1.14.2 คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะ

1.14.3 คำซ้ำที่ซ้ำที่ขยายนาม สรรพนาม แสดงความไม่เจาะจง

1.14.4 คำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม

1.14.5 คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น

1.14.6 คำซ้ำที่คำนาม ซ้ำคำกริยาซ้ำคำขยาย แต่ความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิมใช้เป็นคำขยาย

1.15 คำซ้อน คือคำที่มีคำเดียว 2 คำมีความหมายหรือเสียงคล้ายกัน ใกล้เคียงกันหรือทำนองเดียวกัน ซ้อนเข้าคู่กัน แล้วมีความหมายใหม่เกิดขึ้น บางคำมีความหมายไม่เปลี่ยนไปจากเดิม แต่ต้องมีความหมายและใช้ต่างออกไป แบ่งคำซ้อนออกเป็น 2 ประเภท คือคำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง

1.15.1 ลักษณะคำซ้อนเพื่อความหมาย

ก. ความหมายของคำซ้อนของคำปรากฏที่ใดคำหนึ่ง

ข. ความหมายของคำซ้อนที่ปรากฏ 2 คำ

ค. ความหมายของคำซ้อนปรากฏเด่นคำเดียว แต่เน้นความชัดเจนขึ้น

ง. ความหมายของคำซ้อนกับคำเดี่ยวต่อกันไป

จ. คำซ้อนที่คำต้นเป็นคำคำเดียวกัน เต่คำท้ายต่างกัน ความหมายต่างกัน

ฉ. ความหมายเป็นไปในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ

1.15.2 ลักษณะคำซ้อนเพื่อเสียง

ก. เสียงของคำที่มาซ้อนกัน มีที่เกิดใกล้เคียงกัน

ข. เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีเสียงที่เกิดระดับเดียวกัน

ค. คำที่มาซ้อนกันมีสระเดียวกันแต่ตัวสะกดต่างกัน

ง. คำที่นำมาซ้อนกันต่างกันพยัญชนะต้นเสียง เดียวกันที่เสียงสระตัวสะกด

จ. คำซ้อนกันมีสระเดียวกันแต่ตัวสะกดคำท้ายกร่อนเสียงหายไปการซ้อนคำนั้นมีมากกว่าซ้อน 2 คำ คือคำซ้อน 4 คำ หรือ 6 คำ

1.16 คำประสม คือ คำที่มีคำ 2 คำ หรือมากกว่า มาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันแต่มีความหมายอยู่คำต้น ส่วนคำที่ตามเป็นส่วนขยาย คำประสมจำแนกตามหน้าที่ได้ 3 ประเภท คือ

1.16.1 คำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

1.16.2 คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์

1.16.3 คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยา

2. ด้านการใช้ประโยค ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษา การใช้ประโยคโดยอาศัยเกณฑ์การใช้ประโยคในภาษาไทยของศรีจันทร์ วิชาตรง (2541: 204-205) จากหนังสือหลักภาษาไทย ซึ่งสรุปเป็นเกณฑ์ในการศึกษาประโยคแสดงถึงเจตนาดังต่อไปนี้

2.1 ประโยคบอกเล่า คือประโยคที่มีผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆเช่น

- แม่ไปทำงาน
- ฝนตกชุกทุกวัน

2.2 ประโยคคำถามคือประโยคที่ผู้ส่งสารให้ถามและต้องการคำตอบจากผู้รับสารมี 2 ลักษณะคือ

2.2.1 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธจะถามโดยใช้คำว่า หรือ หรือไม่ ไหม ใช่ไหม

2.2.2 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ มักใช้คำว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เท่าไร อย่างไร

3. ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธหรือไม่ยอมเมื่อผู้ถาม คำถามจะมีคำว่า**ไม่** ปรากฏในประโยค เช่น คุณตาไม่ชอบกินทุเรียน

4. ประโยคคำสั่งและขอร้องคือประโยคที่ผู้ส่งสารเพื่อสั่ง หรือ ขอร้องให้ผู้รับสารปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคคำสั่งมักละประธานโดยใช้กริยาขึ้นต้นประโยค มี 3 ลักษณะคือ

4.1 ประโยคสั่งให้ทำ เช่น ยืนเฉยๆ วิ่งเร็วๆ ลุกขึ้นสิ
4.2 ประโยคห้ามหรือสั่งไม่ให้ทำ เช่น ห้ามจอดรถบริเวณนี้
4.3 ประโยคขอร้องวิงวอนหรือสั่งอย่างสุภาพเช่น กรุณาอย่าทิ้งขยะบริเวณนี้

3. ด้านการใช้สำนวน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้สำนวนโดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้สำนวนของ วาสนา เกตุเงิน (2530: 19 -20) จาก หนังสือการเขียน ซึ่งสรุปเป็นเกณฑ์ในการศึกษาสำนวนได้แบ่งสำนวนออกเป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้

3.1 เป็นสำนวนเก่าแก่ที่ใช้มาแล้ว โดยถือเป็นคำรวมที่ใช้เรียกคำประเภทสุภาษิต คำพังเพย คำคม และวลี เช่น

- รักดีหามจั่วรักชั่วหามเสา
- นายว่าขี้ข้าพลอย

3.2 เป็นสำนวนใหม่ ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนคิดเรียบเรียงขึ้นมาใหม่ที่พบเห็นทั่วไปได้แก่ สำนวนที่เขียนติดรถประเภทต่าง ๆ เช่น

- ไม่มีท่านเราอด ไม่มีรถท่านเดิน
- นักเรียนดีเพราะครูด่า ครูตายห่าเพราะด่านักเรียน

4. ด้านการใช้โวหาร ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้โวหาร โดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้โวหาร ของพงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ์ (2528: 10-11) จากหนังสือการเขียนสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปเกณฑ์ในการใช้โวหารได้ดังต่อไปนี้ การเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนหรือโวหารการเขียนมีอยู่ 5 โวหารคือ

4.1 บรรยายโวหาร หมายถึง การเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง หรือสมจริงมากที่สุด

4.2 พรรณนาโวหาร หมายถึง การพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกอาจเกินความเป็นจริง ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าว อารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน

4.3 สาธกโวหาร หมายถึง สำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิง

4.4 อุปมาโวหารหมายถึงสำนวนความเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ

4.5 เทศนาโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนขึ้นเป็นทำนองสั่งสอน ชี้แจงเหตุผล ผู้เขียนต้องทราบเนื้อเรื่องที่จะเขียนเป็นเรื่องทำนองไหน ควรจะใช้โวหาร ชนิดใดจะเหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ หรือคล้อยตาม

5. ด้านการใช้ภาพพจน์ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาพพจน์ โดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาพพจน์ของนภาลัย สุวรรณธารา (2537: 294-298) จากหนังสือเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7 ซึ่งสรุปเป็นเกณฑ์ในการใช้ภาพพจน์ได้ดังต่อไปนี้

5.1 อุปมา (Simile) เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน เพียงด้านเดียว เช่น ความเงียบ ความสวย การอุปมามักใช้คำเชื่อม เช่น ประหนึ่ง ดุจ ดุจดัง ราวกับ เหมือน คล้าย เปรียบ ประหนึ่ง เป็นต้น

5.2 อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งเป็นการเปรียบเทียบโดยตรงเน้นความหมายรุนแรงกว่าอุปมาจะใช้คำว่า เป็น คือ เป็นต้น

5.3 บุคลาธิษฐาน (Personification) เป็นการสร้างให้สิ่งไม่มีชีวิต แสดงอากัปกิริยาต่าง ๆ ให้มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนคน มีชีวิต จิตใจเหมือนคน ทำให้มีชีวิตชีวาน่าสนใจ

5.4 สัทพจน์ (Onomatopoeia) การใช้คำถ่ายทอดเสียงหรือเลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น เลี้ยงสัตว์ เสียงฟ้าร้อง เสียงดนตรี เป็นต้น

5.5 ปฏิปุจฉา (Rhetorical Question) คือ เป็นการใช้ประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบเพราะคำตอบรู้ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ต้องการให้ผู้อ่านฉุกคิดในเรื่อง ดึงดูดความสนใจ เร้าอารมณ์ให้ข้อคิด เช่น ก็ทีตาแก่อยากมีเมียสาวได้ แล้วทำไมยายแก่จะมีผัวหนุ่มบ้างไม่ได้ล่ะ

6. การศึกษาเนื้อหาของนิตยสาร โดยใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทเนื้อหาตามหลักการเขียนหนังสือของ ผะอบ โปษกฤษณะ (2544: 101-102) จากหนังสือลักษณะเฉพาะของภาษาไทยซึ่งสรุปเป็นเกณฑ์ศึกษาเนื้อหานิตยสารดังนี้

6.1 สารคดีคือหนังสืออันมีสาระให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่คำนึงถึงความบันเทิงที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิด สารคดีจะเป็นรูปแบบความเรียง หรือบทประพันธ์ร้อยกรอง

6.2 บันเทิงคดีคือหนังสือที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีสาระมุ่งแต่จะให้ความบันเทิงอย่างเดียว จะเป็นรูปแบบความเรียงหรือร้อยกรองก็ได้ เช่น หนังสือประเภทตลกขบขัน

6.3 สาระบันเทิงหนังสือประเภทนี้จะมีทั้งสาระความรู้และความเพลิดเพลิน เพราะผู้อ่านได้ประโยชน์ทั้งสองทาง มีทั้งความเรียง และร้อยแก้วเช่นนวนิยาย นิทาน ชาดก วรรณคดีเรื่องต่าง ๆ

สรุปผู้วิจัยศึกษาข้อมูลตามเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนในด้านการใช้ภาษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ด้านการใช้คำ ด้านการใช้ประโยค ด้านการใช้โวหาร ด้านการใช้สำนวนและด้านการใช้ภาพพจน์ ในด้านการศึกษาเนื้อหาของนิตยสาร ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด

การสร้างเกณฑ์ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนโดยมีขั้นตอนการดำเนินการต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนในนิตยสารเล่มโปรดในช่วงปี พ.ศ. 2547 -2549 จำนวน 24 เล่ม และบ้านสนุกคิดในช่วงปี พ.ศ. 2547 -2549 จำนวน 24 เล่ม รวมศึกษานิตยสารเป็นจำนวน 48 เล่ม

2. สร้างเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดโดยสร้างจากการศึกษาเอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่ศึกษาในบทที่ 2 การตรวจเอกสาร

3. นำเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและนำปรับปรุงแก้ไข

4. นำเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดที่เตรียมไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาข้อมูลด้านการใช้ภาษาในด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้สำนวน การใช้โวหาร การใช้ภาพพจน์และเนื้อหาในนิตยสารที่ศึกษาพบ มาพิจารณาตามเกณฑ์การใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดจัดหมวดหมู่ตามเกณฑ์ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ศึกษาจากนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด มาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ในด้านการใช้ภาษาทั้ง 5 ด้านได้แก่ด้านการใช้คำ ด้านการใช้ประโยค ด้านการใช้สำนวน ด้านการใช้โวหารและด้าน การใช้ภาพพจน์

2. นำข้อมูลที่ศึกษาจากนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์เนื้อหาของนิตยสารในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด

3. สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้ภาษา และเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนและศึกษาเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน โดยนำเสนอผลการศึกษาข้อมูล ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือผลการศึกษาลักษณะด้านการใช้ภาษาไทย คือด้านการใช้คำ ด้านการใช้ประโยค ด้านการใช้โวหาร ด้านการใช้สำนวน ด้านการใช้ภาพพจน์ และ ผลการศึกษาลักษณะเนื้อหา

ผลการศึกษาลักษณะการใช้ภาษา

การศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนจากนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดเป็นนิตยสารที่ส่งเสริม การเรียนภาษาไทยในบทนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยในนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ตามเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาษา และเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน ที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 โดยศึกษาด้านการใช้ภาษาไทย 5 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการใช้คำ
2. ด้านการใช้ประโยค
3. ด้านการใช้สำนวน
4. ด้านการใช้โวหาร
5. ด้านการใช้ภาพพจน์

ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยสำหรับเยาวชนจากนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดดังรายละเอียดดังนี้

ลักษณะด้านการใช้คำ

ในด้านการใช้คำ ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้คำในการส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การศึกษาเรื่องการใช้คำที่แสดงเจตนาจากแนวคิดของชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 68-80) และการใช้คำซ้ำตามลักษณะหน้าที่การใช้คำจากแนวคิดของคำบรรจบ พันธุเมธา (2540: 63-69) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำที่ความหมายโดยตรง

คำที่ความหมายโดยตรง หมายถึง คำที่มีความหมายตรงตามพจนานุกรมที่ใช้เป็นปกติในชีวิตประจำวัน

การใช้คำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำที่ความหมายโดยตรง ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...เพื่อนกับเราก็มีชีวิตส่วนตัวเหมือน ๆ กัน บางวันเพื่อนของคุณอาจบอกอยากอยู่คนเดียวหรือไปดูหนังกับเพื่อนคนอื่นก็อย่าไปโกรธ หรือเอาแต่ใจต้องลากเพื่อนไปกับคุณให้ได้ ลองคิดในทางกลับกัน ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2548: 15)

จากตัวอย่างที่ 1 มีคำที่ใช้คำความหมายโดยตรง ดังเช่น

คำว่า **เพื่อน** หมายถึง ผู้ชอบพอรักใคร่กัน, ผู้สนิทคุ้นเคยกัน

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 802)

คำว่า **ชีวิต** หมายถึง ความเป็นอยู่ , ตามข้ามกับความตาย

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 366)

คำว่า **โกรธ** หมายถึง ขุ่นเคืองใจอย่างแรง , ไม่พอใจอย่างรุนแรง

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 156)

คำว่า **หนัง** หมายถึง ส่วนของร่างกายที่หุ้มหนังอยู่, ภาพยนตร์ โรงหนัง ถ่ายหนัง

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1243)

ในบริบทคำว่า หนังหมายถึงการชมภาพยนตร์

ตัวอย่างที่ 2

...เอกลักษณ์ กลุ่มที่สองที่ช่วยเปิดประเด็น คือรอยสัก แผลผ่าตัด ไฝ หลายรายมี รอยสักหลายแห่งยิ่งมีมากแห่งก็ยิ่งมีความเฉพาะมากขึ้นเสียดายที่ไม่มี ผู้เชี่ยวชาญรอยสักเพราะลาดลายของรอยสักน่าจะพอบอกที่มาที่ไปได้ ส่วนรอย สักที่มีเฉพาะคงมีลักษณะเฉพาะคงมีแต่ชื่อของคนตายและแฟนก็มีอยู่ รายหนึ่งมีข้อมูลรอยสักหลาย แห่งแต่เมื่อไปตรวจดูศพ กลับขาดหายไปบางแห่งซึ่งเป็นจุดสำคัญ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2548: 19)

จากตัวอย่างที่ 2 มีคำที่ใช้คำความหมายโดยตรง ดังเช่น

คำว่า **ข้อมูล** หมายถึง ข้อเท็จจริง (สำหรับใช้เพื่อนำไปสู่ข้อสรุป)

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 173)

คำว่า **ศพ** หมายถึง ซากผี ร่างคนที่ตายแล้ว

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1092)

คำว่า **เอกลักษณ์** หมายถึง ลักษณะที่เหมือนกันหรือมีร่วมกัน

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1243)

คำว่า **ประเด็น** หมายถึง ข้อความสำคัญที่หยิบยกขึ้นพิจารณา

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 658)

ตัวอย่างที่ 3

...พญาช้างอนุญาตแต่พรานตัดไม่สำเร็จ พญาช้างจึงเอางวงช้างจับเลื่อยตัดงาให้ทั้ง ๆ ที่เจ็บปวดสาหัสและได้สิ้นชีวิตลง ส่วนพรานเมื่อได้งาแล้วก็นำกลับมากถวายพระนางสุภัททาได้ภายใน 7 วัน ทั้งนี้ด้วยอานุภาพของงา และทูลเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดให้ นางทราบเมื่อพระนางสุภัททาทราบว่าพญาช้างฉันทันต์สิ้นชีวิตแล้วก็โศกเศร้า และตรอมพระทัยสวรรคตด้วยในคืนนั่นเอง ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 35)

จากตัวอย่างที่ 3 มีคำที่ใช้คำความหมายโดยตรง เช่น

คำว่า **อานุภาพ** หมายถึง อำนาจ ฤทธิ์เดช ความยิ่งใหญ่

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 1394)

ในบริบทดังกล่าวหมายถึงอำนาจของงาช้างที่ทำให้นางสุภัททาตาย

คำว่า **เหตุการณ์** หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้น

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 1301)

คำที่มีความหมายโดยนัย

คำที่มีความหมายโดยนัย หมายถึง ความหมายที่แฝงอยู่เป็นความหมายที่เกิดจากสัมพันธภาพ คือ ต้องมีบริบทเป็นเครื่องกำกับคิดถึงความหมายอย่างอื่น

การใช้คำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำที่ความหมายโดยนัย ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...บันไดสู่ดวงดาว ช่วงดันดารามาแล้วจ้า ... ดารานักแสดงเป็นอาชีพที่หลายคนหมายปอง เพราะนั่นหมายถึงชื่อเสียง รายได้และความภาคภูมิใจที่จะตามมาจ๊ะ แต่เด็ก ๆ รู้มั้ยว่า การแสดงช่วยเสริมความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก มีจินตนาการกว้างไกลจ๊ะ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2549: 8)

คำว่า **บันได** หมายถึง สิ่งที่ทำเป็นขั้นตอน ขั้น ๆ สำหรับก้าวขึ้นลง

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 1301)

จากบริบทหามยถึงขั้นตอนในการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ทางด้านชื่อเสียงทางวงการบันเทิงนักแสดง

คำรูปธรรม

คำรูปธรรม หมายถึง คำที่ให้ความหมายและความเข้าใจในรูปร่างหรือในทางสัมผัสทั้ง 5 คือ คำที่ได้รับรู้ทางประสาทตา เช่น สูง ดำ ต่ำ ขาว ยาว ใหญ่ คำที่ได้รับรู้ทางประสาทหู เช่น เปรี้ยง ปัง เผละ ขวับ คำที่ได้รับรู้ทางประสาทจมูกเช่น หอม เหม็น ฉุน สาป คำที่ได้รับทางประสาทลิ้น เช่น เปรี้ยว หวาน คำที่ได้รับรู้ทางประสาทกายเช่น เย็น หยาบ กระด้าง

การใช้คำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำรูปธรรม ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...บัวผุด – ที่สุดของโลกพบในป่าดิบเขตร้อน ถือเป็นที่สุดใน**ด้านกว้างใหญ่** บุกยักษ์ ก็ได้ชื่อว่าเป็น**ดอกไม้ที่สูงที่สุด** เช่นกัน ส่วน**กลิ่นเหม็น** ที่เป็นกลยุทธ์เรียกแมลงมา ช่วยผสมพันธ์นั้น ทั้งคู่เหม็นได้คล้ายหมาเน่าพอกันจ๊ะ ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กรกฎาคม 2547: 7)

คำว่า	**ด้านกว้างใหญ่**	คำรูปธรรม จัดเป็นคำที่ได้รับรู้ทางประสาทตา
คำว่า	**ดอกไม้ที่สูงที่สุด**	คำรูปธรรม จัดเป็นคำที่ได้รับรู้ทางประสาทตา
คำว่า	**กลิ่นเหม็น**	คำรูปธรรม จัดเป็นคำที่ได้รับรู้ทางประสาทจมูก

คำนามธรรม

คำนามธรรม หมายถึง คำที่ที่ให้ความหมายทางความคิดหรือคำที่รับความหมายทางประสาทที่ 6 คือ ทางจิตใจ เช่น ความดี ความชั่ว สวย รวย อร่อย รัก เกลียด ชอบ ชัง ไกล ใกล้ บาป บุญ คุณ โทษเป็นต้น

การใช้คำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำนามธรรม ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

... **ความรักความคิด** หรือชีวิตหลายแง่มุมของสุนทรภู่ที่คนรุ่นหลังได้รับรู้เป็นการศึกษาและตีความจากหลายบุคคล ซึ่งไม่เคยมีชีวิตอยู่ร่วมสมัยกับท่าน ดังนั้นอาจมี **ความคลาดเคลื่อน** หรืออาจ มีเหตุผลเบื้องหลังมากกว่าที่เรารู้

เราไม่อาจตัดสินบุคคลในประวัติศาสตร์ว่าใครดีไม่ดี ถูก – ผิดได้...

(นิตยสารเล่มโปรด, มิถุนายน 2548: 7)

คำว่า **ความรักความคิด** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิดชีวิตหลายแง่มุมของสุนทรภู่

คำว่า **ความคลาดเคลื่อน** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิดเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

...รักแล้วก็**ทุกข์สุข**แล้วก็**เศร้า ความรัก**เป็นสิ่ง _ นำมาซึ่ง**ความสุขสดชื่น** แต่บางครั้งก็อาจนำ**ความทุกข์**มาให้ได้เช่นกัน หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง**จิตใจไม่มั่นคง**ปราศจาก **ความซื่อสัตย์ความจริง**ข้อนี้สะท้อนอย่างชัดเจนในเรื่องขุนช้างขุนแผน ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2549: 31)

คำว่า **รัก** หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **ทุกข์** หมายถึง ความยากลำบากความไม่สบายใจ เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **สุข** หมายถึง ความสุขใจ เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **เศร้า** หมายถึง สลด หมองใจ หมอง เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **ความรักสดชื่น** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

คำว่า **สวยงาม** หมายถึง ความน่าพึงพอใจ ใช้คู่กับงาม ความสวยงาม เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

คำว่า **ความทุกข์** หมายถึง อาการ ความยากลำบากความไม่สบายใจ เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **ความซื่อสัตย์** หมายถึง ความประพฤติตรงและจริงใจเป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

คำว่า **ความจริง** หมายถึง สิ่งที่ปรากฏขึ้น เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

คำว่า **จิตใจไม่มั่นคง** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิดและ ทางจิตใจสะท้อนอย่างชัดเจนในเรื่องขุนช้างขุนแผน

ตัวอย่างที่ 3

...เป็นคนโชคดีของเราแล้วล่ะที่ไม่ฉลาดแบบนั้น คิดดูสิถ้ามีคนรู้ความลับทุกอย่างบนโลกนี้อยู่จริง จะ**น่าเบื่อ**แค่ไหนกันนะ ถ้าไม่มีอะไรให้เราเรียนรู้อีกแล้ว**น่าเสียดาย**นะที่คนฉลาดอยากเรียนรู้สิ่งใหม่เพียงครั้งเดียว และก็เป็นเรื่องน่าแปลกที่คนฉลาดไม่ค่อยจะ**ยินดี**กับการค้นพบสิ่งใหม่อันน่า**น่าสนใจ ความยินดี**นั้นแท้จริงคือ**คุณค่า** และ**ความสุข**ที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2549: 3)

คำว่า **น่าเบื่อ** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิดของมนุษย์
คำว่า **น่าเสียดาย** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านมนุษย์จิตใจของมนุษย์
คำว่า **ความยินดี** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิดของมนุษย์
คำว่า **คุณค่า** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจของมนุษย์
คำว่า **ความสุข** เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิดของมนุษย์

ตัวอย่างที่ 4

...กระต่ายน้อยตัวหนึ่งมีนัดวิ่งกับเต่าต้วมเตี้ยม**สนามแข่งอยู่ตั้งไกล** จึงรีบ**ตื่นเร็วไว** ตั้งแต่เช้าก้าวเท้าออกจากโพรงต้นไม้ วิ่งออกไปผ่านภูเขา ผ่านป่า ผ่านทุ่งหญ้ามาได้ ครึ่งทาง เกิดนึก ขึ้นได้ ลืมล้างหน้า แปรงฟัน ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กรกฎาคม 2547: 30)

คำว่า **สนามแข่งอยู่ตั้งไกล** บอกระยะทางของสนามการแข่งวิ่งของกระต่ายกับเต่าเป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **ตื่นเร็ว** บอกเวลา การตื่นนอนของเต่าเป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

ตัวอย่างที่ 5

...โอ้ โฮ ... **อิจฉา**น้องๆ จังเลยที่มีผู้ใหญ่**ใจดี**ทำละครดีๆ หลากหลายให้ได้ชมแบบนี้ ทั้งสวิงมี่เอน เจ้าชายน้อยเอย หรือถุงฝัน น้องๆ สมัยนี้ **ช่างคิด ช่างจินตนาการ**และเก่งกันทุกคนเลย

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2548: 15)

คำว่า **อิจฉา** หมายถึง เห็นเขาได้ดีกว่าไม่พอใจเป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **ใจดี** หมายถึง มีความเมตตา เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

คำว่า **ช่างคิด** หมายถึง มีนิสัยชอบในทางใดทางหนึ่ง เป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

คำว่า **ช่างจินตนาการ** หมายถึง การสร้างภาพในจิตใจเป็นการใช้คำนามธรรมโดยให้ความหมายทางด้านความคิด

คำมีศักดิ์

คำมีศักดิ์ หมายถึง คำที่ให้ความรู้สึกอันสูงกว่าธรรมดาทั่วไปและคำราชาศัพท์ การใช้คำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้ คำมีศักดิ์ ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ส่วนพรานเมื่อได้งาแล้วก็นำกลับมา**ถวาย**พระนางสุภัททาได้ภายใน 7 วัน ทั้งนี้ด้วยอานุภาพและ**ทูล**เล่า เหตุการณ์ทั้งหมดให้นางทราบว่าฉันทันต์สิ้นชีวิต แล้วก็โศกเศร้าและตรอม**พระทัย สวรรคต**ด้วยในคืนนั้นเอง...

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 55)

คำว่า **ถวาย** หมายถึง ให้ , มอบให้ ให้ดู ให้ชม (ใช้แก่พระสงค์และเจ้านาย)

(ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 487)

คำว่า **ทูล** หมายถึง บอก , กล่าว ใช้กับเจ้านาย

(ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 537)

คำว่า **พระทัย** หมายถึง ใจ

(ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 763)

คำว่า **สวรรคต** หมายถึง ไปสู่สวรรค์ ตาย

(ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 1143)

ตัวอย่างที่ 2

...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **ทรงพระราชทาน** พระนาม และ**โปรดเกล้าฯ** ให้ตั้งการ**พระราชพิธี** เรียกว่า สมโภชเดือนและขึ้น**พระอู่** โดยมีหลักสำคัญ 3 ประการ คือ **ทรงขริบ** เส้น**พระเกศา** (แทนการเจริญพระเกศา) **พระราชทานนาม**และขึ้น**พระอู่ . . .**

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2548: 32)

คำว่า **โปรดเกล้าฯ** หมายถึง แต่งตั้ง

(ผะอบ โปษกฤษณะ, 2544: 192)

คำว่า **ทรงพระราชทาน** หมายถึง ให้ แจกให้

(วิเชียร เกษประทุม, 2543: 76)

คำว่า **พระอู่** หมายถึง เปล

(วิเชียร เกษประทุม, 2543: 46)

คำว่า **ทรงขริบ** หมายถึง ตัด

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 167)

คำว่า **พระราชทานนาม** หมายถึง ตั้งชื่อ

(วิเชียร เกษประทุม, 2543: 33)

คำว่า **พระเกศา** หมายถึง เส้นผม

(วิเชียร เกษประทุม, 2543: 31)

ตัวอย่างที่ 3

...ส่วนเรื่องเจ้าชู้มีปรากฏในผลงานที่เป็นนิราศทุกเรื่องตั้งแต่เรื่องแรก นิราศเมืองแกลง สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ **ทรงพระราชนิพนธ์** ไว้ว่า “เห็นจะเป็นเพราะที่เป็นเจ้าบทเจ้ากลอนนั่นเองชวนให้คะนองจนทำความเกิดขึ้น ด้วยไปลอบลักรักใคร่กับผู้หญิงข้างในคนหนึ่งชื่อจัน...”

(นิตยสารเล่มโปรด, มิถุนายน 2548: 7)

คำว่า ทรงพระราชนิพนธ์ หมายถึงแต่งหนังสือ แต่งเพลง

(คณะกรรมการเฉพาะกิจ, 2537: 61)

คำภาษาต่างประเทศ

คำภาษาต่างประเทศ ปัจจุบันมีคำภาษาต่างประเทศมาปะปนอยู่เป็นอันมาก เช่นภาษาจีน ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ การใช้คำ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรด และนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำภาษาต่างประเทศ ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...อ้วนเอ๊า...อ้วนเอา...เฮ้อ... กลุ้มใจ ดูสิ...ข่าวว่าเด็กไทยยุคนี้เป็นโรคอ้วนกันเยอะเพราะชอบกิน**อาหารฟาสต์ฟู้ด...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2548: 13)

คำว่า **ฟาสต์ฟู้ด** มาจากคำว่า fast – food เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษ หมายถึงอาหารจานด่วน อาหารที่ทำได้รวดเร็ว เช่นแฮมเบอร์เกอร์

(ทักษิณา สวนานนท์, 2545: 206)

คำสแลง

คำสแลง หรือ คำคะนอง หมายถึงคำที่ใช้ให้วิปลาสคลาดเคลื่อนไปจากปกติ สแลงในด้านเสียง การเขียนและความหมาย การใช้คำ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรด และนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำสแลง หรือ คำคะนอง ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...มีผลงานเด็ด ๆ ที่น้อง ๆ ส่งกันเข้ามาเยอะเลย จนพี่ บ.ก.ยังแอบอิจฉาตาร้อนผ่าผลงานของน้องก็มีกันหลายแนวลองอ่านดูล่ะกัน เดี๋ยวจะหาว่า**โม้...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤศจิกายน 2547: 13)

คำว่า **โม้** หมายถึง การพูดเกินความจริง จากเรื่องที่รู้

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 881)

จากบริบทเป็นการใช้คำสแลงที่ใช้ให้เกิดความสนใจในการเขียนเพื่อให้เกิดความสนใจมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

...ทุกเย็นโป้งพยายามมองหายายแก่**จอมกวนขี้งก** เพื่อจะได้ซื้อถั่ววิเศษอีก แต่โป้งก็ไม่ได้พบยายแก่หรือถั่ววิเศษอีกเลย เพราะโป้งมีต้นถั่ววิเศษเจริญงอกงามอยู่ในตัวแล้วไม่ต้องหาที่ไหนอีก...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มกราคม 2549: 9)

คำว่า **จอมกวนขี้งก** หมายถึง ผู้ที่ยอดที่สุดในการรบกวนผู้อื่นและมีลักษณะนิสัยที่หวงของไม่อยากให้ใคร เป็นการเขียนบุคคลในแนวให้ความหมายชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

...น้อง ๆ สมัยนี้**คุ้นเคย**กับคอมพิวเตอร์กันทุกคน คุณพ่อก็ใช้ คุณแม่ก็ใช้ น้องบางคน ก็ใช้ทำงานส่งครู แต่เวลาจะท่องโลกอินเตอร์เน็ตนี่ดูมันกว้างใหญ่ไพศาล จน...จน...ไม่รู้จะเริ่มต้นตรงไหน จิ้มไป คีย์ไป ก็ไม่เจอเว็บถูกใจซะที...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2549: 32)

คำว่า **คุ้นเคย** เป็นการใช้คำที่ใช้กับบุคคลที่สนิทสนม รู้จักชอบพอเป็นกันเอง เคยเห็นเคยทำบ่อย ๆ จนชิน

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 253)

คำภาษาตลาด

คำภาษาตลาด หมายถึงคำที่เป็นภาษาพูดของคนทั่วไป ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือความเหมาะสมแต่สามารถสื่อสารได้ดี

การใช้คำ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำภาษาตลาด ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ข่าวใหญ่ "**ในหลวง**ทรงหมั้น" วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 เป็นวันสำคัญ ที่ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงหมั้นกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ณ กรุงโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ข่าวนี้กลายเป็น**ข่าวใหญ่**ในรอบปีของไทย...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2549: 4)

คำว่า **ในหลวง** ในบริบทนี้หมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช
คำว่า **ข่าวใหญ่** ในบริบทนี้หมายถึง ข่าวแพร่หลายในรอบปี

ตัวอย่างที่ 2

...หมู่นี้สาว ๆ ใน บ.ก. ของเราก็ฟิตใช่ย่อย หลังเลิกงานก็แปลงร่างเป็นสาวแอโรบิคกันทั้งกอง แต่พอเลิกออกกำลังนี่สิ มีกระจอกข่าวแอบมาบอกพี่ บ.ก. สาว ๆ เค้าเติมพลังด้วยขนมจีนกันเป็น**กิโล**เลย... ฮิฮิ เห็นทีกีฬาจะยาวิเศษซะจริง ๆ

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2547: 1)

คำว่า **กิโล** เป็นภาษาพูด กิโล หมายถึง กิโลกรัมเป็นมาตราเมตริกการชั่งน้ำหนักเป็นกิโลกรัม

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 130)

ตัวอย่างที่ 3

...เทพารักษ์ตกใจเป่าขวานในมือชายตัดไม้กระเด็นตกน้ำต๋อม ! "โอ๊ยตายแล้ว ! เครื่องมือทำมาหากินของข้า แล้วข้าจะเลี้ยงลูก**เมีย**ได้ยังไง !..." ชายตัดไม้ถลาลงไปเกาะขอบสระเทพารักษ์ได้ฟังก็เสียใจทำให้ชายตัดไม้เดือดร้อนจึงคิดจะช่วย...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มิถุนายน 2547: 33)

คำว่า **เมีย** หมายถึง ภรรยา หญิงที่เป็นคู่ครองของชาย

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 874)

ตัวอย่างที่ 4

...ในโอกาสปีมหามงคลอันเป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **พ่อหลวง** ซึ่งทรงเป็นที่รักและเคารพยิ่งของพสกนิกรชาวไทยทุกคน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2549: 29)

ว่า **พ่อหลวง** ในบริบทนี้ หมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช

ตัวอย่างที่ 5

...ไม่ว่าจะเป็นนักสืบสายสืบหรือสายลับ ก็มีการปฏิบัติงานที่คล้ายๆกันละจ๊ะ จึงติดตามค้นหาเรื่องที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าจ้าง เช่น ตามเรื่อง**ชู้สาว** ติดตามบุคคลตามหมายศาล...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 8)

ว่า **ชู้สาว** หมายถึง รัก ๆใคร่ ๆเชิงกามารมณ์ จากตัวอย่างเป็นเรื่องที่นักสืบได้รับค่าจ้างจากผู้ว่าจ้างตามเรื่องชู้สาว

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 369)

คำภาษาถิ่น

คำภาษาถิ่น หมายถึงคำที่ใช้กันตามท้องถิ่นต่าง ๆซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษากลางอันเป็นภาษามาตรฐาน การใช้คำ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำภาษาถิ่น ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...อาหารการกินของไทยเราหนึ่งไม่น้อยหน้าชาติไหนไม่ว่าจะเป็นต้มยำกุ้ง ผัดไทย ส้มตำ โอ๊ย ! ... **แซบอีหลี** ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤษภาคม 2547: 9)

คำว่า **แซบ** หมายถึง อร่อย

(วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2547: 39)

คำว่า **อีหลี** หมายถึง จริงๆ

(เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, 2531: 96)

จากบริบท**แซบอีหลี** หมายถึง อร่อยจริง ๆ เป็นการใช้ภาษาถิ่นอีสาน

ตัวอย่างที่ 2

...หินปริศนาที่ยังไม่มีใครไขออกแห่งนี้อยู่ใกล้ ๆ เรานี่เอง ทุ่งไหหินอยู่ในมณฑลเชียงขวางทางตอนเหนือของประเทศลาว เจ้า “ไหหิน” นับพันใบถูกแกะให้กลวงที่คนจะเข้าไปอยู่ได้ ใบใหญ่ที่สุดหนักกว่า 15 ตัน วางกันระเกะระกะบนทุ่งหญ้า **บ่มีไผ สู้**ว่าผู้**ใด๋เฮ็ด** และ**เฮ็ด**ไป**ยะหยัง สิ**เป็นเรื่องลึกลับ **ล้าย** ...หลาย **เด้อ** ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2549: 19)

คำว่า **บ่** หมายถึง ไม่

(เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, 2531: 99)

คำว่า **ยะหยัง** หมายถึง ทำไหม

(เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, 2531: 100)

คำว่า **ไผ** หมายถึง ใคร

(วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2547: 39)

คำว่า **สิ** หมายถึง จะ

(วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2547: 229)

คำว่า **ฮู้** หมายถึง รู้

(เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, 2531: 100)

คำว่า **ล้าย** หมายถึง หลาย

(เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, 2531: 96)

คำว่า **ใด๋** หมายถึง ใคร

(เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, 2531: 97)

คำว่า **เด้อ** หมายถึง ค่ะ

(วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2547: 3)

คำว่า **เฮ็ด** หมายถึง ทำ

(วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2547: 213)

จากคำข้างต้นเป็นการใช้ภาษาถิ่นอีสาน

คำแสดงอารมณ์

คำแสดงอารมณ์ หมายถึง คำที่เป็นเสียงอันเกิดจากอารมณ์สะเทือนใจมนุษย์ เช่น โธ่ โธ๋เอ๋ย อนิจจา เฮ้ย โอย โอ๊ย

การใช้คำ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำแสดงอารมณ์ ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

... “วันนี้วันดีปีใหม่ ท้องฟ้าแจ่มใส ชาวไทยสุขสันต์ ยิ้มให้กันรับวันปีใหม่**...**” **อุ๊ย!** ร้องเพลงเพลินไปหน่อย ใกล้วันปีใหม่เข้าไปทุกทีอะไรก็ดูสดใสมีชีวิตชีวาไปหมดฉบับนี้มีเกร็ดน่ารู้เกี่ยวกับเคล็ดปีใหม่ของต่างแดนมาเล่าให้ฟังจ๊ะ**...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ธันวาคม 2547: 29)

คำว่า **อุ๊ย** เป็นเสียงเปล่งออกมาแสดงความตกใจมักเป็นเสียงผู้หญิง

(ชิต ภิบาลแทน, 2541: 929)

ในบริบทนี้ เป็นคำแสดงอารมณ์ ถึงการร้องเพลงอย่างเพลิดเพลินเกิดอาการตกใจ

ตัวอย่างที่ 2

“แม่มด...ช่วยเสก สระน้ำหรู ๆ ให้น้อย”
“**โธ่เอ๊ย!**...หัวก็ยังไม่ดับ...นอนก็ยังไม่ได้นอน... งั้นก็...โอมเพี้ยง!...
แม่มดเสกกาขึ้นมาหนึ่งตัว แล้วสั่งการว่า...จงดูแลเป็นขนมให้ดีถ้าใครมาแตะต้อง
หรือกินโดยไม่ขออนุญาตเจ้าก่อน ขอให้มันมีหนวดแมวอยู่หน้า มีขากิ้งกืออยู่บนคิ้ว
โอมเพี้ยง! อุ๊ย!...” แม่มดสาป

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ธันวาคม 2547: 30)

คำว่า **โธ่เอ๊ย** เป็นการเปล่งเสียงออกมาถึงอารมณ์รำคาญของแม่มด

ในบริบทนี้ เป็นคำแสดงอารมณ์ที่แสดงให้เห็นว่าแม่มดเกิดอาการไม่พอใจเมื่อแม่มดแสดงอิทธิฤทธ์

คำเลียนเสียงธรรมชาติ

คำเลียนเสียงธรรมชาติ มักใช้คำ หวือ หวอ ปึง ปัง เพล้ง เปรี้ยง โพละ ผัวะ ฉับ

การใช้คำ ที่ปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ไปทะเลกันดีกว่า ปล่อยใจให้สุขสันต์ไปเล่มลมโต้คลื่น...**ปึ๊ง !!!** แล่น (เรือใบ) กีฬาที่เด็กเล่นได้ผู้ใหญ่เล่นดีจ๊ะ แล้วเรือใบก็มีหลายประเภทที่เหมาะกับผู้เล่นอย่างเด็ก ๆ ก็ต้องใช้เรือประเภท “ออฟติมินส์”...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2549: 13)

คำว่า **ปึ๊ง** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ ของลมมากระทบกับใบของ (เรือใบ) ทำให้เกิดเสียง

ตัวอย่างที่ 2

...ผีกระหังเป็นผีผู้ชายที่คู่กับผีกระสือ แต่ไม่ใช่สามีของผีกระสือนะจ๊ะออกหากิน เวลากลางคืน เวลาไปที่ใดจะบินไปอย่างนก โดยใช้กระด้ง 2 ใบ ทำเป็นปีกกระพือ **พึ่บ พึ่บ** และใช้สากกะเบือเป็นหาง...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ตุลาคม 2547: 7)

คำว่า **พึ่บ พึ่บ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของลมมากระทบกระด้งส่วนที่ทำเป็นปีก ทำให้เกิดเสียง

ตัวอย่างที่ 3

... “ **ตุบ ตุบ ตุบ** โอ๊ย โอ๊ย ” กล้วยหอมสุกงอมลูกใหญ่พร้อมทั้งแอปเปิ้ล และสับปะรด หล่นจากอากาศ ตกลงมาใส่หัว วิงเกิ้ลพับและติดอยู่อย่างนั้น เด็กเกรกลุ่มนั้นตกใจมาก ต่างหันหลังวิ่งหนีไปอย่างสุดฝีเท้า**...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2547: 24)

คำว่า **ตุบ ตุบ ตุบ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของ ผลไม้ที่หล่นตกลงพื้นดิน

ตัวอย่างที่ 4

...“**ก๊า ๆ** ก็เจ้านายข้าเขาสาปไว้**...**ใครมาแตะต้อง หรือกินบ้านขนม โดยไม่ขออนุญาต ก็จะมีหนวดแมวอยู่บนหน้า ขากิ้งกืออยู่บนคิ้ว” “**แง้ ๆ !** ผมเป็นเด็กประหลาด**...**ถูกล้อไปจนตายเลยเหรอ” **...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ธันวาคม 2547: 31)

คำว่า **ก๊า ๆ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของ เสียงนกการ้อง
คำว่า **แง้ ๆ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของ เสียงเด็กร้อง

ตัวอย่างที่ 5

... “งั้นอยู่นิ่ง ๆ นะลูก” แม่ห่านใช้จะงอยปากเคาะ “**ก๊อก ๆ ก๊อก ๆ ก๊อก ๆ**” ได้ผลแฮะ เปลือกไข่ค่อย ๆ ร้าว แล้วแตก**โพละ** “โอ๊ย **!** หัวหนูนะแม่” **...** ห่านน้อยร้องลั่นเพราะจะงอยปากของแม่เคาะโป๊ก **!**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2548: 8)

คำว่า **ก๊อก ๆ ก๊อก ๆ ก๊อก ๆ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของ ปากห่านที่เคาะเปลือกไข่
คำว่า **โพละ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของ ไข่แตก

คำเลียนเสียงพูด

คำเลียนเสียงพูด หมายถึง คำที่เขียนถ่ายทอดออกมาให้เหมือนเสียงพูดให้มากที่สุด เช่น ใช่มั้ย อย่างนึง อย่างดีนะเนี่ย

การใช้คำ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำเลียนเสียงพูด ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...เติมตามใจพี่ตุ๊ดตู่ เอ...ภาพเราจะได้ลง**มั้ย**นะไม่ต้องลุ้นแล้วล่ะมาดูเลยดีกว่า สวยและสร้างสรรค์ทุกภาพจริงๆจ๊ะ ส่วนภาพต่อไปรอน้องๆอยู่หน้า 35 แล้วจ๊ะ

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มกราคม 2548: 34)

คำว่า **มั้ย** เลียนเสียงมาจาก ไหม หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพูดให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิม

ตัวอย่างที่ 2

...ผู้ใดได้กินอวัยวะของมังกรแล้วจะมีฤทธิ์เหนือคนธรรมดาด้วยนะจ๊ะ เช่น กินหัวใจมังกรจะทำให้ฟังภาษานกได้รู้เรื่อง กินเลือดช่วยป้องกันการบาดเจ็บ กินลิ้นช่วยให้มีความสามารถในการเจรจา และถ้าอาบน้ำต้มเนื้อมังกรจะทำให้คงกระพันแฮ้...คิดได้**ไงเนี่ย**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มกราคม 2548: 7)

คำว่า **ไง** เลียนเสียงมาจาก อย่างไร
เนี่ย เลียนเสียงมาจาก อย่างไรนี่

จากตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเสียงพูดให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิม

ตัวอย่างที่ 3

...หลานลองเดาเล่นๆสิจ๊ะว่าน่าจะเป็นอะไร เอ...นึกออก**มั้ย**ป้าบอกเลยแล้วกันจ๊ะ มีฝ้ายเราได้มาจากผลที่เรียกว่าสมอ ของต้นฝ้ายมีลักษณะเป็นเส้นใยปุยสีขาว**ไงจ๊ะ**และไหมจากเส้นใยที่ตัวหนอนไหมสร้างขึ้น...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2548:12)

คำว่า **มั้ย** เลียนเสียงมาจาก ไหมนี่ เสียงพูดทำให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
คำว่า **ไง** เลียนเสียงมาจาก อย่างไร

จากตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเสียงพูดให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิม

ตัวอย่างที่ 4

...ยังไง้ ยังไง พี่ตี่วิดก็ขอส่งแรงใจร่วมสานฝันให้เป็นจริงในเร็ววันนี้จะได้มีเรื่องราว น่ามหัศจรรย์ของสัตว์แปลก ๆ มาเล่าให้เพื่อน ๆ น้อง ๆ ชาวบ้านสนุก คิดฟังกันค่ะ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤศจิกายน 2547: 13)

คำว่า **ยังไง้ ยังไง** เลียนเสียงพูดมาจาก อย่างไร อย่างไร

จากตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเสียงพูดให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิม

ตัวอย่างที่ 5

...เด็ก ๆ **รู้มั้ย**ค่ะว่าป้ากุลทำ**ยังไง** ป้ากุลจะพยายามสบตา ยืดตัว เพื่อให้ครูใหญ่เรียกออกมาเล่านิทาน และก็ได้ผลค่ะ ป้ามักได้ถูกเรียกให้ออกมาเล่านิทานให้เพื่อน ๆ ฟังเสมอ จนเมื่อเรียนระดับมหาวิทยาลัยก็ได้เลือกจากอาจารย์ให้ไปเล่านิทานทางสถานีวิทยุบ้างหรืองานกิจกรรมต่าง ๆ ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มิถุนายน 2547: 14)

คำว่า **รู้มั้ย** เลียนเสียงพูดมาจาก รู้ไหม
คำว่า **ยังไง** เลียนเสียงพูดมาจาก อย่างไร

จากตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเสียงพูดให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิม คือรู้ไหม เป็น รู้มั้ย และอย่างไรเป็น ยังไง

คำย่อและการใช้ไปยาลน้อย ฯ

คำย่อและการใช้ไปยาลน้อย ฯ เป็น คำที่เขียนอย่างย่อเพื่อประหยัดถ้อยคำ หรือไม่เปลืองเนื้อที่ในการพิมพ์ แบ่งคำย่อได้ 2ลักษณะคือ การพูดสั้นๆโดยใช้ไปยาลน้อย ฯและการย่อโดยใช้จุดหลังพยัญชนะ

การใช้คำคำย่อที่มีปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำย่อ ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ธุรกิจอีกชนิดที่พบได้ที่ตลาดนัด**สะพานพุทธฯ** คือ ร้านวาดรูปที่รับวาดรูปล้อเลียนและรูปเหมือน พี่โจกับพี่บอยจากมหาวิทยาลัยเพาะช่าง เล่าว่ารูปขายดีสุดเป็นรูปล้อ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 51)

คำว่า **สะพานพุทธฯ** หมายถึง สะพานพุทธยอดฟ้า

เป็นการใช้คำย่อแบบการพูดสั้นๆโดยใช้ไปยาลน้อย ฯ

ตัวอย่างที่ 2

...มาเที่ยวตลาดน้ำทั้งที ก็ต้องพายเรือชมนกชมไม้สักหน่อยดีมั้ย จะได้ครบสูตรทาง **อบต.** มีบริการเรือพายพร้อมเสื้อชูชีพให้เช่าชั่วโมงละ 20 บาทจ๊ะ แต่ถ้าพายไม่เป็นก็มีคนพายบริการนะจ๊ะ จ่ายเพิ่มอีก 20 บาท...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 17)

คำว่า **อบต.** ย่อมาจาก คำว่า องค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นการใช้คำย่อแบบการย่อโดยใช้จุดหลังพยัญชนะ

ตัวอย่างที่ 3

...โดยได้รับเกียรติจากนายอภิรักษ์ โกษโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มาเป็นประธานในพิธี นอกจาก**ท่านผู้ว่าฯ** ผู้รักการอ่านจะเดินชมหนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่ครบครันแล้ว ยังนั่งลงอ่านนิทานหนูน้อยหมวกดงให้เด็ก ๆ ฟังที่มุมเด็กอีกด้วย ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 10)

คำว่า **ท่านผู้ว่าฯ** หมายถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เป็นการใช้คำย่อแบบการพูดสั้นๆโดยใช้ไปยาลน้อย ฯ

ตัวอย่างที่ 4

...ร.ร. เลิก **ด.ช.** กุ๊กกิ๊ก เดินกลับบ้าน จู่ ๆ มีขี้นกตกใส่หัวดังปุ๊ ! กุ๊กกิ๊ก ตกใจจนฉี่ราด **ก.ก.น.** รีบวิ่งกลับบ้านให้แม่พาไป **ร.พ.** ทันที คุณหมอตรวจพบว่าขี้นกนั้นมีเชื้อ H 5N1 กุ๊กกิ๊กและแม่ได้ไปแจ้งความที่ **สภ.ต.** น้ำหวาน เพื่อจับนกตัวดังกล่าวในข้อหาพยายามฆ่า แต่ร้อยเวรไม่รับแจ้ง และยังแนะนำให้ไปแจ้ง **อบต.** เนื่องจากดึกแล้วจึงได้แต่เพียงแจ้งไว้กับ **ผญบ.** เท่านั้น ด้วยเหตุนี้กุ๊กกิ๊กเลยไม่ได้ทำการบ้านวิชา **ก.พ.อ.** ตามที่ครูสั่ง...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ธันวาคม 2547: 24)

คำว่า **ร.ร.** ย่อมาจาก คำว่า โรงเรียน
คำว่า **ด.ช.** ย่อมาจาก คำว่า เด็กชาย
คำว่า **ก.ก.น.** ย่อมาจาก คำว่า กางเกงใน
คำว่า **ร.พ.** ย่อมาจาก คำว่า โรงพยาบาล
คำว่า **สภ.ต.** ย่อมาจาก คำว่า สถานีตำรวจภูธรตำบล
คำว่า **อบต.** ย่อมาจาก คำว่า องค์การบริหารส่วนตำบล
คำว่า **ผญบ.** ย่อมาจาก คำว่า ผู้ใหญ่บ้าน
คำว่า **ก.พ.อ.** ย่อมาจาก คำว่า การงานพื้นฐานอาชีพ

จากตัวอย่าง เป็นการใช้คำย่อแบบการย่อโดยใช้จุดหลังพยัญชนะ

ตัวอย่างที่ 5

...ท้า คนคิดเก่ง ใครอยู่ **ม.4 – ม.5** ฟิตไอเดียด่วน เพราะคุณมีโอกาสร่วมโครงการ “แคมป์สนุกคิดกับชินคอร์ป ปีที่ 5” 5 วัน 5 คืน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤษภาคม 2548: 11)

คำว่า **ม. 4** ย่อมาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
คำว่า **ม. 5** ย่อมมาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จากตัวอย่าง เป็นการใช้คำย่อแบบการย่อโดยใช้จุดหลังพยัญชนะ

ตัวอย่างที่ 6

...ตลาดน้ำที่ยังพอมีให้น้อง ๆ ได้เดินทางไปสัมผัสอยู่ไม่ไกลจาก**กรุงเทพฯ** มากนัก ก็มีตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำลำพญา ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำตลิ่งชัน ตลาดน้ำบางกรวย ฯลฯ ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤศจิกายน 2547: 7)

คำว่า **กรุงเทพฯ** ย่อมาจาก กรุงเทพมหานคร

เป็นการใช้คำย่อแบบการพูดสั้นๆโดยใช้ไปยาลน้อย ฯ

ตัวอย่างที่ 7

...ถ้าใช่ครูปราโมทย์ 70 แนะนำว่าเด็ก ๆ น่าจะมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์กันหน่อยนะครับ เพราะ**คณิตฯ** เป็นวิชาที่เชื่อมโยงไปสู่การศึกษาวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ในชั้นเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนี้**คณิตฯ** ยังช่วยให้เด็ก ๆ คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น เอ... เหมือนคำขวัญของท่าน**นายกฯ** ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2548: 32)

คำว่า **คณิตฯ** ย่อมาจาก คณิตศาสตร์
คำว่า **นายกฯ** ย่อมาจาก นายกรัฐมนตรี

เป็นการใช้คำย่อแบบการพูดสั้นๆโดยใช้ไปยาลน้อย ฯ

ตัวอย่างที่ 8

...ขนมหวาน ขนมกรบกรอบแถมชอบดูทีวี **เล่นเกมคอมฯ** ไม่ยอมออกกำลังกาย อีกต่างหาก อาหารฝรั่ง มักจะมี “ไขมัน” มากเพราะอากาศหนาวจึงต้องการพลังงานสูง เพื่อทำร่างกายอบอุ่น...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2548: 13)

เล่นเกมคอมฯ ย่อมาจาก การเล่นเกมคอมพิวเตอร์

เป็นการใช้คำย่อแบบการพูดสั้นๆโดยใช้ไปยาลน้อย ฯ

คำซ้ำ

คำซ้ำ ที่พบในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด มักใช้ คำ คำเดียวกันนำมากล่าวสองครั้ง หรือเขียนซ้ำกัน มีความหมายหนักแน่น หรือบางทีแตกต่างจากคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่ โดยแบ่งลักษณะของคำซ้ำ

การใช้คำ ซ้ำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำซ้ำ ดังเช่น

1. ซ้ำแสดงพหูพจน์ซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

สวัสดีจ้า**เด็กๆ** เป็นอย่างไรบ้างทำข้อสอบได้มั้ยเผลอแผล็บเดียวจะปิดเทอมกันอีกแล้ว ช่วงปิดเทอมวางแผนไปเที่ยวไหนกับคุณพ่อ คุณแม่บ้างถ้าคิดไม่ออกบอกไม่ถูก พี่แมงหวี่เขาแนะนำที่เที่ยวด้วยล่ะ....

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2548: 2)

คำว่า **เด็กๆ** เป็นคำซ้ำแสดงพหูพจน์ หมายถึง คนที่อายุน้อย

ตัวอย่างที่ 2

…ซึ่งช่วงที่**น้องๆ** ปิดเทอมกันพอดีอย่าลืมชวนคุณพ่อคุณแม่ไปแวะที่บูธของแปลนสารา (บ้านสนุกคิด) กันนะจ๊ะเผื่อบางวันจะได้เจอ**พี่ๆ**

(นิตยสารบ้านสนุกคิดคิด, กันยายน 2548: 2**)**

คำว่า **น้องๆ** เป็นคำซ้ำแสดงพหูพจน์ น้องๆ หมายถึงการกล่าวถึงคนที่มีอายุคราวน้อง

คำว่า **พี่ๆ** เป็นคำซ้ำแสดงพหูพจน์พี่ๆหมายถึงการกล่าวถึงคนที่มีอายุคราวพี่หรือมีศักดิ์เสมอพี่

2. คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะ

ตัวอย่างที่ 1

...เรามีของ**น่ารักๆ** ไว้รอต้อนรับในงานด้วยจะเป็นอะไรขออุบไว้ก่อน…อ้อ...เกือบลืมแน่ะว่ามีข่าวมาบอกสำหรับหนอนน้อยๆ ที่รักการอ่าน ทั้งหลายวันที่ 6- 16 ตุลาคมนี้ ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เขามีงานมหกรรมหนังสือและสื่อการศึกษาระดับชาติครั้งที่ 9

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, 2548: 2)

คำว่า **น่ารัก ๆ** คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะ น่ารักใช้พูดถึงลักษณะเด็กที่น่ารัก

ตัวอย่างที่ 2

…ท่องไปดินแดนที่ไม่มีใครเคยเห็น ได้สัมผัสมาก่อน (ตื่นเต้นแล้วใช่มั้ย) เพื่อกับสัตว์**หน้าตาประหลาด ๆ** มากมาย**…**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2547: 2)

คำว่า **หน้าตาประหลาด ๆ** คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะจากข้อความจะเขียนถึงสัตว์เน้นให้เห็นลักษณะของหน้าของสัตว์

ตัวอย่างที่ 3

…เพราะช้างเบิ้มจะบรรจงดูดน้ำเข้าไปในงวงโดยมี**ปลาตัวเรียว ๆ** อีกหลายตัวติดเข้าไปด้วย…

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2549: 5)

คำว่า **ปลาตัวเรียว ๆ** คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะจากข้อความจะเขียนถึงสัตว์เน้นให้เห็นลักษณะของลำตัวปลา

3. คำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม

ตัวอย่างที่ 1

...เริ่มกินยาแรก ๆ ได้ผลดีลดลงไปอย่างน้อย 3-5 กิโลกรัมในหนึ่งเดือน พอหยุดยาน้ำหนักก็ขึ้นมาเหมือนเดิม **ผอม ๆ อ้วน ๆ** อยู่อย่างนั้น จนครั้งหลังสุด ที่กินยาจาก 138 กิโลกรัม ดาวลดลง มาเหลือประมาณ 108 กิโลกรัม ภายในเวลาไม่ถึง 4 เดือน เป็นการลดที่ภูมิใจและชอบใจมาก...

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2547: 16)

คำว่า **ผอม ๆ อ้วน ๆ** เป็นการใช้คำคำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม จากคำ ผอม มีลักษณะร่างกายมีเนื้อน้อย ซูบ มีความหมายต่างกับ อ้วน

ตัวอย่างที่ 2

...หลายครั้งที่เด็ก ๆ เขียนจดหมายถึงน้า พอเปิดอ่านทีไรเป็นต้องกลุ้มใจทุกที เด็ก ๆ มักเขียน **ผิด ๆ ถูก ๆ** เช่น กะทัดรัดมักเขียนผิดเป็น กระทัดรัด คำนวณ เป็น คำนวน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กรกฎาคม 2548: 32)

คำว่า **ผิด ๆ ถูก ๆ** เป็นการใช้คำคำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม ผิด คือไม่ตรงกับความจริง ถูก คือจริง คิดถูก ทำถูก

ตัวอย่างที่ 3

...ในสมัยนั้นเขาชอบเครื่องเรือนใหม่ ทันสมัย **โปร่ง ๆ บาง ๆ** ของโบราณเขาติว่าใหญ่โตเทอะทะ น่าเกลียด เดี๋ยวนี้ซิ มานั่งบ่นเสียดายของเก่ากัน...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2547: 68)

คำว่า **โปร่ง ๆ บาง ๆ** เป็นการใช้คำคำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม

4. คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น

ตัวอย่างที่ 1

...โดยเฉพาะน้อง ๆ ที่มีความสามารถด้านการวาดรูป และการเล่าเรื่อง ที่สำคัญคือกลุ่มน้อง ๆ ที่มีความรู้และความสนใจในเรื่อง **เงิน ๆ ทอง ๆ** เพราะตลาดหลักทรัพย์ได้จัดให้มีการประกวดนิทานภาพ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 9)

คำว่า **เงิน ๆ ทอง ๆ** คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น

ตัวอย่างที่ 2

...ถ้าเป็นคำตอบคือยังไม่รู้จะให้อะไรดี...ไม่เป็นไร พอมีเวลาที่จะหาของขวัญ**เล็ก ๆ น้อย ๆ** มาทำให้ แม่ประหลาดใจปนเอ็นดู เพื่อตอบแทนพระคุณท่าน และอาจได้ค่าขนมเพิ่มอีกต่างหาก...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2547: 82)

คำว่า **เล็ก ๆ น้อย ๆ** คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น เล็ก ๆน้อยๆ มีความหมายที่ใกล้เคียงที่ต้องการเน้นคำขยาย

ตัวอย่างที่ 3

...คนป่า ตัวผอม ๆ **ก้ม ๆ เงย ๆ** ย่องเข้ามาพอดี เหอ ๆ อาหารว่างมาแล้ว งูยักษ์ขดตัวซ้อนเป็นชั้นสูงท่วมหัวกลายเป็นภูเขาสีดำ ๆ ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2547: 32)

คำว่า **ก้ม ๆ เงย ๆ** คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น ก้มๆ เงยๆมีลักษณะอาการของกริยา

ตัวอย่างที่ 4

...และคุณกรณ์ จาติกวณิช ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ มาร่วมเสวนาก็ชัก**หนาว ๆ ร้อน ๆ** กลัวว่า My Life จะเป็นหนังสือแนวการเมืองที่เข้าใจยาก...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 11)

คำว่า **หนาว ๆ ร้อน ๆ** คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น บอกถึงความรู้สึก

คำซ้อน

คำซ้อน คือ คำที่มีคำเดียว2 คำ มีความหมายหรือเสียงคล้ายกัน ใกล้เคียงกันหรือทำนองเดียวกัน ซ้อนเข้าคู่กัน แล้วมีความหมายใหม่เกิดขึ้น บางคำมีความหมายไม่เปลี่ยนไปจากเดิม แต่ต้องมีความหมายและใช้ต่างออกไป แบ่งคำซ้อนออกเป็น 2 ประเภท คือคำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง การใช้คำซ้อนในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำซ้อน ดังเช่น

1. ลักษณะคำซ้อนเพื่อความหมาย

1.1 ความหมายของคำซ้อนของคำปรากฏที่ใดคำหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 1

...ปกติการแข่งขันกีฬาทั่ว ๆ ไป นอกจากจะได้**ตื่นตาตื่นใจ** กับพิธีเปิด – ปิด จุดไฟคบเพลิง ขบวนพาเหรดแล้ว ยังมีสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจเพราะเป็นตัวช่วยเพิ่มสีสันขอบสนามให้แข่งขันได้สนุกสนาน **...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2547: 6)

คำว่า **ตื่นตาตื่นใจ** ความหมายของคำซ้อนของคำปรากฏที่ใดคำหนึ่ง ตื่นตา - ตื่นใจ คำซ้อนของคำปรากฏที่คำว่า ตื่นตา

ตัวอย่างที่ 2

...ที่เรียนนี่เราจะต้องเลือกเหมือนกันค่ะ ดูว่าสถานที่เป็นอย่างไร ปลอดภัยหรือเปล่า ไปมาสะดวกหรือไม่ ที่ส่งเขาไปทำกิจกรรมเสริมทักษะ เพราะคิดว่าเขาจะได้**เปิดหูเปิดตา** มีโลกกว้างขึ้น รู้จักปรับตัวเรียนรู้ในสิ่งต่าง **...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2549: 34)

คำว่า **เปิดหูเปิดตา** ความหมายของคำซ้อนของคำปรากฏที่ใดคำหนึ่ง เปิดหู-เปิดตา คำซ้อนของคำปรากฏเปิดตา

1.2 ความหมายของคำซ้อนที่ปรากฏ 2 คำ

ตัวอย่างที่ 1

...**รักสวยรักงาม**คนประเภทนี้เจอกระจกทุกครั้งมักเป็นคนที่เก่งในเรื่องความรัก ต้องการความมั่นคงและชอบเอาอกเอาใจคนอื่น

(นิตยสารเล่มโปรด ฉบับที่ 39: 37)

คำว่า **รักสวย - รักงาม** เป็นคำซ้อนที่ปรากฏ ในข้อความทั้ง 2 คำ

ตัวอย่างที่ 2

...อ้ออย่าหักโหมอ่านจนสมองเบลอสอบไม่รู้เรื่องล่ะ ถ้ารู้สึกเครียดก็ลุกไป **ยืดเส้นยืดสาย** หาขนมอร่อย ๆ กิน**...**

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2547: 16)

คำว่า **ยืดเส้น - ยืดสาย** เป็นคำซ้อนที่ปรากฏ ในข้อความทั้ง 2 คำ

ตัวอย่างที่ 3

...การกรี๊ดรุ่นพี่ แอบปลื้มพระเอกหนุ่ม ฯลฯ เป็นสีสันอย่าหนึ่งของชีวิตวัยหนู (ซึ่งพี่ล้วนแต่ทำแล้วทั้งนั้น) ดังนั้นถ้าหนูจะเป็นแบบนี้บ้างพี่ก็ว่าไม่ผิด เพียงแต่อย่าให้ มันครอบงำชีวิตเราจนไม่เป็น**อันกินอันนอน** และไม่เป็นอันเรียน**...**

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2547: 79)

คำว่า **อันกิน – อันนอน** เป็นคำซ้อนที่ปรากฏ ในข้อความทั้ง 2 คำ

1.3 ความหมายของคำซ้อนปรากฏเด่นคำเดียว แต่เน้นความชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 1

... "จงสร้าง**ผืนดิน ผืนฟ้า**" เทพบูชาและเทพีเทพนุตจึงให้กำเนิดเทพจบและเทพีนุตได้ยึดครองทั่วทั้งจักรวาล**...**

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2549: 16)

คำว่า **ผืนดิน ผืนฟ้า** ความหมายของคำซ้อนปรากฏเด่นคำเดียว มีการซ้อนคำว่า ผืน 2 ตำแหน่ง

1.4 ความหมายของคำซ้อนกับคำเดียวต่อกันไป

ตัวอย่างที่ 1

...เมื่อฉัน**ล้างหน้าล้างตา** เรียบร้อยวิ่งลงมาที่ห้องข้างล่าง อ๊อดนั่งกินข้าวตังหน้าตั้งเคี่ยว ตุ้ย ๆ อยู่ในห้องครัว...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 65)

คำว่า **ล้างหน้าล้างตา** ความหมายของคำซ้อนกับคำเดียวต่อกันไป

ตัวอย่างที่ 2

...บ่ายโมงกว่าแม่กลับเข้าบ้านพร้อมกับเส้นผมที่เกล้ามวยและกะบังหน้าเล็ก ๆ พองาม นิ้วมือนิ้วเท้า กลายสีชมพูอมม่วง **อาบน้ำอาบท่า** เสร็จ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 62)

คำว่า **อาบน้ำอาบท่า** ความหมายของคำซ้อนกับคำเดียวต่อกันไป

ตัวอย่างที่ 3

...จะสร้างความประทับใจให้กับกองเชียร์ และสามารถโน้มน้าว ให้กองเชียร์รู้สึกร่วม ไปกับการเชียร์อย่าง**สนุกสนาน** ลักษณะของชุดก็ต้องสวมใส่สบาย คล่องตัว ทะมัดทะแมง ส่วนรูปร่างแบบนั้นจะสร้างสรรค์ให้เปรี้ยว แปลกแหวก แนวเพื่อดึงดูดความสนใจ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2547: 7)

คำว่า **สนุกสนาน** ความหมายของคำซ้อนกับคำเดียวต่อกันไป

1.5 คำซ้อนที่คำต้นเป็นคำคำเดียวกัน แต่คำท้ายต่างกัน ความหมายต่างกัน

ตัวอย่างที่ 1

...เสียงจ๊วบ ๆ ปลุกให้ฉันตื่นขึ้นและได้เห็นว่าตัวเองกำลังเดินทาง (อีกแล้ว) ผ่านท่อยาว ๆ ที่คดเคี้ยวสุด **ลูกหูลูกตา** ที่ผนังของท่อยังมีท่อเล็ก ๆ ยื่นออกมา ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 35)

คำว่า **ลูกหู - ลูกตา** คำซ้อนที่คำต้นเป็นคำคำเดียวกัน แต่คำท้ายต่างกัน ความหมายต่างกัน แสดงถึงระยะทาง

ตัวอย่างที่ 2

...จนกระทั่งผู้หญิงที่เคยเป็นเธอนั้นสลบไป ... แล้วความฝันเดิมก็ฉายย้อนกลับมาเริ่มต้นใหม่**ซ้ำแล้วซ้ำเล่า** อยู่อย่างนี้ จนรุ่งขึ้นมาเยือน...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 37)

คำว่า**ซ้ำแล้วซ้ำเล่า** คำซ้อนที่คำต้นเป็นคำคำเดียวกัน แต่คำท้ายต่างกัน ความหมายต่างกัน แสดงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ

ตัวอย่างที่ 3

...เบล – ทิพย์สุดา และแบงค์ – พงศธร สาคร วัย 12 ปี ที่ช่วย**คุณพ่อคุณแม่**ขายอาหารหลังเลิกเรียน และวันหยุด ใครที่ได้พบเห็นแม่ค้าพ่อค้า (ตัวน้อย) ทั้งสองต่างชื่นชมในความขยัน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2547: 12)

คำว่า **คุณพ่อคุณแม่** คำซ้อนที่คำต้นเป็นคำคำเดียวกัน แต่คำท้ายต่างกัน ความหมายต่างกัน แสดงถึงเพศที่แตกต่างกัน

1.6 ความหมายเป็นไปในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ

ตัวอย่างที่ 1

...อาจเพราะหน้าตาที่ดู**เคร่งขรึมรูปร่างเทอะทะ**น่าเกรงขามและน้ำหนักที่ไม่น่าพาติดสอยห้อยตามไปไหนต่อไหน แต่ถ้าข่มใจมองข้ามภายนอกที่ว่าไป จะพบว่าพจนานุกรมเป็นเพื่อนที่น่าคบค้าคนหนึ่ง...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤษภาคม 2548: 14)

คำว่า **เคร่งขรึมรูปร่างเทอะทะ** เป็นคำซ้อนที่มีความหมายในการเปรียบเทียบ**เคร่งขรึม** เอาจริงเอาจัง ไม่เบิกบาน รูปร่าง**เทอะทะ**เป็นลักษณะคนมีรูปร่างอ้วนไม่ได้รูปทรง

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 258-540)

2. ลักษณะคำซ้อนเพื่อเสียง

2.1 เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีเสียงที่เกิดระดับเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 1

...ปลาการ์ตูนน้อยออกตามหา ว่าย**สะลึมสะลือ** ชนโครมเข้ากับหนามแหลมของปลาปักเป้าตัวกลม “โอ๊ย**!**” มันร้องลั่น ครีบขาดรุ่งริ้ง แต่ก็ยังคงพาร่าง**สะบักสะบอม** ว่ายต่อไป **...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤษภาคม 2548: 9)

สะลึมสะลือเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงเสียงของคำที่มาซ้อนกันมีเสียงที่เกิดระดับเดียว
สะบักสะบอมเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงเสียงของคำที่มาซ้อนกันมีเสียงที่เกิดระดับเดียว

2.2 เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีสระเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 1

...จะสร้างความประทับใจให้กับกองเชียร์ และสามารถโน้มน้าว ให้กองเชียร์รู้สึกร่วม ไปกับการเชียร์อย่างสนุกสนาน ลักษณะของชุดก็ต้องสวมใส่สบาย คล่องตัว ทะมัดทะแมง ส่วนรูปร่างแบบนั้นจะสร้างสรรค์ให้เปรี้ยว **แปลกแหวกแนว** เพื่อดึงดูดความสนใจ**...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2547: 7)

แปลกแหวกแนวเป็นคำซ้อนมีสระเดียวกัน**แปลก**หมายถึงแตกต่างไปจากเดิม**แหวก**หมายถึงแยกให้เป็นช่องทาง **แนว**หมายถึงสิ่งที่มีลักษณะเป็นแถว

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 599-1313)

ในบริบทนี้หมายถึงกันสร้างสิ่งสิ่งใหม่แตกต่างไปจากเดิมให้เกิดความประทับใจ

2.3 คำที่นำมาซ้อนกันต่างกันพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันที่เสียงสระและตัวสะกด

ตัวอย่างที่ 1

...ทั้งโปรตีน แคลเซียม ช่วยบำรุงสมอง และ**ซ่อมแซม**ร่างกายส่วนที่สึกหรอ ประโยชน์มากมายอย่างนี้ พี่ต้นน้ำว่า เรามาทำอาหารง่าย ๆ จากปลากันดีกว่า...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2547: 19)

คำว่า**ซ่อมแซม**เป็นคำที่นำมาซ้อนกันพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันต่างกันที่เสียงสระ

คำประสม

คำประสม คือ คำที่มีคำ 2 คำ หรือมากกว่า มาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันแต่มีความหมายอยู่คำต้นส่วนคำที่ตามเป็นส่วนขยายคำประสมจำแนกตามหน้าที่ได้ 4 ประเภท คือคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์ คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยา คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยาวิเศษณ์

การใช้คำประสมในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีการใช้คำประสม ดังเช่น

1. คำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

ตัวอย่างที่ 1

...ตัวอะไรนั่นแปลกประหลาดอยู่เต็ม**ท้องฟ้า !** ... มีปีกมีหางผู้ชายหน้าเป็นนก ช่วงตัวเป็นคนเท้าก็เป็นนกแล้ว... นั่น ...ต้นไม้ ออกลูกเป็น !...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 30-14)

คำว่า **ท้อง** + **ฟ้า** หมายถึง ท้องฟ้า เป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

ตัวอย่างที่ 2

...เสียงเหล่านี้เกิดขึ้นที่นี่ ที่ **ตลาดน้ำ** แหล่งพบปะแลกเปลี่ยน ซื้อขายสินค้าที่รู้จักและคุ้นเคยกันมากกว่าร้อยปี โดยอาศัยเรือเป็นแผงวางสินค้าและ**พื้นน้ำ** เป็นสถานที่ขาย ปัจจุบันตลาดน้ำเหลือเพียงไม่กี่แห่ง...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤษภาคม 2547: 5/4)

คำว่ **ตลาด** + **น้ำ** หมายถึง ตลาดน้ำเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **พื้น** + **น้ำ** หมายถึง พื้นน้ำเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

ตัวอย่างที่ 3

...แล้ววันหนึ่งวิถีชีวิตของ**ชุมชน ริมน้ำ**เริ่มเปลี่ยนไป เมื่อความเจริญเข้ามา รถมาแทนที่เรือ จนในที่สุดถนนกลายเป็น**เส้นทาง สายหลัก**แทน**แม่น้ำ** ลำคลอง**ชุมชนริมน้ำ...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤษภาคม 2547: 7/4)

คำว่า **ชุม + ชน** หมายถึง ชุมชนเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **ริม + น้ำ** หมายถึง ริมน้ำเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **เส้น + ทาง** หมายถึง เส้นทางเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **สาย +หลัก** หมายถึง สายหลักเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **แม่ +น้ำ** หมายถึง แม่น้ำเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **ริม +น้ำ** หมายถึง ริมน้ำเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

ตัวอย่างที่ 4

...ฉันเคยไปทะเลมาแล้วหลายครั้งหลายทีแต่ละที่ก็ไม่เหมือนกัน บางที **น้ำทะเล**ก็ใส ทรายขาวสะอาด ไม่มีขยะ บางที่**น้ำทะเล**ก็ขุ่นมัว **หาดทราย**สกปรกเต็มไปด้วยขยะ ฉันคิดว่าทะเลที่ ใสสะอาดจะมีคนอยากไปมากกว่าที่ ที่สกปรก...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2549: 25)

คำว่า **น้ำ + ทะเล** หมายถึง น้ำทะเลเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม
คำว่า **หาด + ทราย** หมายถึง หาดทรายเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

ตัวอย่างที่ 5

...**ผีเสื้อสมุทร**รักพระอภัยมณี รักแรกพบจบลงที่ความตาย มีวรรณคดีไทยไม่น้อยที่กล่าวถึงรักแรกพบ “อาการปิ๊ง” ที่ว่านี้มันเกิดจากความประทับอย่างยิ่งยวดต่ออีกฝ่ายหนึ่ง อาจจะประทับใจรูปร่างหน้าตา ความสามารถ หรืออัธยาศัยใจคอ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2549: 30)

คำว่า **ผีเสื้อ+สมุทร** หมายถึง ผีเสื้อสมุทรเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

ตัวอย่างที่ 6

...ฝนตกห้าร้องบ่อย ๆ แบบนี้ **ไฟฟ้า** ล่ะชอบดับนักพี่ต้นน้ำไม่ชอบอยู่มืด ๆ ด้วยสิ ทำอย่างไรดีนะ...รู้แล้วจ้า เรามาทำเทียนไว้ใช้ตอน **ไฟฟ้า** ดับกัน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มิถุนายน 2547: 19)

คำว่า **ไฟ + ฟ้า** หมายถึง ไฟฟ้าเป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

2. คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ป่าที่สมบูรณ์ทำให้สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทวี ความหลากหลาย และกระจายทั่วโลก จากนั้นโลกเริ่มเย็นลง แล้วอุ่นขึ้นอีกในราว 5 – 23 ล้านปีที่แล้วป่าหลายแห่งกลายเป็นทุ่งหญ้า ๆ และเมื่อทวีปเคลื่อนตัวจนปิดกั้นการไหลของกระแสน้ำ เมื่อราว 2.5 ล้านปีก่อน โลกก็เข้าสู่วัย **ยุคน้ำแข็ง...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2549: 18)

คำว่า **ยุค + น้ำ + แข็ง** หมายถึง ยุคน้ำแข็ง เป็นคำประสมที่เป็นคุณศัพท์

3. คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยา ดังตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างที่ 1

...วันหนึ่งเขาเก็บไข่ได้จึงแอบไปฟัก เห็นคุณยายตัวจิ๋วมีปีกออกมาจากไข่ เอลิอัสสอน คุณยายอาบน้ำสอนไม่ให้พูดคำหยาบ **สอนบิน** ฯลฯ เมื่องานแข่งขันทำว่าวของโรงเรียนมาถึง พ่อแม่เห็นค่าของการให้เวลากับลูก จึงช่วยทำว่าว แต่ว่าวไม่ลอย สักพักว่าวของเขากลับลอยได้สูงกว่าเพื่อน ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2549: 33)

สอน + บิน หมายถึง สอนบิน เป็น คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยา

จากการศึกษาด้านการใช้ คำในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด พบว่ามีลักษณะการใช้คำที่มีความหมายโดยตรง คำที่มีความหมายโดยนัย คำรูปธรรมคำนามธรรม คำมีศักดิ์ คำภาษาต่างประเทศ คำสแลง คำภาษาตลาด คำภาษาถิ่น คำแสดงอารมณ์ คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำเลียนเสียงพูด คำย่อ คำซ้ำ คำซ้อนและคำประสม

ลักษณะด้านการใช้ประโยค

การศึกษาด้านการใช้ประโยคในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การศึกษา ด้านการใช้ประโยคโดยอาศัยแนวคิดการใช้ประโยคในภาษาไทยของศรีจันทร์ วิชาตรง (2541: 204-205) ซึ่งในการศึกษาประโยคแสดงถึงเจตนา ได้เป็น 4 ชนิด ดังต่อไปนี้

1. ประโยคบอกเล่า
2. ประโยคคำถาม
3. ประโยคปฏิเสธ
4. ประโยคคำสั่งและขอร้อง

ประโยคบอกเล่า

ประโยคบอกเล่า คือประโยคที่มีผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆมีเจตนาแจ้งให้ทราบของผู้ส่งสาร

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ใช้ประโยคบอกเล่าโดย ผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างที่ 1

...เบลยังบอกอีกว่า “ชอบขายของค่ะ สนุกดี เพราะได้ลองทำด้วย แล้วเบลก็ชอบทำอาหาร เผื่อโตขึ้นไม่มีงานทำ เราก็ยังเป็น **แม่ค้าขายอาหาร** ได้” แบงค์รีบพยักน่าเห็นด้วยกับพี่สาวทันที...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2547: 12)

ตัวอย่างข้างต้น เช่น **แม่ค้าขายอาหาร**

ตัวอย่างที่ 2

...จิ้งจกเป็นสัตว์ที่ชอบอยู่ในบริเวณบ้านพักอาศัย ซึ่งสภาพแวดล้อม คือ ฝ้า เพดาน ฝาผนัง คนนิยมทาสีเรียบ ๆ ชอบบ้านสว่างก็ทาสีอ่อน จิ้งจกก็จะมีสีตามสภาพบ้าน...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2547: 21)

ตัวอย่างข้างต้น เช่น**จิ้งจกเป็นสัตว์ที่ชอบอยู่ในบริเวณบ้านพักอาศัย**

ตัวอย่างที่ 3

...พ่อแม่ของเด็กผวาตื่นมาที่เปล พยายามช่วยลูกที่คอพับคออ่อน ภรรยาของอดีตชายคนรักร้องไห้ตัวสั่น น่าแปลกที่ไม่มีใครเห็นเธอและเจ้าแมวดำ เธอเห็นพ่อแม่เด็กอุ้มเด็กวิ่งออกไป **เธอตื่นขึ้นกลางดึก** ควานหาพระมาคล้องคอ เดินล๊อกประตู ปิดหน้าต่างอย่างแน่นหนา รอเวลารุ่งเช้ามาเยือน ...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2547: 24)

ตัวอย่างข้างต้น เช่น **เธอตื่นขึ้นกลางดึก**

ตัวอย่างที่ 4

...เรือไททานิกแล่นชนภูเขาน้ำแข็ง ขณะใช้ความเร็ว 23 นอต เป็นโศกนาฏกรรมที่สะเทือนขวัญที่สุด เนื่องจากจำนวนผู้เสียชีวิตมีสูงถึง 1,500 คน จากจำนวนผู้โดยสารจำนวน 2,300 คน มีบุคคลที่มีชื่อเสียงมากมายอยู่ในเที่ยวหายนะนั้น มิหนำซ้ำ มันยังเป็นเรือที่ผู้สร้างคุยนัก คุยหนาว่าไม่มีวันจม ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2547: 19)

ตัวอย่างข้างต้น เช่น **เรือไททานิกแล่นชนภูเขาน้ำแข็ง**

ตัวอย่างที่ 5

...เสียงออดเข้าแถวเคารพธงชาติ ดังขึ้น **เพื่อน ๆ ทุกคนรีบวิ่งไปเข้าแถว** โอ๋ถือสมุดเล่มนั้นเดินออกไปด้วย กิ่งเดินตามไปช้า ๆ ด้วยความรู้สึกแปลก ๆ เหมือนมีอะไรติดค้างในใจกิ่งน่าจะลืมอะไรไปสักอย่าง เรื่องนี้ดูเหมือนจะจบง่ายเกินไป...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2548: 69)

ตัวอย่างข้างต้น เช่น **เพื่อน ๆ ทุกคนรีบวิ่งไปเข้าแถว**

ประโยคคำถาม

ประโยคคำถาม คือประโยคที่ผู้ส่งสารถามและต้องการคำตอบจากผู้รับสารมี 2 ลักษณะคือ

1. ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธจะถามโดยใช้คำว่า หรือ หรือไม่ ไหม ใช่ไหม

2. ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ มักใช้คำว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เท่าไร อย่างไร

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ใช้ประโยคคำถามโดย ผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ทำไมถึงเกิดสึนามิ โลกของเราประกอบด้วยแผ่นเปลือกโลก (plales) ที่เป็นมหาสมุทรและทวีปต่อกันเป็นชิ้น ๆ เหมือนจิ๊กซอว์ แผ่นเปลือกโลกเหล่านี้มีการเคลื่อนที่ตามกระแสหมุนเวียนของเหลวใต้พื้นผิวโลก จึงทำให้เกิดแผ่นดินไหว...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด. กุมภาพันธ์ 2548: 6)

ทำไมถึงเกิดสึนามิ เป็น ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่

ตัวอย่างที่ 2

... "**พักดื่มน้ำหน่อยดีไหม**" อานาถาม "ดีล่ะ" ฉันตอบและดื่มน้ำที่อานาส่งมาให้จนหมดแก้ว "อ๊อดอ่านต่อให้ก็ได้นะ" น้องชายของฉันเอื้อเฟื้อ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2547: 70)

พักดื่มน้ำหน่อยดีไหม เป็น ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นที่ต้องการคำตอบรับ

ตัวอย่างที่ 3

... บอกเล่าความรู้สึกสั้น ๆ ว่า "**ทำไมถึงอยากเป็นนักข่าว**"...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2547: 3)

ทำไมถึงอยากเป็นนักข่าว เป็น ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นที่ต้องการคำตอบรับ

ตัวอย่างที่ 4

...เทคนิคการขายอาหารของเบลและแบ็งค์ก็คือ ยืนอยู่เฉย ๆ ครับ ไม่ต้องเรียกลูกค้า เพราะลูกค้าส่วนใหญ่เขาจะรู้ว่า **ร้านเราขายอะไร...**

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2549: 16)

ร้านเราขายอะไร เป็น ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่

ตัวอย่างที่ 5

...ลองมาทบทวนชีวิตประจำวันดี ๆ แล้วจะพบว่าตัวเองมีเวลาแทรกอยู่ตรงนั้นตรงนี้เต็มไปหมดเลย **ให้เวลากับการเรียนแค่ไหน** (น่าจะสัก 20-30 เปรอ์เซ็นต์)...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 7)

ให้เวลากับการเรียนแค่ไหน เป็น ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่

ตัวอย่างที่ 6

...**เรียนหนังสือช่วงมัธยมศึกษาเครียดหรือเปล่า** (ไม่เครียด) ได้เรียนสิ่งที่ชอบ...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 7)

เรียนหนังสือช่วงมัธยมศึกษาเครียดหรือเปล่า เป็น ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นที่ต้องการคำตอบรับ

ตัวอย่างที่ 7

...**ทำไมถึงเลือกทำกล่องเพนท์คะ** : โดยส่วนตัวพี่ชอบกล่องอยู่แล้ว ไม่ว่ากล่องไม้ กล่องเหล็ก เมื่อก่อนซื้อคนอื่น หลัง ๆ คิดว่าถ้าเราเพนท์ลายลงบนกล่องเองก็น่าจะดี แรก ๆ ก็ลองเพนท์ลายดอกไม้ ตุ๊กกาก่อน พอช่วงเทศกาลก็เริ่มคิดว่าเพนท์กล่องตามเทศกาลดีกว่า เช่น ปีใหม่ ก็เป็นตุ๊กตาเด็กผู้หญิงกับคำว่า Happy new year ...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 7)

ทำไมถึงเลือกทำกล่องเพนท์คะ ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่

ตัวอย่างที่ 8

...**เด็ก ๆ พอจะเดาได้ไหมคะว่า** ในหนึ่งอาทิตย์ครูหวานชอบวันไหนมากที่สุดเอ่ย...วันศุกร์ค่ะ เพราะจะเป็นวันที่มีความสุข เมื่อนึกถึงว่าจะได้มีเวลาพักผ่อนในวันเสาร์และอาทิตย์ ยังเป็นวันที่ครูหวานได้กลับบ้านที่เชียงใหม่ด้วยค่ะ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2549: 27)

เด็ก ๆ พอจะเดาได้ไหมคะว่า เป็นประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 9

...วันหนึ่งลินดี้ (แฝดคนพี่) เก็บหุ่นแปลงเสียงได้จากถังขยะ จึงเอามาเล่น คริส (แฝดคนน้อง) อยากได้หุ่นแปลงเสียงบ้าง พ่อจึงพาคริสไปซื้อ คริสเหลือบไปเห็นกระดาษแผ่นหนึ่งในกระเป๋าเสื้อหุ่น "คุณวุ้ด" เธอจึงเปิดอ่านออกเสียง โดยไม่รู้ว่าเธอได้ปลุกวิญญาณในหุ่นผีวิงให้ตื่นขึ้น หุ่น "คุณวุ้ด" แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คริสทนไม่ไหวจึงเล่าให้ลินดี้ฟัง แล้วทั้งคู่ก็ช่วยกันหาวิธีจำกัดเจ้าหุ่นร้าย **น่ากลัวไหม?** ไม่ค่อยน่ากลัวเท่าไหร่ค่ะ อาจเป็นเพราะปกติหนูไม่กลัวผี ตัวละครที่ชอบที่สุด ชอบคริสคะ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 32)

น่ากลัวไหม ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบ

ประโยคปฏิเสธ

ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธหรือไม่ยอม เมื่อผู้ตอบถามคำตอบจะมีคำว่า**ไม่**ปรากฏในประโยค

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ใช้ประโยคปฏิเสธโดย ผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างที่ 1

...**ผมไม่รู้คนขับรถเมาสุรา** พอไปถึงสี่แยกบ้านแขก มีรถยนต์คันหนึ่งเบียดรถที่ผมนั่งอยู่ทำให้เสียหลักพลิกคว่ำ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2548: 23)

ผมไม่รู้คนขับรถเมาสุรา เป็นประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธหรือไม่ยอม บอกให้รู้ว่าไม่ทราบที่เกิดจริง

ตัวอย่างที่ 2

...ครูเป็นเด็กต่างจังหวัด **สมัยก่อนครูไม่รู้จักการเอนทรานซ์** ซึ่งปัจจุบันก็ยังมีนะเด็กที่ไม่รู้จัก เด็กส่วนหนึ่งรู้จักการเอนทรานซ์แต่หมดหวัง รู้ว่าไม่มีทางสู้เด็กกรุงเทพฯ ได้ ถามว่าทำไมถามอย่างนั้น เขาบอกว่าพี่ ๆ ไม่เห็นด้วย ...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 7)

สมัยก่อนครูไม่รู้จักการเอนทรานซ์ เป็นประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธว่าสมัยในอดีตครูไม่ได้รับการสื่อสารเรื่องการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

ตัวอย่างที่ 3

...คุณนายจึงสั่งให้คุณ ๆ ทั้งสามคนค้นห้องในเรือนคนใช้ข้างล่างด้วย ให้พวกเรานั่งตากแดดคอยอยู่ที่ลานหลังบ้าน ฉันนั่งเบียดอยู่ข้าง ๆ แม่รู้สึกใจเต้นตึก ๆ กลัวมากทั้ง ๆ ที่รู้อยู่ว่า **ฉันไม่ได้เอาสร้อยไปแต่ไม่รู้เป็นอย่างไร รู้สึกกลัวเหลือเกิน...**

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2548: 71)

ฉันไม่ได้เอาสร้อยไปแต่ไม่รู้เป็นอย่างไร รู้สึกกลัวเหลือเกิน... เป็นประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธไม่รู้เกี่ยวกับสร้อยที่หายไป

ตัวอย่างที่ 4

...เหตุผลแรกที่ต้องสลัดคำว่า ดิฉันทิ้งไปก็เพราะ**ไม่ต้องการให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านมากนัก เนื่องจากช่องว่างหรือช่องโหว่ต่าง ๆ ไม่ได้เป็นผลดีกับใครเลย** อีกเหตุหนึ่งก็คือ ทุกครั้งที่ได้แทนตัวเองว่าพี่กับใคร ๆ ทำให้รู้สึกว่ากำลังน้องที่ต้องดูแลและพูดคุยด้วยโดยเฉพาะการมีน้องอยู่ในวัยทีน...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2548: 30)

ไม่ต้องการให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านมากนัก เนื่องจากช่องว่างหรือช่องโหว่ต่าง ๆ ไม่ได้เป็นผลดีกับใครเลย เป็นประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวยอมรับในเหตุผล

ตัวอย่างที่ 5

...ฉันมีเรื่องจะมาเล่าให้ฟัง แม่ของฉันมักจะมีกลับให้ฉันกินข้าวเช้าทุกวันเวลาจะไปโรงเรียน แต่**แม่ไม่รู้เลยว่าฉันไม่ชอบกินข้าวเช้า** เพราะกลัวอ้วนแม่จะคอยว่าคอยบ่น ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, สิงหาคม 2547: 27)

แม่ไม่รู้เลยว่าฉันไม่ชอบกินข้าวเช้า เป็นประโยคที่มีผู้ส่งสารกล่าวยอมรับที่แม่ไม่เคยรู้เลยว่าลูกสาวไม่ได้กินข้าว

ประโยคคำสั่งและขอร้อง

ประโยคคำสั่งและขอร้อง คือประโยคที่ผู้ส่งสารเพื่อสั่ง หรือ ขอร้องให้ผู้รับสารปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคคำสั่งมักละประธานโดยใช้กริยาขึ้นต้นประโยค มี 3 ลักษณะคือ

1. ประโยคสั่งให้ทำ
2. ประโยคห้ามหรือสั่งไม่ให้ทำ
3. ประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดใช้ประโยคคำสั่งและขอร้องโดย ผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างที่ 1

... “**อย่าเพิ่งปิดล่ะ** ขอซื้อกระดาษทิชชูหน่อย” รัชญารีบตะโกนบอกน้านีเจ้าของมินิมาร์ทใต้คอนโด**...**

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2549: 29)

อย่าเพิ่งปิดล่ะ เป็นประโยคที่มีผู้ส่งสารสั่งให้กระทำ

ตัวอย่างที่ 2

... “**หยุดนะ พวกเธอ**ไม่ควรจะพูดอย่างนี้กับฉัน ฉันเป็นเทวดามาจากแดนเทพและสามารถให้พรพวกเธอได้นะ”**...**

หยุดนะ พวกเธอ ประโยคห้ามหรือสั่งไม่ให้ทำ

ตัวอย่างที่ 3

... “ขอโทษนะ **ช่วยบอกบอกฉันทีเถอะ** ว่าตอนนี้ เขากำลังถ่ายอยู่ใช่ไหม” “ครับ พวกเขากำลังถ่ายหนังเรื่อง “ผีดูดเลือด อสูรร้ายแห่งรัตติกาล” การถ่ายทำ ทั้งหมดจะเกิดขึ้นตอนกลางคืน เพราะเนื้อเรื่องทำให้เป็นอย่างนั้น” “วิเศษ วิเศษ” ท่านเคาร์ร้อง “เราเป็นดาราในหนังเรื่องนี้ **เปิดประตูให้หน่อย ขอร้องล่ะให้เราเข้าไปข้างในเถอะ**” **...**

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2548: 77)

ช่วยบอกบอกฉันทีเถอะ เป็นประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ
เปิดประตูให้หน่อย ประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ
ขอร้องล่ะให้เราเข้าไปข้างในเถอะ” ประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ

ตัวอย่างที่ 4

...การรู้จักใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยสันติวิธีทำให้กองทัพหนอนจากไปโดยไม่ต้องฆ่าให้ตาย ไม่ผิดศีลข้อหนึ่ง **ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิตด้วยนะจ๊ะ...**

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 7)

ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิตด้วยนะจ๊ะ เป็นประโยคคำสั่งห้ามไม่ให้ทำคือไม่ให้ฆ่าสัตว์

ตัวอย่างที่ 5

...ต้นลำพู บริเวณไหนมีหิ่งห้อยอาศัยแสดงว่าบริเวณรั้นมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีอากาศที่บริสุทธิ์ ในเมืองเต็มไปด้วยฝุ่นควันสกปรก จึงหาหิ่งห้อยดูได้ยาก ดังนั้นถ้าน้อง ๆ อยากพบเห็น เจ้าหิ่งห้อยที่กะพริบแสงสวย งามระยิบระยับยามค่ำคืน เหมือนกับพี่แทงโม้ละก็**ต้องช่วยกันรักษาแหล่งน้ำและอากาศให้สะอาดบริสุทธิ์นะจ๊ะ...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤศจิกายน 2547: 29)

ต้องช่วยกันรักษาแหล่งน้ำและอากาศให้สะอาดบริสุทธิ์นะจ๊ะ เป็นประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ

ตัวอย่างที่ 6

...ครู่หนึ่งต่อมาเด็กชายรวบรวมกำลังวังชากลับคืนมาได้แข็งใจเปล่งเสียงออกไปพอได้ยินกันทั้งศาล...

"ในป่าช้าครับ"

"**โปรดพูดให้ดังอีกหน่อยอย่ากลัวเธออยู่...**"

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2549: 16)

โปรดพูดให้ดังอีกหน่อยอย่ากลัวเธออยู่ เป็นประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ

ตัวอย่างที่ 7

...แต่ขุนทองตวาดเสียงดัง "**หยุดนะ ! ไอ้ตัวใหญ่ยังกลัวข้า ตัวเล็กอย่างแกหลีกไป!** ...ไม่รู้หรือไงว่าข้าเก่งแค่ไหน"

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 7)

หยุดนะ ! ไอ้ตัวใหญ่ยังกลัวข้า ตัวเล็กอย่างแกหลีกไป! เป็นประโยคคำสั่งห้ามไม่ให้ทำ

ตัวอย่างที่ 8

...มังกรไฟปากแข็ง พ่อมดน้อยโมโห เหาะขึ้นไปเค้นถาม

"ถ้าไม่บอก ! ฉันจะสาปนายให้เป็นเปลือกแตงโม !"

"**ช่วยด้วย ๆ คนใจร้ายรังแกสัตว์ป่าตาดำ ๆ**"...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤษภาคม 2548: 31)

ช่วยด้วย ๆ คนใจร้ายรังแกสัตว์ป่าตาดำ ๆ เป็นประโยคขอร้องวิงวอนหรือสั่งอย่างสุภาพ

จากการศึกษาด้านการใช้ ประโยคในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด พบว่ามีการใช้ประโยค แสดงเจตนาหลายชนิดคือประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ และประโยคคำสั่งและขอร้อง ซึ่งการประโยคเป็นการแสดงเจตนาในการเขียนนิตยสาร

ลักษณะด้านการใช้สำนวน

ในการศึกษาด้านการใช้สำนวน ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทย ของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้สำนวนจากหลักการของวาสนา เกตุเงิน (2530: 19 -20)จำแนกการใช้สำนวนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เป็นสำนวนเก่าแก่ที่ใช้มาแล้วโดยถือเป็นคำรวมที่ใช้เรียกคำประเภทสุภาษิต คำพังเพย คำคม และวลี เช่น รักดีหามจั่วรักชั่วหามเสา นายว่าขี้ข้าพลอย (วาสนา เกตุเงิน, 2530: 19 -20)

2. เป็นสำนวนใหม่ ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนคิดเรียบเรียงขึ้นมาใหม่ที่พบเห็นทั่วไป ได้แก่ สำนวนที่เขียนติดรถประเภทต่างๆ ซึ่งบางสำนวนก็ใช้ภาษาผิดหลักไวยากรณ์ เป็นภาษาแหวกแนวและสำนวนเหล่านี้มีพลังดึงดูดความสนใจผู้อ่านและรู้จักในเวลารวดเร็วเช่น ไม่มีท่านเราอด ไม่มีรถท่านเดิน (วาสนา เกตุเงิน, 2530: 19 -20)

การใช้สำนวนเก่า

การใช้สำนวนเก่า เป็นสำนวนเก่าแก่ที่ใช้มาแล้ว โดยถือเป็นคำรวมที่ใช้เรียกคำประเภทสุภาษิต คำพังเพย คำคม และวลีต่างๆที่ ปรากฏ

การใช้สำนวนในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...สมุนของเรจินา มีพ่อที่ **รวยล้นฟ้า** แต่กลัวถูกเรจินาเขี่ยออกจากแก๊ง จึงต้องยอมทำตามเรจินาทุกอย่าง ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 17)

รวยล้นฟ้า หมายถึง มีทรัพย์มากมาย มีฐานะ

(วีร์ เพชรอุไร, 2543: 101)

ตัวอย่างที่ 2

...ในขณะหลวงชาละวัน เจ้าหน้าที่เก็บภาษีของรัฐบาลไทย กำลังวิ่ง **หนีเสือปะจระเข้...**

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2548: 25)

คำว่า **หนีเสือปะจระเข้** หมายถึง หนีภัยอันตรายอย่างหนึ่งแล้วต้องพบอันตรายอีกอย่างหนึ่ง หนีไม่พ้นภัย

(อุทัย ไชยานนท์, 2543: 92)

ตัวอย่างที่ 3

...อ่านหนังสือกับเพื่อนหาคนที่มีเป้าหมายเหมือนกัน ชวนกันเรียน อ่านหนังสือ ทำการบ้าน อย่างไร**สองหัวดีกว่าหัวเดียว**อยู่แล้ว ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2547: 29)

สองหัวดีกว่าหัวเดียว หมายถึง การช่วยเหลือกันในด้านความคิด

(อุทัย ไชยานนท์, 2543: 82)

ตัวอย่างที่ 4

... อย่า**เลือกที่รักมักที่ชัง** พลังความสดชื่นจะมีมากตอนเริ่มทำกิจกรรม จึงควรหยิบวิชาที่ไม่ค่อยเข้าใจขึ้นมาอ่านก่อน...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2547: 29)

เลือกที่รักมักที่ชัง หมายถึงลำเอียง เอื้อแต่ฝ่ายตนชอบ ไม่เอื้อต่อฝ่ายที่ตนเกลียดชัง ไม่ปฏิบัติให้เป็นกลางอย่างตรงไปตรงมา

(สง่า กาญจนานาคพันธ์, 2541: 527)

ตัวอย่างที่ 5

...ยุคนี้ช่างเป็นยุค**ข้าวยากหมากแพง**จริง ๆ วันนี้ตาก็เพิ่งไปจ่ายค่าไฟฟ้ามา ขนาดตาใช้ไฟไม่เยอะนะ แต่พอจ่ายตังค์ทีไรก็อดนึกถึงตะเกียงที่ตาเคยใช้สมัยเด็ก ๆ ไม่ได้ สมัยนั้นไฟฟ้ายังมีใช้ ไม่ทั่วถึง จึงต้องพึ่งแสงตะเกียงแทน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มิถุนายน 2547: 18)

คำว่า **ข้าวยากหมากแพง** หมายถึงภาวะขาดแคลนอาหารในสมัยก่อนยังขาดแคลนสิ่งของบริโภค

(เปลื้อง ณ นคร, 2538: 442)

ตัวอย่างที่ 6

...ยาขอบได้เลือกให้จะเด็ดเป็นเพียงลูกสามัญชนได้ได้ก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุดของชีวิตนั่นคือการเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ยาขอบคงเล็งเห็นว่าความพลิกผันของชาตะชีวิตตัวละครชนิดจาก **หน้ามือเป็นหลังมือ** เช่นนี้น่าจะสร้างความประทับใจได้มากกว่าอย่างแน่นอน...

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2549: 18)

คำว่า **หน้ามือเป็นหลังมือ** หมายถึง ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมของนักเขียนชื่อนามปากกาว่ายาขอบจากชีวิตของตัวละครให้เปลี่ยนไปจากเดิมชีวิตธรรมดาจนมีชื่อเสียงและเป็นจักรพรรดิ

ตัวอย่างที่ 7

...เรื่องนี้มีอยู่ในตอนนางรื่น นางโรย ไปหาปู่เจ้าสมิงพรายที่ภูเขาผ่านป่าเชิงเขาเต็มไปด้วยสัตว์ร้าย นางก็มี **ขวัญหนีดีฝ่อ** ตามประสาชาววังไม่เคยเห็นป่า ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 8)

คำว่า **ขวัญหนีดีฝ่อ** หมายถึงเกรงกลัว

ตัวอย่างที่ 8

...ถ้าเรียนกันคนละห้อง ไม่ได้เจอเป็นประจำ ไม่มีกิจกรรมร่วมกัน... อย่างนี้ก็ต่างคนต่างอยู่ ถือว่า **ขิงก็ราข่าก็แรง** ที่สำคัญคือใจเราต้องปล่อยวางโดยไม่มีความเครียดแค้นใจต่อกัน...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2549: 43)

คำว่า **ขิงก็ราข่าก็แรง** หมายถึงไม่ยอมลดละกัน ทั้งสองฝ่ายใช้ความรุนแรงเข้าแก้ปัญหาด้วยกัน ไม่เจจาด้วยสันติวิธี มักใช้เรื่องของการทะเลาะวิวาท เป็นคำเปรียบเทียบขิงกับราซึ่งเป็นพืชที่มีรสแรงเหมือนกัน

(วีร์ เพชรอุไร, 2543: 58)

ตัวอย่างที่ 9

...โกโก้สุดแสนจะงงที่อยู่ ก็มีหนูตัวเล็ก ๆ มาคอยติตามไม่ยอมห่าง โกโก้ไปไหนหนูนาก็ไปด้วย จะหลับ จะกิน จะนอน หนูนาก็จะอยู่ข้างตลอด จนกลายเป็น**เงาตามตัว...**

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2549: 9)

คำว่า **เงาตามตัว**หมายถึง ผู้ที่ไปไหนไปด้วยกันอยู่เสมอหรือสิ่งที่เกิดขึ้นตามติดไปเสมอ

(วีร์ เพชรอุไร, 2543: 99)

การใช้สำนวนใหม่

การใช้สำนวนใหม่ เป็นสำนวนใหม่ ที่ผู้เขียนแต่ละคนคิดเรียบเรียงขึ้นมาใหม่ที่ปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดดังตัวอย่างที่พบดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

...คนไทยชอบบอกว่า **เด็กซ่าแล้วจะไม่มีอนาคต** ในช่วงชีวิตคนเราต้องมีช่วงที่พลาด ที่ล้ม แต่อย่าพลาดมากพลาดแล้วต้องกลับมาได้...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 14)

คำว่า **เด็กซ่าแล้วจะไม่มีอนาคต** หมายถึงลักษณะนิสัยเด็กในปัจจุบันที่ชอบทำตัวไม่มีสาระที่เป็นประโยชน์

ตัวอย่างที่ 2

...แม่เข้ากันคนละห้อง ป้านิด**ปลดทุกข์**อย่างสบายใจ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 43/52)

คำว่า **ปลดทุกข์** หมายถึงการได้อิสระกับกิจกรรมต่างๆ

ตัวอย่างที่ 3

...จะได้ไม่มีใครมารบกวนหรือยั่วให้คุณวอกแวก หัดปฏิเสธเมื่อมีใครชวนให้
ตบะ แตก คิดเสมอว่าคุณมีภารกิจที่สำคัญกว่าต้องทำ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2547: 39)

คำว่า **ตบะ แตก**หมายถึง อาการที่ไม่สามารถบังคับการกระทำได้

ตัวอย่างที่ 4

...เมื่อครั้งที่ยังไม่มีท้องฟ้าหรือปฐพี ไม่มีแม้แต่ **การแตกดับ** ในโลกนี้ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2547: 29)

คำว่า **การแตกดับ** หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นธรรมชาติที่เกี่ยวกับความตายหรือสิ่งที่หายไป

ตัวอย่างที่ 5

...ชีวิตสดใสคนไทย**ใจบุญ** วันมาฆบูชาคนไทยพร้อมมาทำบุญ รวมจิตน้ำหนุน ทำบุญวันพระ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2549: 3)

คำว่า **ใจบุญ** หมายถึง เป็นคนที่มีจิตใจดีชอบทำบุญ

ตัวอย่างที่ 6

...ในส่วนอื่น ๆ ของสังคมมนุษย์การพรางตัวแบบนี้ เป็นรูปแบบหนึ่งของการประจบสอพลอ ไม่เป็นตัวของตัวเอง คนไม่มีฐานะบางคนพยายามทำตัวเหมือนมีอันจะกิน แต่งตัวหรูหราใช้ชีวิตดูดีมีระดับก็เพื่อ **ตกเบ็ด** หาเหยื่อให้มาติด เด็กสาว หลายคนถูก ผู้ชายหลอกด้วยวิธีนี้ ผู้หญิงก็คิดว่าผู้ชายคงรวยจริง แต่พอเสียท่าเสีย ตัว แล้วก็กลายเป็น**เสียรู้** อาจถูกปอกลอกหรือให้ทำอะไรไม่ดี ต้องทนทุกข์มนมาน...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2547: 21)

คำว่า **ตกเบ็ด** หมายถึง การกระทำท่าที่ของผู้หญิงที่ไม่ดีงาม

คำว่า **เสียรู้** หมายถึง ถูกหลอกไปในทางที่ผิด ไม่ดี

ตัวอย่างที่ 7

...17 – 27 ก.พ. งานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติกรุงเทพฯ **ล้างตาให้กระจ่าง** ไว้รอชมภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศกว่า 150 เรื่องพร้อมทั้งภาพยนตร์สั้นจากเอเชีย หลายสิบเรื่อง ร่วมกิจกรรมพิเศษ สัมมนา การอบรม ที่คนฝันอยากทำหนังพลาดไม่ได้...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2549: 11)

คำว่า **ล้างตาให้กระจ่าง** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมกับสิ่งที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 8

...คุณตาของผมชื่อพลอากาศเอกตรีชูเดช ดวงอุดม เป็นเด็กยากจนที่ต่อสู้มาอย่างหนักจนได้เป็นนายทหารชั้นนายพล ด้วย**หนึ่งสมอง สองแขน** ของตนเอง คุณตาผ่านบทเรียนหนักหนาสาหัสมาใช้ชีวิตของท่าน จนกระทั่งกลายเป็นมหาวิทยาลัยให้หลาน ๆ และคนที่ใฝ่ใจสังเกตได้เรียนรู้...

...เพราะคุณตาให้คุณค่ากับการช่วยเหลือตนเองจนถึงที่สุดจะร้องขอให้ใครช่วยเหลือเมื่อหลังชนฝา แล้วเท่านั้น ความทระนงนี้กระมังที่หลานได้รับมรดกการขออะไรใครไม่เป็นหรือขอยากขอเย็นเป็นที่สุด...

...แต่หลานก็รู้ว่าหากมีอะไรเกิดขึ้น คุณตาพร้อม **จะตายอย่างเสือ** เสมอ คงเพราะเป็นหลานเสือ หลานจึงมีเกียรติของลูกเสือเป็นประกันเสมอ...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 48)

คำว่า **หนึ่งสมอง สองแขน** หมายถึง การกระทำด้วยความคิดและต่อสู้กับอุปสรรค
คำว่า **จะตายอย่างเสือ** หมายถึง การกระทำที่มีความอดทนมีความพยายาม และเชื่อมั่นในตัวเอง

ตัวอย่างที่ 10

...คำขวัญของเขตพระนครที่แหละ **จุดประกาย** ให้พี่แมลงหวี่ต้องออกตามหาในที่สุดก็พบเส้นทางที่จะพาน้อง ๆ ไปตามรอย คือ เกาะรัตนโกสินทร์ ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2548: 26)

คำว่า **จุดประกาย** หมายถึง ความคิดใหม่ๆ ในการทำงาน

จากการศึกษาด้านการใช้ สำนวนในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด พบว่าการใช้สำนวนเก่าและสำนวนใหม่เพื่อเปรียบเทียบความหมายที่แสดงความสามารถในการคัดสรรเรียงร้อยถ้อยคำออกมาเป็นสำนวนที่ไพเราะ มีความหมายลึกซึ้งสร้างความประทับใจผู้อ่านนิตยสารและเป็นคำสอนคำเตือนที่มีคุณค่า

ลักษณะด้านการใช้โวหาร

การศึกษาด้านการใช้โวหารในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด พบว่าการใช้โวหาร มีความสำคัญทำให้ข้อความในการเขียนชัดเจนขึ้น ในการเขียนนิตยสารโดยผู้วิจัยศึกษาการใช้โวหารตามแนวคิดของพงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ์ (2528: 10-11) ซึ่งแบ่งโวหาร ได้ 5 ลักษณะดังนี้ คือ

1. บรรยายโวหาร เป็น การเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง หรือสมจริงมากที่สุดซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด

2. พรรณนาโวหาร หมายถึง การพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกอาจเกินความเป็นจริง ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าว อารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน

3. สาธกโวหาร หมายถึง สำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิง

4. อุปมาโวหาร หมายถึง สำนวนความเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ

5. เทศนาโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนขึ้นเป็นทำนองสั่งสอน ชี้แจงเหตุผล ผู้เขียนต้องทราบเนื้อเรื่อง ที่จะเขียนเป็นเรื่องทำนองไหน ควรจะใช้โวหาร ชนิดใดจะเหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ หรือคล้อยตาม

บรรยายโวหาร

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง หรือสมจริงมากที่สุด ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีบรรยายโวหาร ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

... มีสัตว์ใต้ท้องทะเลชนิดหนึ่งที่ธรรมชาติกำหนดให้ตัวผู้รับหน้าที่สำคัญอุ้มท้องลูก ๆ แทนตัวเมีย บอกดัง ๆ แทนพี่ปู้บี้หน่อยสิว่าคือตัวอะไร ใช่แล้วจ้า **ม้าน้ำ** นั่งเอง

ม้าน้ำมีชีวิตที่ไม่ค่อยเหมือนปลา แต่ก็มีคุณสมบัติของปลาอย่างครบถ้วน คือ หายใจทางเหงือก มีกระดูกสันหลัง มีผิวหนังที่พัฒนามาจากเกล็ด มีครีบเล็ก ๆ ไว้ว่ายน้ำ แม่ม้าน้ำจะแปลกที่ว่ายในแนวตั้ง มีถุงหน้าท้องเหมือนจิงโจ้ มีปากเป็นท่อยื่นออกมาดูดกินแพลงตอน มีความสามารถในการอำพรางตัว และชอบม้วนหางเกาะอยู่ตามกิ่งกัลปังหา

มากกว่าชอบว่ายน้ำ แต่ม้าน้ำก็จัดเป็น ปลาชนิดหนึ่งนะ มาถึงความมหัศจรรย์ เมื่อม้าน้ำจับคู่กันจนถึงเวลาอันสมควร ม้าน้ำสาวจะปล่อยไข่ไปผสมกับน้ำเชื้อในถุงหน้าท้องของม้าน้ำหนุ่ม จากนั้นพ่อม้าน้ำจะอุ้มท้อง ฟูมฟักดูแลไข่ราว 21 วัน จนถึงวันที่พร้อม พ่อม้าน้ำจะออกแรงสุดชีวิตเบ่งลูกน้อยออกมาจากถุงกลายเป็นม้าน้ำตัวจิ๋วให้พ่อแม่ชื่นใจจนลืมความเจ็บปวดไปเลย อีกสิ่งหนึ่งที่พี่บู้บี้ประทับใจคือความซื่อสัตย์ รักเดียวใจเดียวของม้าน้ำ เมื่อม้าน้ำจับคู่กันแล้ว มักใช้ชีวิตอยู่รวมกันตลอดไปไม่ชอบเปลี่ยนคู่เหมือนสัตว์ประเภทอื่น ๆ ถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มกราคม 2549: 17)

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายโวหารไปตามความเป็นของชีวิตม้าน้ำ

ตัวอย่างที่ 2

...จิตรกรรมฝาผนังในพระพุทธรัตนสถานแนวพระราชดำริใหม่ ในรัชกาลที่ 9 พระพุทธรัตนสถานเป็นพระอุโบสถ ที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นกลางของพระบรมมหาราชวังภายใน มีจิตรกรรมฝาผนัง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เขียนขึ้นใหม่ และพระราชทานแนวพระราชดำริในการเขียน ซึ่งแสงให้เห็นถึงพระอัจฉริยะภาพด้านจิตกรรม อันเป็น เอกลักษณ์ส่วนพระองค์อย่างยิ่ง พระพุทธรัตนสถานแหล่งกำเนิดจิตรกรรมฝาผนังชิ้นเอก...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม: 4-5)

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง ของจิตรกรรมฝาผนังที่เขียนบรรยายตามความเป็นจริง

ตัวอย่างที่ 3

...สามแพร่ง หรือย่านสามแพร่ง อยู่ใกล้กับเสาชิงช้า ติดกับคลองคูเมือง (คลองหลอด) ประกอบด้วยแพร่งภูธร แพร่งนรา และแพร่งสรรพสตร์ เดิมเป็นที่ตั้งวังเจ้านาย คือ วังพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสตรศุภกิจ (พระองค์เจ้าทองแถมถวัลย์วงศ์) วังกรมพระนราธิปประพันธ์ (พระองค์เจ้าวรวรรณากร) และวังกรมหมื่นภูธเรศธำรงศักดิ์ (พระองค์เจ้าทวีถวัลลาภ) ต่อมาเป็นย่านการค้าและแหล่งของกินที่มีชื่อเสียงจ๊ะ พูดถึงของกินไม่ได้เชี่ยวท้องเริ่มร้องแล้วแวะเวียนกันที่จุดแรกกันเลยนะจ๊ะที่แพร่งภูธร แหล่งรวมของอร่อย ๆ มากกว่า 40 ปี ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2548: 16)

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง ของสถานที่สำคัญคือสามแพร่งหรือย่านสามแพร่ง

ตัวอย่างที่ 4

...สอ เศรษฐบุตร หรือ สอ เสถบุตร เกิดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2446 อาศัยอยู่กับพ่อแม่ และน้องอีกสองคนเมื่ออายุได้ 15 ปี พ่อก็เสียชีวิต จึงต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว เงินที่หามาได้ก็ไม่พอใช้ อาจารย์โบมอนต์จึงพา สอ เศรษบุตร ไปสอนภาษาไทยให้เพื่อนชาวอังกฤษ ทำให้ได้เงินมาเลี้ยงครอบครัว และเก่งทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอีกด้วย ต่อมาคุณพระเวชยันต์รังสฤษฎ์ได้ชักชวนให้ไปเรียนต่างประเทศ สอ เศรษฐบุตร จึงได้ไปเรียนต่อที่ประเทศอังกฤษ เรียนจบเกียรตินิยมปริญญาตรีทางธรณีวิทยา วิศวกรรมเหมืองแร่ และวิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ ระหว่างเรียนได้เขียนคอลัมน์ บทความ ให้กับหนังสือพิมพ์หลายฉบับเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว...

(นิตยสารเล่มโปรด, ธันวาคม 2548: 15)

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง บรรยายถึงประวัติบุคคลสำคัญ คือ สอ เศรษฐบุตร

ตัวอย่างที่ 5

...เก็บความทรงจำในวโรกาสมหามงคลด้วยตราไปรษณียากรที่ระลึก งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60ปี ...เนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยการจัดสร้างตราไปรษณียากรที่ระลึกฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี

ชุด 1 แสตมป์พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฝีมือไกรพิทย์ พันธุ์วุฒิ ช่างภาพมืออาชีพ มี 6 แบบ ชนิดราคา 3 บาท จำหน่ายวันแรก 5 พฤษภาคม

ชุด 2 แสตมป์พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศจอมทัพ และฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์ ทรงสายสร้อยมหาจักรี สายสะพายจักรี และพระสังวาลปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษพิมพ์ด้วยทองคำแท้ดุนนูนและระบบลิโธกราฟี-หลายสีชนิด ราคา 100 บาท จำหน่ายวันแรก 9 มิถุนายน...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤษภาคม 2549: 10)

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริง เพื่อบรรยายตราไปรษณียากรงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

ตัวอย่างที่ 6

...ครั้งหนึ่งอยุธยาเคยเป็น "ไข่มุกแห่งเอเชีย" เป็นศูนย์กลางการทหาร การค้า และศิลปะของเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ อยุธยาเป็นเมืองหลวงของไทยนานถึง 417 ปี กษัตริย์ทั้ง 33 พระองค์จากราชวงศ์ต่าง ๆ ก่อสร้างวัดนับร้อยและพระพุทธรูป อีกนับพัน แต่ถูกพม่าทำลายเสียย่อยยับใน พ.ศ 2310 ปัจจุบันซากปรักหักพังของราชธานีเก่าได้รับการบูรณะ เผยให้เห็นความอลังการในอดีต เส้นทางไปอยุธยาที่น่าสนใจ คือ การล่องเรือตามแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านวัดวาอาราม ชุมชนริมน้ำเห็นเด็ก ๆ กระโดดน้ำเล่น ชาวบ้านอาบน้ำ และซักล้างที่ท่าหน้าบ้าน มีเรื่องขายกาแฟ หรือเรือขายก๋วยเตี๋ยวพาย สวนมาระหว่างทาง ...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2548: 4)

บรรยายโวหาร เป็นการเขียนบรรยายไปตามความเป็นจริงประวัติ อยุธยาเป็นเมืองหลวงของไทยนานถึง 417 ปี

พรรณนาโวหาร

พรรณนาโวหาร เป็นการพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกอาจเกินความเป็นจริง ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด มีการใช้พรรณนาโวหาร ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

...อันว่าแม่ผัวกับลูกสะใภ้ พ่อตากับลูกเขย เป็นของไม่ลงรอยกัน โดยไม่มีสาเหตุแน่ชัด ไม่ยกเว้นลูกขายกับแม่ยาย กรณีตัวอย่าง ครอบครัวของฉันเป็นต้น แม่ไม่เคยพอใจพี่เขยของฉันตั้งแต่วันที่พี่เขยพาเถ้าแก่มาสู่ขอ แต่จำต้องยกลูกสาวให้เพราะคนมันรักกัน ที่สำคัญคนมันได้กันแล้ว การที่ผู้ชายมาสู่ขอถูกตัวต้องตามประเพณี ก็นับว่ามีความรับผิดชอบพอใช้ เหตุผลที่แม่ไม่ชอบพี่เขย เช่น พี่เขยท่าทางเหมือนคนขาดความกระตือรือร้น ติดเหล้า พูดไม่เพราะ และก็ไม่ใช่ทหาร หนุ่ม ๆ ที่แม่หมายตาจะเอามาทำลูกเขยแต่แรก...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2547: 32)

เป็นการพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกอาจเกินความเป็นจริง ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึก

ตัวอย่างที่ 2

...หลากอารมณ์จากสีสันเสื้อผ้า โลกใบนี้ถูกเติมแต่งด้วยหลากสีสัน อันวิจิตรหลายครั้งที่เราลืมนึกไปว่าหากโลกนี้ขาดสีสันจะเป็นอย่างไร เพราะสีไม่เพียง สร้างความสวยงามให้โลกนี้ไม่ จืดชืด แต่ยังส่งผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกของคนเราได้อีกด้วยลองหยิบสีต่าง ๆ มาประยุกต์ เพื่อสร้างความสุขให้ตัวเองและคนรอบข้าง สีกระทบใจคนได้อย่างไร สีแต่ละสีมีความยาวและความถี่คลื่นต่างกัน ซึ่งส่งผ่านไปทางสายตาเข้าสู่ต่อมไพเนียลในสมอง (ต่อมนี้ควบคุมการกิน การนอน) ดังนั้น สีแต่ละสีมีผลต่อจิตใจและความรู้สึกแตกต่างกันออกไป เราใช้สีเพื่อมาบำบัดจิตใจและปรับสมดุล เลือกสีสันให้ชุดตามความหมายของสี

สีม่วง สีนี้มีพลังทางเคมีมากที่สุด เป็นสีพลังงานแห่งความรู้และการตัดสินใจ ...นอกจากนี้ยังให้ความรู้สึกอ่อนไหว ใจกว้าง และใจดีอีกด้วย

สีส้ม สีแห่งความสนุกสนาน กระตือรือร้น น่าสนใจ และดูมีพลัง

สีฟ้า ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย และสันติภาพ

สีเหลือง สร้างอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี และเป็นสีแห่งความรัก

สีแดง กระตุ้นความมั่นใจ กล้าแสดงออก และเป็นสีแห่งความรัก

สีครามกระตุ้นความกล้าหาญแสดงถึงความซื่อสัตย์ ซื่อตรงและฉลาดเฉลียว

สีดำ บ่งบอกถึงความลึกลับ น่าค้นหา ในตัวผู้หญิง

สีเขียวสร้างความรู้สึกสมดุลพอดี และการให้ความรักแบบไม่หวังผลตอบแทน

(นิตยสารเล่มโปรด, มิถุนายน 2548: 45)

เป็นการพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึก ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึก

ตัวอย่างที่ 3

...รถติดไม่ใช่เล่น มันเคยเป็นเรื่องธรรมดา ในวันที่ไม่เร่งรีบ แต่มันเป็นเรื่องทรมานใจอย่างร้ายกาจ เมื่อคนกำลังห่วงลูก ตะวันโรยแสงลงช้า ๆ ความมืดเริ่มคลี่ปีกเข้าครองฟ้าเมืองหลวง ไม่เคยหลับ แสงไฟระยับขึ้นเรื่อย ๆ...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤษภาคม 2548: 37)

เป็นการพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกที่พรรณนาถึงความรักลูก ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึก

ตัวอย่างที่ 4

...หากจะกล่าวถึงการเดินทางที่ให้อรรถรสที่สุดแล้ว คงจะกล่าวได้เต็มปากว่า การเดินทางทางอากาศนั้นเป็นการเดินทางที่ได้อรรถรสมากที่สุด ทั้งในเรื่องความตื่นเต้น มุมมองและที่สำคัญ คือ ความท้าทาย มนุษย์เรามีความใฝ่ฝันที่จะโบยบินไปในอากาศได้ดั่งนกมาเนิ่นนานเกือบพันปี... แต่ความฝันนี้เพิ่งเป็นจริง เมื่อ 100 ปี ที่ผ่านมานี้เอง หากนึกย้อนกลับไปดูแล้ว ในร้อยปีที่ผ่านมามนุษย์เราทำอะไรได้บ้าง จากเครื่องบินที่ทำจากโครงไม้ขึงผ้าใบบินได้ไม่สูงนักและไม่ไกลนัก ค่อย ๆ พัฒนามาเป็นเครื่องบิน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ตุลาคม 2547: 14)

เป็นการพรรณนาโดยแทรกอารมณ์ ความรู้สึกของการเดินทางด้วยเครื่องบินครั้งแรก ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเป็นการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึก

สาธกโวหาร

สาธกโวหาร เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิงซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...แล้วพี่จะใจร้ายได้ไงล่ะ การเรียนก็อยู่อันดับต้น ๆ ที่เกรดเฉลี่ย 3.75 ต้น (ทุกประเภท) คือความสามารถพิเศษ ว่ายน้ำเป็นกีฬาสุดโปรด คุณแม่คือฮีโร่ และที่ทำให้พี่ปลื้มสุด ๆ ยิ้มแก้มปริ เพราะน้องเอ้บอกว่า เพื่อนรักสุด Love ก็คือแปลนสนุกคิด (บ้านสนุกคิด) ไงค่ะ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2549: 7)

เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิง คือแปลนสนุกคิด (บ้านสนุกคิด)

ตัวอย่างที่ 2

...กลิ่นปาก กลิ่นตัวแรง บางคนไม่รู้ว่าตัวเองมีกลิ่นปากหรือกลิ่นตัว อาจลองถามเพื่อนสนิทหรือคนในครอบครัว หากเกิดปัญหากลิ่นตัวควรรักษาความสะอาดของร่างกายให้ดี แล้วใช้ โรออน ระงับกลิ่นกาย สำหรับคนที่มีกลิ่นปาก ควรแปรงฟันบ่อย หรือใช้สเปรย์ระงับกลิ่นปาก หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มหรืออาหารบางชนิด เช่น ชา กาแฟ อาหารที่มีส่วนผสมของกระเทียม หัวหอม หรือเครื่องเทศบางชนิด...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2547: 11)

เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิง คือ ชา กาแฟ อาหารที่มีส่วนผสมของกระเทียม หัวหอม หรือเครื่องเทศบางชนิด ทำให้เกิดกลิ่นตัว

ตัวอย่างที่ 3

เครื่องราชกกุธภัณฑ์ เป็นเครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศ ของพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่นำขึ้นทูลเกล้าถวายในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2593 (ภายหลังเสด็จถวัลราชสมบัติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489) ประกอบด้วยของ 5 สิ่ง เรียกว่า "เบญจสิริราชกกุธภัณฑ์" ได้แก่

1. พระมหาพิชัยมงกุฎ สัญลักษณ์ของการเป็นประมุขของแผ่นดินสร้างสำหรับพระมหากษัตริย์ทรงสวมใส่ในพระราชพระบรมราชาภิเษกเป็นเครื่องประเภทราชศิราภรณ์

2. พระแสงขรรค์ชัยศรี สัญลักษณ์แห่งความกล้าหาญเป็นพระแสงศัสตราวุธ ประจำพระมหากษัตริย์

3. ธารพระกร สัญลักษณ์แห่งปัญญาเป็นเครื่องสิริราชกกุธภัณฑ์ประเภทราชูปโภคแต่เดิมเรียกว่า ธารพระกรชัยพฤกษ์

4. พัดวาลวิชนี และพระแส้ สัญลักษณ์แห่งการทรงบันดาลความอยู่เย็นเป็นสุข ปัดเป่าผองภัยให้สิ้นไปจากพสกนิกร จัดเป็นเครื่องราชูปโภค

5. ฉลองพระบาทเชิงงอน สัญลักษณ์แห่งการทรงไว้ ซึ่งพระเดชานุภาพในทุกหนทุกแห่งจัดเป็นประเภทเครื่องราชูปโภค

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, 2549: 29)

เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิง **คือ**พระมหาพิชัยมงกุฎ พระแสงขรรค์ชัยศรี ธารพระกร พัดวาลวิชนี ฉลองพระบาทเชิงงอน

ตัวอย่างที่ 4

...ส. พุ่มสุวรรณ หรือ อ.สัมฤทธิ์ พุ่มสุวรรณ นักเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีผลงานมายาวนาน โดยเขียนหนังสือให้กับสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เช่น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การค้า คุรุสภา ไทยวัฒนาพานิช ฯลฯ ผลงานของท่านได้รับรางวัลดีเด่นและชมเชย จากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปัจจุบันยังเขียนหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กุมภาพันธ์ 2549: 7)

เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิงถึงสำนักพิมพ์ต่างๆคือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การค้า คุรุสภา ไทยวัฒนาพานิช

ตัวอย่างที่ 5

...ชีวิตเลือกไม่ได้...ลักษณะทางพันธุกรรมที่ถ่ายทอดมาจากพ่อแม่หลายอย่าง สามารถเห็นได้ชัดเจน เช่น รูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ บางคนที่ไม่ชอบตัวเอง ก็พยายามเปลี่ยนรูปลักษณะ โดยใช้เครื่องสำอางบ้าง ศัลยกรรมบ้าง แต่ยังมีการถ่ายทอดทางพันธุกรรมอีกมากที่ไม่แสดงออกมาให้เห็นชัด ๆ ซ่อนอยู่ใน DNA ของทุกเซลล์ที่ประกอบเป็นร่างกายแม่ไม่แสดงให้เห็น แต่ใช่ว่าไม่สำคัญ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2549: 13)

เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิงลักษณะทางพันธุกรรมที่ถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ เช่น รูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ

ตัวอย่างที่ 6

...ฟ้าทลายโจร เป็นพืชสมุนไพรที่รู้จักกันมานาน มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เช่น น้ำลายพังพอน ชองชิมน้อย หญ้ากันงู ฟ้าทลายโจรห้าร้อย เป็นต้น ลักษณะฟ้าทลายโจรเป็นพืชล้มลุก ลำต้นเป็นสี่เหลี่ยม ลักษณะใบเรียวยาว ปลายใบแหลม ดอกสีขาวแกมม่วง...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, ตุลาคม 2547: 9)

เป็นสำนวนความที่ยกตัวอย่างมาอ้างอิงของลักษณะสมุนไพรที่เรียกได้หลายอย่างตัวอย่าง เช่นน้ำลายพังพอน ชองชิมน้อย หญ้ากันงู ฟ้าทลายโจรห้าร้อย

อุปมาโวหาร

อุปมาโวหาร เป็นสำนวนเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...พวกเขาล่า...พวกเขาฆ่า...อาจดูไม่แตกต่างจากสัตว์ที่เข่นฆ่ากัน แต่ดูก่อนเถอะว่าการทำลายล้างนั้น มากเกินไปหรือเปล่า **มนุษย์ล่าสัตว์ ราวกับ จะล้างเผาพันธุ์** พวกเขาฆ่าเกินความพอดีที่จะเลี้ยงปากท้อง มนุษย์จะเกลียดจะชังอะไรเพื่อนร่วมโลกชนิดอื่นนักหรือ...

(นิตยสารเล่มโปรด, สิงหาคม 2549: 17)

มนุษย์ล่าสัตว์ราวกับจะล้างเผาพันธุ์ อุปมาเป็นสำนวนเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจให้เห็นว่าการล่าสัตว์ทำให้สัตว์สูญพันธ์ได้

ตัวอย่างที่ 2

...“โอ๊ย...ย อย่าให้แม่พูดเลย ตามีลูกหลายคน เวลากินแย่งกันกินหนุบหนับ โตขึ้นมาก็ต้องทำงานหนัก ทำไร่ ทำนาเป็นลูกจ้างเขา **ชีวิตยิ่งกว่านิยาย** จะสบายขึ้นก็ตอนมีผัวแล้ว ว่าสบายมีเงินเดือนกินมันก็ลำบากอยู่ดี พ่อพวกแก่ไม่ค่อยส่งเสีย แม่ต้องทำงานหาเงินคนเดียวกว่าจะเลี้ยง พวกแกโต งานอะไร ๆ แม่ทำมาแล้ว แทบทุกอย่าง ยังไม่ได้ทำแต่ขายตัวกับขายยาบ้า” **คำบอกเล่าของแม่ เหมือน อ่านหนังสือท่อนเดิม และฟังเทปซ้ำ ๆ**

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2546: 64)

ชีวิตยิ่งกว่านิยาย เป็นอุปมาสำนวนเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจให้เห็นการใช้ชีวิตที่มีความลำบากเพราะความยากจน

คำบอกเล่าของแม่ เหมือน อ่านหนังสือท่อนเดิม และฟังเทปซ้ำ ๆ เป็นอุปมาสำนวนเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจให้เห็นการเล่าเรื่องความเป็นอยู่ ซ้ำๆบ่อยๆ

ตัวอย่างที่ 3

...มีเหตุผลมากมายในโลกนี้ มีคนรักกันไม่อาจอยู่ร่วม**ความรู้สึกที่มะลิมีต่อเขาจนหมดใจ** เพลง ๆ เดียว กำหนดสไตล์ บุคลิก อัธยาศัย รสนิยม ความคิด ความชอบ **ทั้งมะลิและเขาเข้ากันได้ดี ราวกับ จิ๊กซอว์ที่ต่อลงติด** ทว่า คำอำลาจากเขาทำให้เธอพยักหน้ายอมรับอย่างไม่มีข้อโต้แย้ง...

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 28)

ความรู้สึกที่มะลิมีต่อเขาจนหมดใจ เป็นอุปมาสำนวนเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจให้เห็นความรู้สึกของคนรักที่มีต่อคนรัก

ทั้งมะลิและเขาเข้ากันได้ดี ราวกับจิ๊กซอว์ที่ต่อลงติด เป็นอุปมาสำนวนเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจให้เห็นถึงความลงตัวในความรักของหญิงชายที่มีความคิดตรงกัน

ตัวอย่างที่ 4

...“ค่าจ้างของข้าที่นี่คือเนื้อและเหล้า” หมีเงียบไปจากนั้นก็โยนกระดูกที่แทะแล่งลงพื้นยกเหยือกขึ้นสู่ปากอีกครั้งและ**ดื่มเหล้าแรง ๆ นั้น ราวกับ ดื่มน้ำ...**

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2548: 13)

ดื่มเหล้าแรงๆนั้นราวกับดื่มน้ำเป็นอุปมาสำนวนเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะการดื่มเหล้าอย่างชัดเจน

เทศนาโวหาร

เทศนาโวหาร เป็นสำนวนที่เขียนขึ้นเป็นทำนองสั่งสอน ชี้แจงเหตุผล ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดซึ่งปรากฏเทศนาโวหารดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...หนูอยากจะปรับความเข้าใจกันก็หาโอกาสเหมาะบอกว่าหนูรู้สึกอย่างไร ต้องยอมรับว่าเพื่อนคนนี้เป็นคนออกจะเอาแต่ใจตัวเอง แต่ถ้าคิดว่าโดยรวมหนูรู้สึกว่าไปด้วยกันได้ และยอมรับความเจ้าอารมณ์ของเขาได้ ต้องคุยกันอย่าคิดเอาเอง ช่วงนี้กำลังน้อยใจ ใจคอยจะคิดให้เรื่องบานปลายขึ้น เคยดูละครไหมค่ะ คนดูลุ้นว่าเมื่อไหร่จะพูดกันเสียที เรื่องน่าจะเข้าใจกันได้ตั้งนานแล้ว แต่ขืนคุยกันละครก็จบพอดี เรื่องของหนูไม่ต้องยืดเหมือนละครไม่ต้องคิดแบบนางเอกผู้เสียสละด้วย

สรุปเรื่องเพื่อนวัยหนูมีแต่เรื่องหยุมหยิม อย่าไปอ่อนไหวมาก เพื่อนแต่ละคนมีบุคลิกต่างกัน แต่ความรู้สึกพื้นฐานต้องมีความจริงใจต่อกัน การแสดงออกเป็นตามบุคลิกของเพื่อน พี่หมอคิดว่า หนูออกจะคิดมาก รู้สึกกับคนอื่นมากเกินไป ทำให้เวลามีปัญหาเกิดความรู้สึกหันกลับเข้าหาตนเอง อารมณ์เสียใจรุนแรง เศร้าง่าย กล่าวโทษตัวเองน่าจะลองฝึกตนเองให้มีความมั่นคงมากขึ้น ใช้การพูดอธิบายด้วยเหตุผล คบหาเพื่อนในกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในการปรับตัว...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2548: 59)

เป็นสำนวนที่เขียนขึ้นเป็นทำนองสั่งสอนชี้แจงเหตุผลในเรื่องการปรับตัวในการคบเพื่อน โดยฝึกให้ตัวเองให้เป็นคนมีเหตุผล

ตัวอย่างที่ 2

...กับพวกเพื่อนที่ชอบล้อ...เราคงไปทำอะไรเขาไม่ได้ ลองคนจะล้อจะแกล้งต่อให้ครูห้ามเขาก็แอบแกล้งอยู่นั่นเอง เด็กผู้ชายมักจะมีวุฒิภาวะช้าอย่างนี้แหละ...ทำเหมือนไม่เห็นไม่ได้ยิน อย่าไปใส่ใจ เห็นบ่อย ๆ เข้าก็ชินไปเองเชื่อเถอะว่าเทอมหน้าก็เบื่อที่จะล้อกันแล้ว การสวมเสื้อบังทรงทับอีกชั้นจะช่วยให้มองไม่เห็นบราชัดเจนนัก สีสัน ของบราก็สำคัญค่ะ ถ้าต้องใส่ชุดนักเรียนให้ใช้บราสีอ่อน ๆ ไม่มีลวดลายหรือลูกไม้จะลดจุดสนใจลงได้...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 43)

เป็นสำนวนที่เขียนขึ้นเป็นทำนองชี้แจงเหตุผล การแต่งกายของเด็กผู้หญิงในวัยเรียนควรแต่งให้เหมาะสม

จากการศึกษาด้านการใช้โวหารดังกล่าวซึ่งแสดงให้เห็นว่าในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด พบว่ามีการใช้โวหารได้หลายลักษณะ เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษา ซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด

ลักษณะด้านการใช้ภาพพจน์

การศึกษาการใช้ภาพพจน์ในนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดโดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาการใช้ภาพพจน์ของนภาลัย สุวรรณธารา (2537: 294-298) จากหนังสือเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7 ซึ่งสรุปเป็นเกณฑ์ในการใช้ภาพพจน์ได้ดังต่อไปนี้

อุปมา

อุปมา (Simile) เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนเพียงด้านเดียว เช่น ความเงียบ ความสวย การอุปมามักใช้คำเชื่อม ซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ก่อนที่จะจำแนกออกว่าอะไรเป็นอะไรบ้าง ของเหลวสีต่าง ๆ ก็หยดมาจากเพดานและผนังท่วมสูงขึ้นเรื่อย ๆ ผนังที่เห็นนิ่ง ๆ อยู่ดี ๆ กลับบีบตัวอย่างรุนแรง **ตัวฉันกระเด็นไปมา ราวกับ อยู่ในทะเลที่มีมหาวายุ !** ฉันเวียนหัวสุดทนจนสลับไป...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2547: 35)

ตัวฉันกระเด็นไปมาราวกับอยู่ในทะเลที่มีมหาวายุ เป็นอุปมาเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยเปรียบตัวเองที่ตัวกระเด็นออกไปซึ่งเปรียบเหมือนอยู่กลางทะเล

ตัวอย่างที่ 2

... "ดูซิน้ำโลกเป็นดาวที่สวยเนาะ" แป้งหันมายิ้ม "ท้องฟ้าเป็นสีฟ้าสด บางครั้งก็มีกลุ่มไอน้ำสีขาวช่วยแต้มสีสัน โลกของเราเป็นดาวที่สวยที่สุดในกาแล็กซีเลยนะ"

ราวกับสายฟ้าฟาดลงมาที่ตัวฉัน ฉันมองก้อนเมฆเหล่านั้น แล้วหยุดเดินมืออุ่น ๆ ของแป้งยังคงกุมอยู่ที่มือของฉัน ความรู้สึกบางอย่างส่งผ่านจากมือข้างนั้นมาอย่างนุ่มนวล และแล้วฉันก็ได้รู้ว่าฉันกำลังมองอยู่นั้น ไม่ใช่แค่ก้อนเมฆ ไม่ใช่ท้องฟ้าธรรมดา ๆ ที่ฉัน

เห็นทุกวัน แต่...นี่คือโลก ใช่แล้วฉันยืนอยู่บนดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง แล้วที่ฉันกำลังมองอยู่ก็คือเวิ้งฟ้ากว้างที่โอบล้อมโลก ใบนี้เอาไว้ ไกลออกไปคือจักรวาลมืดมิดที่ไร้ขอบเขต มีดาวดวงอื่น ๆ นับร้อยนับพัน สำหรับจักรวาลที่กว้างใหญ่ ไพศาล และมหัศจรรย์เช่นนี้ ฉันเป็นเพียงชุลีเล็ก ๆ จุดหนึ่ง...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2547: 19)

ราวกับสายฟ้าฟาดลงมาที่ตัวฉัน เป็นอุปมาเป็นการเปรียบเทียบถึงความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติที่สัมผัส อย่างมหัศจรรย์

ตัวอย่างที่ 3

...กิ่งไม่คุ้นกับการนั่งรถเมล์มาโรงเรียนตอนหกโมงเย็นเลย ท้องฟ้าเริ่มสลัวลงทุกที ป่านนี้นักเรียนคนอื่น ๆ คงกลับบ้านกันไปหมดแล้ว **โรงเรียนคงเงียบเหงาเหมือนป่าช้า** ไม่สิ **เงียบเหงาเหมือนใจกิ่งมากกว่า** คิดถึงเรื่องนี้แล้ว น้ำตาจะไหล ตั้งแต่วันที่กิ่งแอบจิ๊กสมุดการบ้านของโอ๋มาเขียนความในใจเพื่อเซอร์ไพรส์โอ๋ แต่ผลที่ได้กลับเป็นโอ๋ไม่ยอมพูดกับกิ่งอีกเลย ไม่แม้แต่จะมองหน้า กิ่งได้แต่เสียใจและปวดร้าว จนลืมทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่กุญแจบ้าน...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม 2548: 66)

โรงเรียนคงเงียบเหงาเหมือนป่าช้า เป็นการเปรียบเทียบว่าความเงียบเหมือนในป่าช้าที่ไม่ผู้คนอาศัยอยู่

เงียบเหงาเหมือนใจกิ่งมากกว่า เป็นอุปมาการเปรียบเทียบว่าความเงียบเหมือนจิตใจของกิ่งที่คนรักไม่สนใจหญิงสาว

ตัวอย่างที่ 4

...บ้านชานเมืองที่ใหญ่โต ดั่ง คฤหาสน์ ในหมู่บ้านจัดสรรของคนรวยวันนี้ดูช่างแสนไกล บ้านของเขาเป็นหลังสุดท้ายในหมู่บ้านในละแวกใกล้เคียงยังไม่มีคนมาพักอาศัย เขาเลือกหลังสุดท้าย เพราะดูเป็นส่วนตัวมากกว่าหลังใด แต่ค่ำคืนนี้ทำไมมันดูช่างแปลกตาน่าหวาดหวั่น...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤษภาคม 2548: 37)

บ้านชานเมืองที่ใหญ่โต ดั่ง คฤหาสน์ เปรียบว่าเป็นอุปมาตรงคำว่าเหมือนให้เห็นว่าบ้านหลังใหญ่นอกชานเมืองมีสิ่งน่ากลัวแอบแฝงอยู่

ตัวอย่างที่ 5

...เด็ก ๆ ก็เหมือนต้นไม้ แม้อ่อนเพียงไร หากบังคับดัดกิ่งด้วยกำลังมันจะหักคามือ เสียเปล่า สิ่งที่พวกผู้ใหญ่ต้องทำ คือ เข้าใจธรรมชาติของเขาแล้วหลอกล่อให้กิ่งโน้มไปแสวงหาด้วยความเมตตาอดทน...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2548: 8)

เด็ก ๆ ก็เหมือนต้นไม้ แม้อ่อนเพียงไรหากบังคับดัดกิ่งด้วยกำลังมันจะหักคามือเสียเปล่า คำว่า เหมือนเป็นอุปมาเปรียบเทียบให้เห็นว่าการเลี้ยงดูและอบรมเด็กให้เป็นไปตามธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 6

...ความรักอุ้มเราขึ้นฟ้า ให้เรามองลงมายังโลกใบเก่า ด้วยความรู้สึกใหม่ **ความรักจุมพิตเปลือกตาเรา ให้เรามองสรรพสิ่งด้วยความอ่อนโยนดั่งร้อยจุมพิต** นั้น ความรักกอดเราไว้ ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 27)

ความรักจุมพิตเปลือกตาเรา ให้เรามองสรรพสิ่งด้วยความอ่อนโยนดั่งร้อยจุมพิต ดั่ง เป็นคำเปรียบเทียบคำว่าเหมือนเป็นอุปมาเปรียบเทียบว่าความรักเป็นสิ่งอ่อนหวานน่าทะนุถนอม

อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งเป็นการเปรียบเทียบโดยตรงเน้นความหมายรุนแรงกว่าอุปมา

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีอุปลักษณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ถ้าคิดว่ายังไม่เข้าข่ายก็อย่าเพิ่งท้อถอย ฝึกฝนกันต่อไปได้ครับ อย่าลืมว่า **การอ่าน คือเส้นทางสู่ความสำเร็จ** ฉบับนี้เรามาฝึกอ่านจับใจความสำคัญกันครับ การจับใจความเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านที่นักอ่านจำเป็นต้องมี เพื่อเข้าใจได้ตรงประเด็นว่าผู้เขียนสื่ออะไร แต่เอ... เราจะรู้ได้อย่างไรว่าตรงไหนคือใจความสำคัญ ๆ ไม่ยากครับ เพราะใจความสำคัญ คือ ส่วนสำคัญที่ผู้เขียนมุ่งเน้นมากที่สุด ส่วนข้อความอื่น ๆ เช่น คำอธิบาย คำถาม และเหตุผลจะเป็นส่วนขยาย และใจความสำคัญมักจะถูกวางไว้ในตำแหน่งต้นหรือท้ายย่อหน้า ครับ

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 24)

การอ่าน คือเส้นทางสู่ความสำเร็จ คำว่า คือ เป็นคำเปรียบเทียบ ว่าการอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จของอนาคต

ตัวอย่างที่ 2

...การสังเกตเป็น หัวใจหลักของการเป็นนักสืบที่ดี หลักฐานที่สังเกตได้นั้น สามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์ติดตามคดี และนำไปสู่การคลี่คลายปมปริศนา ในการสืบอย่างรวดเร็วไงล่ะจ๊ะ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 7)

การสังเกตเป็นหัวใจหลักของการเป็นนักสืบที่ดี เปรียบเทียบว่าการเป็นนักสืบที่ดีต้องฝึกสังเกตเพื่อ ศึกษาคดี

บุคลาธิษฐาน

บุคลาธิษฐาน (Personification) เป็นการสร้างให้สิ่งไม่มีชีวิต แสดงอากัปกิริยาต่าง ๆ ให้มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนคน มีชีวิต จิตใจเหมือนคน ทำให้มีชีวิตชีวาน่าสนใจ

ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดมีบุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...เมื่อความรักเดินทางมาถึง มีสิ่งใดที่ความรักเอาไปได้บ้าง
เมื่อความรักเดินทางมาถึง มีสิ่งใดที่เราสูญเสียไปบ้าง
ความรักอุ้มเราขึ้นฟ้า ให้เรามองลงมายังโลกใบเก่า ด้วยความรู้สึกใหม่
ความรักจุมพิตเปลือกตาเรา ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 27)

ความรักอุ้มเราขึ้นฟ้า เป็นการใช้บุคลาธิษฐาน ที่กำหนดความรักอุ้มขึ้นฟ้าเป็นการแสดงอากัปกิริยา อุ้มได้เหมือนกริยาของคน

ตัวอย่างที่ 3

...คำพูด ของก้อนกรวดทำให้พวก**กุหลาบไม่พอใจ** ไม่ยอมพูดคุยกันกับก้อนกรวดไปหลายวัน จวบจนวันหนึ่งมีเด็กหญิงตัวน้อยมาวิ่งเล่นในสนามหญ้าดอกกุหลาบสีสดชูช่อเต็มพุ่มดึงดูดความสนใจของเธอ จนอดไม่ได้ที่จะเด็ดไปปักแจกันในบ้านเสียหมด...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2548: 36)

กุหลาบไม่พอใจ เป็นการใช้บุคลาธิษฐาน ที่กำหนด กุหลาบ เกิดความไม่พอใจ แสดงอากัปกิริยาไม่พอใจมีชีวิตจิตใจเหมือนคน

ตัวอย่างที่ 4

...เวลาผ่านไปเหมือนโลกโกหก แป๊บ ๆ กลายเป็นปีใหม่ เสียแล้ว สนุกกับงานปีใหม่จนลืมพี่มะนาวหรือเปล่า...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 26)

เวลาผ่านไปเหมือนโลกโกหก เป็นการใช้บุคลาธิษฐานที่กำหนดโลกโกหกเป็นแสดงอากัปกิริยาลักษณะนิสัยของคน

ตัวอย่างที่ 5

...พระอาทิตย์ เจ้ากรรมส่องแสงอ่อน ๆ ทะลุลอดใบไม้มาถูกตาพอดี **มันโมโหเดือดปุด ๆ** ขึ้นมาทันที ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มิถุนายน 2548: 8)

มันโมโหเดือดปุดๆเป็นการใช้บุคลาธิษฐานที่กำหนดพระอาทิตย์เป็นแสดงอากัปกิริยาลักษณะนิสัยของคน

สัทพจน์

สัทพจน์ (Onomatopoeia) การใช้คำถ่ายทอดเสียงหรือเลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ตำนานอสูรร้ายแห่งท้องทะเล **ครืน... โครม ...โครม ... ฮวบ...** ฉับพลันที่คลื่นยักษ์สึนามิถาโถมกำลังเข้าสู่หลายประเทศในเอเชีย ความรุนแรงของคลื่นได้กลืนกินชีวิตผู้คนนับแสน นับเป็นภัยพิบัติที่สร้างความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ แต่หากย้อนไปเมื่อร้อยปีก่อน น้อง ๆ รู้ไหมว่า ตำนานเรื่องเล่าขานเกี่ยวกับสัตว์ประหลาดยักษ์ใหญ่ ในท้องทะเลที่น่าสะพรึงกลัวไม่แพ้กัน...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 29)

ครืน... โครม ...โครม ... ฮวบ... เป็นการใช้สัทพจน์เลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติเป็น เสียงคลื่นทะเล ที่มีความรุนแรงตามธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 2

... โครม ! ประหนึ่งสายฟ้าแลบ เจ้าลูกกริ่งกระโจนไปที่หน้าต่าง สะบัดคนที่พยายามจะยับยั้งการหนีของมัน กระเด็นไปคนละทางสองทาง พริบตาเดียวมันก็หายตัวไปแล้ว ! ...

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2549: 16)

โครม ! เป็นการใช้สัทพจน์เลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งคือแมวเจ้ากริ่งหล่นจากช่องหน้าต่าง

ตัวอย่างที่ 3

"เปาะ... แปะ... เปาะแปะ... เปะแปะ ๆ ... เปะแปะ ๆ..."

"เย้ ! ...ไชโย ! ฝนตกแล้ว" แล้วงานปาร์ตี้**อ๊บ ๆ** ของพวกกบก็เริ่มทันที

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, กันยายน 2547: 30

เปาะ... แปะ... เปาะแปะ... เปะแปะ ๆ ... เปะแปะ ๆ... เป็นการใช้สัทพจน์เลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติ เป็นเสียงฝนตก

อ๊บ ๆ เป็นการใช้สัทพจน์เลียนเสียงที่เกิดจากธรรมชาติ เป็นจากชนิดหนึ่งคือกบ

ปฏิปุจฉา

ปฏิปุจฉา (Rhetorical Question) คือเป็นการใช้ประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบเพราะคำตอบรู้ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ต้องการให้ผู้อ่านฉุกคิดในเรื่อง ดึงดูดความสนใจ เร้าอารมณ์ ให้ข้อคิด ซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...กลัวทำไม ผีก็แค่พลังงานไอน์สไตน์ เป็นผู้ที่ประกาศว่าสสารและพลังงานเป็นที่ไม่สามารถสร้างขึ้น หรือทำลายลงได้ มันเพียงแต่เปลี่ยนสภาพจากแบบหนึ่งไปเป็นอีกแบบหนึ่งเท่านั้น...

(นิตยสารเล่มโปรด, ตุลาคม 2547: 15)

กลัวทำไม เป็นการใช้ปฏิปุจฉาประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 2

...“เห็นรถจักรยานสีแดงผมไหมครับ” ไม่มีใครเห็นรถของผมเลยดึกมากแล้ว **ผมจะไปหารถจักรยานได้ที่ไหน** ภาพวันที่ผมร้องไห้ เมื่อไม่มีจักรยานพุดขึ้นในหัว วันนี้น้องร้องไห้เหมือนผมในวันนั้น แกคงจะเศร้าไปนานถ้าจะไม่มีจักรยานอีกต่อไป...

(นิตยสารเล่มโปรด, เมษายน 2549: 16)

ผมจะไปหารถจักรยานได้ที่ไหน เป็นการใช้ปฏิปุจฉาประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 3

...อยากเป็นนักแปลเรียนอะไรดี เรียนคณะที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่สุด เช่น อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เป็นต้น สรุปว่านโยบาย ด้านภาษานั่งเองค่ะ แต่เรียนคณะอาจเรียกต่างกัน ...

(นิตยสารเล่มโปรด, มีนาคม: 33)

อยากเป็นนักแปลเรียนอะไรดี เป็นการใช้ปฏิปุจฉาประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 4

...ใครเคยไปตลาดน้ำบ้างยกมือขึ้น ... เอ๊ ! ไม่มีใครยกมือเลย สงสัยจะไปเดินแต่ตลาดติดแอร์ในห้างสรรพสินค้า จริง ๆ แล้ว ตลาดน้ำก็ติดแอร์เหมือนกันแต่เป็นแอร์ธรรมชาติ แถมข้าวของก็มีมากมายไม่แพ้กันจ๊ะ วันนี้แหละพี่แมลงหวี่จะพาน้อง ๆ ไปตะลุยตลาดน้ำใกล้ ๆ กรุงเทพฯ นี่เองจ๊ะ ที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ต. บางน้ำผึ้ง อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มีนาคม 2548: 16)

ใครเคยไปตลาดน้ำบ้างยกมือขึ้นเป็นการใช้ปฏิปุจฉาประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ

จากการศึกษาด้านการใช้ภาพพจน์ซึ่งปรากฏในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดพบว่ามีการใช้ภาพพจน์ได้หลายลักษณะเพื่อให้เกิดจินตภาพตามที่ชัดเจน แจ่มแจ้ง

ผลการศึกษาเนื้อหาของนิตยสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาลักษณะเนื้อหาของนิตยสาร ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด โดยประมวลความรู้เนื้อหาของนิตยสารตามหลักการของ ผะอบ โปษกฤษณะ (2544: 101-102) ลักษณะเนื้อหานิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด จำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สารคดี
2. บันเทิงคดี
3 . สาระบันเทิง

สารคดี

สารคดี คือ เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริงไม่ใช่จากจินตนาการเช่นสารคดีท่องเที่ยว สารคดีประวัติศาสตร์ในเนื้อหานิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ประเภทสารคดีคือหนังสืออันมีสาระให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่คำนึงถึงความบันเทิงผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิด สารคดีจะเป็นรูปแบบความเรียง หรือบทประพันธ์ร้อยกรอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ตำนานรักและความมหัศจรรย์วัดพนัญเชิงวรวิหารตั้งอยู่ริมน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงสร้างขึ้นก่อนสมัยอยุธยา ไม่ทราบแน่ชัดว่าใครเป็นผู้สร้างแต่พบพระราชพงศาวดารเหนือที่กล่าวถึงตำนานแห่งความรักระหว่างเจ้าชายน้ำผึ้งและพระนางสร้อยดอกหมาก

วัดเดียวกันแต่หลายชื่อ ในสมัยอยุธยานั้น วัดนี้มีชื่อต่างกันออกไป เช่น วัดพระนางทำเชิง พระพแนง เชิง พระเจ้าพแนง เชิง พระนางเชิง แต่ชื่อที่นิยมเรียกกันมากคือ พแนงเชิง...

(นิตยสารเล่มโปรด, กุมภาพันธ์ 2549: 18)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นสารคดีลักษณะเนื้อกล่าวถึงวัดพนัญเชิงเนื้อหาเรียบเรียงตามประวัติศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2

คลองแสนแสบอายุ 168 ปีแล้ว คลองแสนแสบไม่ใช่คลองธรรมดา แต่ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 เป็นคลองลัดไปยังแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำบางประกง ในสมัยก่อนเมื่อข้าศึกจะเข้าตีกรุงเทพฯ จะมาทางทิศตะวันออก ซึ่งพระบาทสมเด็ดพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้า ให้เสนาบดีไปตั้งค่ายที่ทุ่งวัวลำพองจนถึงทุ่งบางกะปิ เมื่อแขกจามเขมรซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ถูกทัพไทยกวาดต้อนมาก็ได้ตั้งถิ่นฐานแถบนี้ พงศวดารได้บันทึกไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองตั้งแต่หัวหมากถึงบางขนาก ตรงกับวันเสาร์ที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2380 และขุดถึงสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2483 เป็นระยะทางยาว 1.377 เส้น 19 วา 2ศอก กว้าง 6 วาลึก 4 ศอกสิ้นงบประมาณไป 5,040 บาทคลองนี้มีชื่อเรียก 2 ชื่อตอนต้นเรียกว่าคลองแสนแสบ ตอนปลายเรียกว่าบางขนาก

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 38)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นสารคดีลักษณะเนื้อหากล่าวถึงการก่อสร้างคลองแสนแสบเนื้อหาเรียบเรียงตามประวัติศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3

รู้จักปราสาทเอดินบะระ

ในแต่ละปีมักมีนักท่องเที่ยวมาเยือนปราสาทเอดินบะระ ประมาณ 1 ล้านคนนับเป็นโบราณสถานที่เป็นที่นิยมมากที่รองจาก Tower of London นักท่องเที่ยวไม่ใช่สนใจเพียงประวัติศาสตร์ในฐานะที่ ที่นี่เคยเป็นที่ประทับของกษัตริย์สกอตแลนด์และเชื้อพระวงศ์หรืออยากยลป้อมปราการอันโดดเด่นเท่านั้น แต่ที่นี่ยังเป็นจุดชม ภูมิประเทศซึ่งตั้งอยู่ระหว่างภูเขาและทะเลของเมืองเอดินบะระ ที่งดงามราวดินแดนในฝัน

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม 2548: 47)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นสารคดีลักษณะเนื้อหากล่าวถึงประวัติศาสตร์ของปราสาทเอดินบะระ

บันเทิงคดี

บันเทิงคดี คือ เรื่องราวที่แต่งหรือสมมุติขึ้นเพื่อทำให้เกิดแรงกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกในเนื้อหานิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ประเภทบันเทิงคดีคือหนังสือที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีสาระมุ่งแต่จะให้ความบันเทิงอย่างเดียว จะเป็นรูปแบบความเรียงหรือร้อยกรองก็ได้ เช่น หนังสือประเภทตลกขบขันดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ปลาการ์ตูนน้อยกับพ่อมดดำ

ปลาการ์ตูนน้อยสีส้มสลับขาวตัวหนึ่งกำลังดีดตัวเด้งขึ้นลงตามลีลาการเต้นของกุ้ง อย่างสนุกสนานมันดีดตัวขึ้นสูงๆ จนมาลอยอยู่ที่ผิวน้ำแล้วพุ่งพรวดขึ้นไปในอากาศ

“ พลั่ก !” โชคร้ายจริงๆเพราะมันพุ่งขึ้นไปชนจมูกของพ่อมดดำเข้าพอดี

“ โอ้ย! ใคร ใคร บังอาจพุ่งชนจมูกข้า !”

พ่อมดร้องลั่น ทั่วทะเลเงียบกริบ.. สัตว์ทุกตัวพากันหลบซ่อนตัวมิดชิดด้วยความกลัว พ่อมดดำโกรธมากร่ายมนตร์และชี้นิ้วสู่พื้นเบื้องล่างสาปทุกสิ่งทุกอย่างในท้องทะเลเป็นสีดำทันที!...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, มกราคม 2548: 8)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นบันเทิงคดีลักษณะเนื้อหาเป็นนิทานให้ความเพลิดเพลิน

ตัวอย่างที่ 2

เวลาของพ่อ

นาฬิกาที่ผนังบอกเวลาสี่ทุ่มห้าสิบนาที ชายวัยกลางคนเปิดประตูเข้าบ้านด้วยความ อ่อนล้า และพบว่าลูกชายวัยเก้าขวบนั่งสัปหงกอยู่ที่โซฟาเมื่อเด็กชายรู้ว่าพ่อกลับมาถึงบ้านแล้วเขาลืมตากุลีกุจอไปรินน้ำเย็นมาให้

“ ขอบใจมากโต้ง ทำไมคืนนี้ยังไม่นอนอีกล่ะ”

ผู้เป็นพ่อไม่ฟังลูกชายพูดให้จบ

“ฟังนะโต้งพ่อทำงานมาเหนื่อย ๆ ข้าวเย็นพ่อก็ยังไม่ได้กิน ให้พ่อพักหายใจหายคอก่อนนะ...พ่อไปอาบน้ำก่อนเดี่ยวเราค่อยคุยกัน…

(นิตยสารเล่มโปรด, มกราคม 2549: 36)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นบันเทิงคดีลักษณะเนื้อหาเป็นเรื่องสั้นให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน

ตัวอย่างที่ 3

หัวใจน้ำหมึก

“ เม็กกี้” โมกระซิบกับเธอราวกับอ่านในใจเธอออก “ไม่ว่าอย่างไรก็จับพ่อไว้แน่นๆนะ” เม็กกี้พยักหน้า จับเสื้อไหมพรมพ่อไว้แน่นราวกับว่ามันจะช่วยได้อย่างนั้นแหละ “ ฉันว่าฉันเจอตอนที่เหมาะแล้ว” โมพูดขึ้นในความเงียบเขามองคาปริคอร์นเป็นหนสุดท้าย มองไปที่เอลินอร์อีกครั้ง กระแอมแล้วเริ่มอ่านทุกอย่างหายไปหมดผนังโบส์สีแดง หน้าของลูกน้องน้องคาปริคอร์นที่นั่งบนเก้าอี้นวม มีเพียงเสียงของโมและรูปภาพที่ก่อรูปร่างขึ้นมาจากตัวหนังสือ...

(นิตยสารเล่มโปรด, พฤศจิกายน 2548: 12)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นบันเทิงคดีลักษณะเนื้อหา เป็นนวนิยายให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน

สาระบันเทิง

สารคดีและบันเทิงคดีหรือสาระบันเทิง คือ งานเขียนที่เขียนเน้นสาระความรู้และความบันเทิง

ในเนื้อหานิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิด ประเภท สารคดีและบันเทิงคดีหรือสาระบันเทิงหนังสือประเภทนี้จะมีทั้งสาระและความเพลิดเพลิน เพราะผู้อ่านได้ประโยชน์ทั้งสองทาง มีทั้งความเรียง และร้อยแก้วเป็น นวนิยาย นิทาน ชาดก วรรณคดี เรื่องต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

หมึกกล้วยยักษ์ใหญ่เท่าไรเชียว

หมึกย่างร้อนๆ บนรถเข็นบวกกับน้ำจิ้มรสหวาน รสเผ็ดเปรี้ยว ส่งกลิ่นเย้ายวน ชวนน้ำลายไหล ถือเป็นของโปรดอย่างหนึ่งของพี่แมงโม้ หมึกตัวใหญ่สุดที่เคยเจอขนาดประมาณใบหน้ารูปไข่ของพี่แมงโม้เห็นจะได้ อยากรู้จังมีปลาหมึกใหญ่กว่านี้อีกไหม ด้วยความอยากรู้อยากเห็นพี่แมงโม้จึงใช้วิธีแกะรอย จากนักสืบบ้านสนุกคิดฉบับที่แล้ว เสาะหาจนได้ภาพหมึกย่าง เอ๊ย! หมึกยักษ์ (Giant Squid) มาหลายภาพ หมึกกล้วยยักษ์ที่บันทึกสถิติไว้ยาวถึง 18 เมตร ยาวกว่าปลาวาฬ สเปิร์ม (Sperm Whale) สัตว์ที่ดำน้ำลึกที่สุด...

(นิตยสารบ้านสนุกคิด, พฤษภาคม 2548: 17)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นสาระบันเทิงลักษณะเนื้อหาเป็นเกร็ดที่ให้ความรู้และให้ความเพลิดเพลิน

ตัวอย่างที่ 2

สวรรค์บนดินที่ต้องไปเยือนก่อน **ตาย...**ร้อยเรียงความคิดมาเป็นตัวอักษรความยาวขนาด A 4 บอกเล่าเรื่องสถานที่ฝันบรรยายความประทับใจหรือรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ แห่งนั้น (จากประสบการณ์หรือการค้นคว้าเพิ่มเติม) ว่าทำไมคุณจะไม่ยอมตายแน่ ๆ ถ้าไม่ได้ไปเยือนที่นั่นเสียก่อน...

(นิตยสารเล่มโปรด, กันยายน 2548: 7)

เป็นประเภทเนื้อหาเป็นสาระบันเทิงลักษณะเนื้อหาเป็นเกร็ดที่ให้ความรู้และให้ความเพลิดเพลินในแนวเล่าสู่กันฟัง

ตัวอย่างที่ 3

นักเขียนเกือบพลาด ...กว่าผมจะคิดได้ก็วินาทีสุดท้าย เรายังโชคดีที่พี่ ๆให้โอกาสได้ขอโทษพี่ๆ หลังจากนั้นก็เคยหนังสือส่งตรงเวลา ถึงช้าจะไม่ช้ามาก สมัยนี้มีเด็กมาเขียนหนังสือเยอะ... ผมว่าดีนะแต่สิ่งที่คุณควรมีคือความรักในการเขียน...

(นิตยสารเล่มโปรด, กรกฎาคม.2549: 46)

จากการศึกษาลักษณะเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารบ้านสนุกคิดได้แบ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ สารคดี บันเทิงคดี และสาระบันเทิง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน” มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อได้แก่

1. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน

ในบทนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ทั้ง 2 ข้อข้างต้นดังรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน

ผู้วิจัยพบว่า นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของ นิตยสารเล่มโปรด และ นิตยสารบ้านสนุกคิดใช้ลักษณะด้านการใช้ภาษาตามเกณฑ์การวิเคราะห์การใช้ภาษาในนิตยสารนิตยสารเล่มโปรด และ นิตยสารบ้านสนุกคิดที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ลักษณะด้านการใช้คำ ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้คำ ได้ดังนี้คือ

1.1 คำความหมายโดยตรง ผลการวิจัยพบว่าใช้คำความหมายโดยตรง ตามพจนานุกรมที่ใช้เป็นปกติในชีวิตประจำวันเพื่อให้ข้อความมีความหมายที่ถูกต้องหมาย เช่น คำว่า **เพื่อน** หมายถึง ผู้ชอบพอรักใคร่กัน, ผู้สนิทคุ้นเคยกัน

1.2 คำความหมายโดยนัย ผลการวิจัยพบว่าใช้คำความหมายโดยนัยความหมายที่แฝงอยู่เป็นความหมายที่เกิดจากบริบทเป็นเครื่องกำกับ เพื่อให้เกิดความหมายอื่น เช่นคำว่า **บันได** หมายถึง ขั้นตอนในการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ทางด้าน ชื่อเสียงทางวงการบันเทิง

1.3 คำรูปธรรม ผลการวิจัยพบว่า ใช้คำรูปธรรม คำที่ให้ความหมายและความเข้าใจในรูปร่างหรือในทางสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย เช่นคำว่า **กลิ่นเหม็น** จัดเป็นคำที่ได้รับรู้ทางประสาทจมูก

1.4 คำนามธรรม ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้ คำนามธรรม เพื่อให้ความหมายทางความคิด ความหมายทางจิตใจ เช่น คำว่า **รัก** หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย เป็นการใช้คำนามธรรม โดยให้ความหมายทางด้านจิตใจ

1.5 คำมีศักดิ์ ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำมีศักดิ์ คำที่ให้ความรู้สึกอันสูงกว่าธรรมดาทั่วไปและคำราชาศัพท์ เพื่อทำให้เกิดการระดับภาษาการใช้คำมีศักดิ์ ได้อย่างชัดเจนเช่นคำว่า **ถวาย** หมายถึง ให้ , มอบให้ ให้ดู ให้ชม (ใช้แก่พระสงค์และเจ้านาย)

1.6 คำภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำมีคำภาษาต่างประเทศมาปะปน คือภาษาอังกฤษ เช่นคำว่า **ฟาสต์ฟู้ด** มาจากคำว่า fast – food เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษ หมายถึง อาหารจานด่วน

1.7 คำสแลง หรือ คำคะนอง ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้สแลงคำที่ใช้ให้วิปลาสคลาดเคลื่อนไปจากปกติ สแลงในด้านเสียง การเขียนและความหมายเพื่อแสดงความรู้สึกตามระยะสมัยที่นิยมในเวลาหนึ่ง เช่นคำว่า **โม้** หมายถึง การพูดเกินความจริง จากเรื่องที่รู้

1.8 คำภาษาตลาด ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำคำภาษาตลาดที่เป็นภาษาพูดของคนทั่วไป ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือความเหมาะสมแต่สามารถสื่อสารได้ดี เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารเช่นคำว่า **กิโล** เป็นภาษาพูด กิโล หมายถึง กิโลกรัมเป็นมาตราเมตริกการชั่งน้ำหนักเป็นกิโลกรัม

1.9 คำภาษาถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำภาษาถิ่นคำที่ใช้กันตามท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษากลางอันเป็นภาษามาตรฐาน คือ ภาษาอีสาน เพื่อสื่อความหมายที่ชัดเจนเป็นกันเองกับกลุ่มภาคอีสานถิ่นเดียวกันเช่นคำว่า **แซบอีหลี** หมายถึง อร่อยจริง ๆ เป็นการใช้ภาษาถิ่นภาคอีสาน

1.10 คำแสดงอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำแสดงอารมณ์เน้นเสียงเพื่อทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจมนุษย์ ในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทย เช่นคำว่า **อุ๊ย** เป็นเสียงเปล่งออกมาแสดงความตกใจมักเป็นเสียงผู้หญิง

1.11 คำเลียนเสียงธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อทำให้ผู้อ่านได้ยินเสียงธรรมชาติเพื่อรสชาติในการอ่านที่ลึกซึ้ง ชัดเจน เช่นคำว่า **ตุบ ตุบ ตุบ** เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติของ ผลไม้ที่หล่นตกลงพื้นดิน

1.12 คำเลียนเสียงพูด ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำเลียนเสียงพูดเป็นคำที่เขียนถ่ายออกมาให้เหมือนเสียงพูดให้มากที่สุดเพื่อเขียนออกมาให้เหมือนเสียงพูดเช่นคำว่า **มั้ย** เลียนเสียงมาจากไหม หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงสระ ไอให้เสียงเปลี่ยนแปลงเป็นสระอะ

1.13 คำย่อ ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำย่อและการใช้ไปยาลน้อยๆ ใช้เขียนอย่างย่อเพื่อประหยัดถ้อยคำ หรือไม่เปลืองเนื้อที่ในการพิมพ์มากนัก เช่นคำว่า **ก.พ.อ.** ย่อมาจากคำว่าการงานพื้นฐานอาชีพ และ **กรุงเทพฯ** ย่อมาจาก กรุงเทพมหานคร

1.14 คำซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำซ้ำคำเดียวกันนำมากล่าวสองครั้ง หรือเขียนซ้ำกันมีความหมายหนักแน่น และแตกต่างจากคำเดิม จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่ ลักษณะของคำซ้ำ คือ คำซ้ำแสดงพหูพจน์ คำซ้ำขยายนามเน้นลักษณะ คำซ้ำที่ซ้ำคำซ้อน 2 คู่ มีความหมายต่างออกไปไม่ต่อเนื่องกับความหมายเดิม คำซ้ำที่ซ้ำจากคำซ้อน 2 คู่ ใช้เป็นคำขยายบอกความเน้น เช่นคำว่า **เด็กๆ** เป็นคำซ้ำแสดงพหูพจน์ หมายถึง คนที่อายุน้อย

1.15 คำซ้อน ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำซ้อน 2 ลักษณะคือคำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง คำมีความหมายไม่เปลี่ยนไปจากเดิม มีความหมายและใช้ต่างออกไป เช่นคำว่า **รักสวย - รักงาม** เป็นคำซ้อนที่ปรากฏในข้อความทั้ง 2 คำ

1.16 คำประสม ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำประสม คำที่มีคำ 2 คำ หรือมากกว่ามาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันแต่มีความหมายอยู่คำต้น ส่วนคำที่ตามเป็นส่วนขยาย คำประสมมาใช้ในการเขียนนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทย พบคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์ คำประสมประเภทที่ใช้เป็นคำกริยา เช่น **ท้อง + ฟ้า** หมายถึง ท้องฟ้า เป็นคำประสมประเภทใช้เป็นคำนาม

จากการศึกษาสังเกตพบว่ามีการใช้คำ คำซ้ำมาก

2. ด้านการใช้ประโยค ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้ประโยคตามกำหนดเกณฑ์การศึกษา การใช้ประโยคในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนที่กำหนดดังต่อไปนี้

2.1 ประโยคบอกเล่าผลการวิจัยพบว่ามีการประโยคที่มีผู้ส่งสารต้องการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆแสดงแจ้งให้ทราบเรื่องตามปกติ เช่น **แม่ค้าขายอาหาร**

2.2 ประโยคคำถามผลการวิจัยพบว่ามีการใช้ ประโยคคำถามที่ผู้ส่งสารให้ถามและต้องการคำตอบจากผู้รับสารมี 2 ลักษณะคือประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธจะถามและ ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ เช่น **ทำไมถึงเกิดสึนามิ**

2.3 ประโยคปฏิเสธ ผลการวิจัยพบว่า การใช้ประโยคปฏิเสธที่มีผู้ส่งสารกล่าวปฏิเสธหรือไม่ยอมเมื่อผู้ถาม เช่น **สมัยก่อนครูไม่รู้จักการเอนทรานซ์**

2.4 ประโยคคำสั่งและขอร้องผลการวิจัยพบว่าการใช้ ประโยคคำสั่งและขอร้องเป็นประโยคที่ผู้ส่งสารเพื่อสั่ง หรือ ขอร้องให้ผู้รับสารปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคคำสั่งมักละประธานโดยใช้กริยาขึ้นต้นประโยค มี 3 ลักษณะคือประโยคสั่งให้ทำ ประโยคห้ามหรือสั่งไม่ให้ทำและประโยคขอร้องวิงวอน หรือสั่งอย่างสุภาพ เพื่อแสดงเจตนาในการเขียน เช่น **ขอร้องล่ะให้เราเข้าไปข้างในเถอะ**

จากการศึกษาสังเกตพบว่ามีการใช้ประโยคประโยคคำสั่งและขอร้อง

3. ด้านการใช้สำนวน ผู้วิจัยพบลักษณะด้านการสำนวนตามเกณฑ์การศึกษาการใช้สำนวนโดย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การศึกษาสำนวนได้แบ่งสำนวนออกเป็น 2 ประเภท เป็นสำนวนเก่าแก่ที่ใช้มาแล้ว โดยถือเป็นคำรวมที่ใช้เรียกคำประเภทสุภาษิต คำพังเพย คำคม และวลี และ เป็นสำนวนใหม่ ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนคิดเรียบเรียงขึ้นมา การเขียนนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด เพื่อทำให้เกิดความลึกซึ้ง ความดึงดูดความสนใจ และจดจำคำได้รวดเร็ว ทำให้เกิดความไพเราะในการเขียนนิตยสาร เช่น หนีเสือปะจระเข้ เป็นสำนวนเก่าแก่ และเด็กซ่าแล้วจะไม่มีอนาคตเป็นสำนวนใหม่

จากการศึกษาสังเกตพบว่ามีการใช้สำนวนเก่าแก่มาก

4. ด้านการใช้โวหาร ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการใช้โวหาร ตามเกณฑ์การศึกษาการใช้โวหาร ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือการศึกษาการใช้โวหารในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด มีการใช้โวหารได้หลาย 5 ลักษณะ คือบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร สาธกโวหาร อุปมาโวหาร และเทศนาโวหาร ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นจริง อารมณ์ ความรู้สึก ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและคล้อยตาม

จากการศึกษาสังเกตพบว่ามีการใช้พบว่ามีการใช้โวหาร แบบบรรยายโวหารมาก

5. การใช้ภาพพจน์ ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการใช้ภาพพจน์ ได้แก่อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์สัทพจน์และปฏิปุจฉาเพื่อทำให้เกิดภาพชัดเจนใช้คำเปรียบเทียบมีชีวิตชีวาน่าสนใจเน้นอารมณ์ ความรู้สึก ทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้ม ซาบซึ้ง สะเทือนใจดึงดูดความสนใจเร้าอารมณ์ และ ให้ข้อคิด มนุษย์ล่าสัตว์**ราวกับ**จะล้างเผาพันธุ์ เป็นการใช้ภาพพจน์อุปมา

จากการศึกษาสังเกตพบว่ามีการใช้ภาพพจน์อุปมามาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาเนื้อหาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชน

การศึกษาเนื้อหาของนิตยสารผู้วิจัยพบว่าเนื้อหาของนิตยสารในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดตามเกณฑ์การแบ่งประเภทเนื้อหาเป็นเกณฑ์ศึกษาเนื้อหานิตยสารที่กำหนดไว้ ได้แก่เนื้อหาประเภทสารคดี เนื้อประเภทบันเทิงคดี และเนื้อหาประเภทสาระบันเทิง

จากการศึกษาสังเกตพบว่ามีเนื้อหาที่เขียนนิตยสารเล่มโปรดและนิตยสารสนุกคิดประเภทสาระบันเทิงมาก

อภิปรายผล

1. นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดใช้คำที่มีความหมายโดยตรงเป็นการสื่อความหมายตามหลักพจนานุกรม คำความหมายโดยนัย เป็นการเขียนที่มีความแฝง คำรูปธรรมเป็นการสื่อให้เข้าใจ คำนามธรรม ที่สื่อให้เกิดความคิด คำมีศักดิ์เป็นการสื่อถึงบุคคลที่สูงกว่าสามัญชน คำภาษาต่างประเทศ การสื่อความหมายด้านคำศัพท์ คำสแลงใช้สื่อแสดงความรู้สึก คำภาษาตลาดคำภาษาถิ่น สื่อความหมายที่เป็นกันเอง คำแสดงอารมณ์สื่อสารสะเทือนอารมณ์ คำเลียนเสียงธรรมชาติ เพิ่มรสชาติในการอ่าน คำเลียนเสียงพูด สื่อสารเหมือนเสียงพูดคำย่อ เป็นวิธีการประหยัดคำ การใช้คำเป็นการถ่ายทอดความรู้สึก

ของผู้เขียนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้และความเข้าใจ คำซ้ำ คำซ้อน เพื่อสื่อความหมายและสื่อเสียง คำประสม สื่อเพื่อทำให้เกิดคำใหม่ ลักษณะเด่นของการใช้คำในนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดมีการเลือกใช้ภาษาที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ตรงประเด็นในการใช้คำได้ดี

2. นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดใช้ประโยคที่แสดงเจตนาได้อย่างชัดเจนมีประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธและประโยคคำสั่งและขอร้อง มีการเขียนประโยคที่บอกวัตถุประสงค์ ในการใช้ประโยคได้กว้างขวาง

3. นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดใช้ สำนวนเก่าสื่อสารให้ข้อคิดคติสอนใจ และ เป็นสำนวนใหม่ เพื่อทำให้เกิดความลึกซึ้งความดึงดูดความสนใจ และจดจำคำได้รวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับวาสนา เกตุเงิน (2530: 19-20) ที่กล่าวว่าทำให้เกิดข้อคิดและความไพเราะในการเขียนนิตยสาร

4. นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดใช้โวหารบรรยายโวหารสื่อการเขียนตามความจริง พรรณนาโวหาร ใช้วิธีการเขียนแทรกอารมณ์สาธกโวหารสื่อการเขียนแบบมีตัวอย่างอ้างอิง อุปมาโวหารสื่อความหมายโดยการเปรียบเทียบให้เข้าใจ และเทศนาโวหารเป็นสื่อการเขียนเชิงสั่งสอนและคำแนะนำ ซึ่งการเลือกใช้โวหารเพื่อเปรียบเทียบในแนวที่เป็นจริงเพื่อความเข้าใจ ได้ชัดเจนขึ้น

5. นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดใช้ภาพพจน์เพื่อทำให้เกิดภาพชัดเจน สื่อการใช้คำเปรียบอย่างชัดเจนน่าสนใจ สื่อสารสิ่งที่เป็นธรรมชาติและ เพื่อดึงดูดความสนใจ เร้าอารมณ์ และ ให้ข้อคิด ภาพพจน์เป็นการกลุ่มคำที่มีศิลปะในการเขียนเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน แจ่มแจ้ง

6. นิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดมีลักษณะเนื้อหา แบ่งได้ 3 ประเภทคือเนื้อหาประเภทสารคดี เป็นเนื้อหาทางความรู้ประวัติชีวิตจริง เนื้อประเภท บันเทิงคดีสื่อให้ความเพลิดเพลิน แนวนิทาน นวนิยาย เรื่องสั้นและสาระบันเทิงสื่อที่ให้ความรู้และความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับผะอบ โปษกฤษณะ (2544:101-102) ที่กล่าวว่า สารคดีมีสาระประโยชน์ ให้ความรู้ความคิด บันเทิงคดีให้ความเพลิดเพลินส่วนสาระบันเทิงให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน

จากการศึกษาด้านเนื้อหาของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดมีเนื้อหาหลากหลายที่นำเสนอแนวทางการศึกษาได้อย่างละเอียดครบถ้วนเมื่ออ่านแล้วทำให้เกิดประโยชน์ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินเป็นอย่างมากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นนิตยสารที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาในนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดผลการวิจัยที่ได้ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจและศึกษาได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่านิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิด ผู้วิจัยพบว่ายังมีสิ่งที่น่าสนใจที่จะ ศึกษาการเขียนคำทับศัพท์มาจากต่างประเทศและการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในการเขียนนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนต่อไป

จากการศึกษาพบว่านิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนของนิตยสารเล่มโปรดและบ้านสนุกคิดควร ศึกษาการใช้ภาษาของการเขียนโฆษณาในการเขียนนิตยสารส่งเสริมการเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กัณทิมา วัฒนะประเสริฐ. 2529. **ภาษากับการสื่อสาร**. นครปฐมฯ: คณะอักษรศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กำชัย ทองหล่อ. 2537. **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: รวมสาส์นการพิมพ์.

กำธร สถิรกุล. 2523. **ประวัติหนังสือและการพิมพ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

คณะกรรมการเฉพาะกิจทำหนังสือ. 2537. **ราชาศัพท์.** กรุงเทพฯ: พิมพ์บริษัทฉลองรัตนจำกัด.

ฉุน ประภาวิวัฒน์. 2509. **การเขียนเรื่องประเภทสารคดีให้เด็กอ่านรายงานการสัมมนาเรื่องการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก กลุ่มเด็กอายุ 11-16 ปี.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

ชิต ภิบาลแทน และ ชุลีพร สุสุวรรณ. 2541. **พจนานุกรมนักเรียนฉบับสมบูรณ์.** กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์จำกัด.

ชลธิชา กลัดอยู่ และคณะ. 2517. **การใช้ภาษา.** กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

ชำนาญ รอดเหตุภัย. 2522. **สัมมนาการใช้ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: กรุงสยามการพิมพ์.

ดรุณี หิรัญรักษ์. 2530. **นิตยสาร.** กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงใจ ไทยอุบุญ. 2543. **ทักษะการใช้ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถวัลย์ พึ่งเงิน. 2537. **วิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงแนวอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**.**

ถวัลย์ มาศจรัส. 2546. **การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นำอักษร.

ทักษิณา สวนานนท์. 2545. **oxfod learnee, s pocket dictionary**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง.

นภาลัย สุวรรณธารา. 2537. **เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นววรรณ พันธุเมธา. 2527. **ไวยากรณ์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์.

นวลวรรณ พลังคะพันธ์พงศ์. 2541. **วิเคราะห์ภาษาในนิตยสารบันเทิง.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นันทา อาจแย้มสรวล. 2533. **การศึกษาลักษณะภาษาไทยในวารสารเพื่อการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวปี พ.ศ.2529.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิธิมา คุณะดิลก. 2549. **วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลเด่นของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พ.ศ.2530- 2544 : ลักษณะเด่นกับมาตรฐานการตัดสิน.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรจบ พันธุเมธา. 2540. **ลักษณะภาษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.

_____ . 2544. **ลักษณะภาษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บันลือ พฤกษะวัน. 2536. **วรรณกรรมกับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุญยงค์ เกศเทศ. 2536. **ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา**. มหาสารคราม. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประทีป วาทิกทินกร. 2514. **การใช้ภาษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ. 2535. **ภาษาทัศนา**. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราณี เชียงทอง. 2526. **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปิยดา สายะสนธิ. 2548. **พัฒนาการนิตยสาร อ.ส.ท.ในช่วงปี พ.ศ.2503 ถึง 2543.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิยนุช ทองทั่ว. 2543. **การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. 2542. **เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เปลื้อง ณ นคร. 2538. **ปทานุกรม**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ผะอบ โปษกฤษณะ. 2544. **ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ. 2534. **การเขียนและจัดทำสื่อสำหรับเด็กและเยาวชน.** กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ตะเกียง.

พวา พันธ์เมธา. 2535. **สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า**. คณะมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

พัชรีย์ จำปา. 2539. **วัจนลีลาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ์. 2528. **การเขียนสร้างสรรค์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.

พรพิตร พจนอารี. 2534. **การใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กพัฒนาการอ่านในใจของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พระยาอุปกิตศิลปะสาร. 2531. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

พลอย ลวณะมาลย์. 2547. **การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลีลาภาษาในงานวรรณกรรมประเภทสารคดีประวัติศาสตร์ ของม.ร.ว. คึกฤทธิ์ปราโมช**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภิญญาพร นิตยประภา. 2534. **การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. 2537. **การเขียนในภาษากับการสื่อสาร**. นครปฐม: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ระวีวรรณ ประกอบผล. 2530. **นิตยสารไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัญจวน อินทรกำแพง. 2517. **การเลือกหนังสือพิมพ์และวารสาร.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย รามคำแหง.

รัญจวน อินทรกำแพง. 2520. **วรรณกรรมสำหรับเด็กวัยรุ่น ชุดวรรณกรรมวิจารณ์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล.

รัถพร ซังธาดา. 2531. **หนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยบริการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. อักษรเจริญทัศน์พิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ:นานมีบุ๊คจำกัด.

รุ่งนภา ทิมหาญ. 2539. **รวมสุภาษิต คำพังเพย สำนวนโวหาร คำอุปมา.** กรุงเทพฯ: ปัญญาสยามพิมพ์.

เรืองอุไร กุศลาลัย และคณะ. 2516. **หลักภาษาและการใช้ภาษา**. พิมพ์ครั้งที่2. พระนคร: นิยมวิทยา.

เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์. 2531. **ภาษาถิ่นตระกูลไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ลักขณากร ธรรมเที่ยง. 2547. **การใช้ภาษาสร้างจินตภาพของสำนวนเปรียบในวรรณคดีเรื่อง พระปฐมสมโพธิกถา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันเพ็ญ กระบวนรัตน์. 2539. **หลักภาษา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

วัลลภ สวัสดิวัลลภ. 2540. **สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า**. พิมพ์ครั้งที่2. คณะมนุษยศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม. โรงพิมพ์เจริญวิทย์.

วิริยะ สิริสิงห. 2537. **การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิฆเณศ.

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม. 2526. **การตกแต่งต้นฉบับ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. 2531. **นิตยสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. **ภาษาไทยถิ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิเชียร เกษประทุม. 2543. ราชาศัพท์. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษาพิมพ์.

วีร์ เพชรอุไร. 2543. **สำนวนไทย.** กรุงเทพฯ: บุ๊คแบงคก์.

วาสนา เกตุเงิน. 2530. **การเขียน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ศนิวาร วุฒฑกุล. 2541. **ลีลาการเขียนพยากรณ์ในนิตยสาร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช. 2538. **การเขียน**. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.

ศรีจันทร์ วิชาตรง. 2541. หลักภาษาไทย. คณะมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถานบันราชภัฏพระนคร.

สนั่น มีขันหมาก. 2537. **วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. คณะศึกษาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เท็คโปรโมชั่นแอนด์เวอร์ไทซิ่ง.

สุกัญญา ตรีระวนิช. 2536. **ภาษาหนังสือพิมพ์และนิตยสาร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุกัลยา พงษ์หาญพาณิชย์. 2547. **การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุกานดา ดีโพธิ์กลาง และคณะ. 2542. **ทรัพยากรสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศูนย์สนเทศพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สุโขทัยธรรมาธิราชมหาวิทยาลัย. 2533. **เอกสารการสอนชุดความรู้เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 8- 15**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมควร กวียะ และ มาลี บุญศิริพันธ์. 2531. **หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ประกายพรึกพิมพ์.

สมพร มันตะสูตร แพ่งพิพัฒน์. 2540. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สิริวรรณ นันทจันทูล. 2546. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชัญญา วงค์เวสช์. **การเขียนสารคดี**. (Online). Available: www.regelearning com. Payap.ac.th/docu/th203/content/sara.htm, 12 ธันวาคม 2549.

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2532. **การเขียน 1.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข. **การเขียนบันเทิงคดี**. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (Online). Available. http://www.slimming4u.com/web/s/uprawee/write7. html, 12 ธันวาคม 2549.

สุรีย์ ศิริพัฒน์. 2529. **การวิเคราะห์การเขียนข้อความโฆษณาในนิตยสาร.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สง่า กาญจนานาคพันธ์. 2541. **สำนวนไทย.** กรุงเทพฯ: ดวงกมลพิมพ์.

แสงโสม กชกรกมุท. 2545. **การพัฒนาโปรแกรมโดยใช้วรรณกรรมเด็กเพื่อส่งเสริมการใช้เสียงตัวอักษรของเด็กอนุบาล.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หทัย ตันหยง. 2529. **การสร้างสรรค์ค่วรรณกรรมแลหนังสือเด็ก**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

อุทัย ไชยานนท์. 2543. คำพังเพยและคำอุปมาอุปมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์น้ำฝน.

Copyright, C. 2002. Sirima Janeworakunchai. All rights reserved. สำนวนสุภาษิต. (Online). Available: www.thaigoodview.com/library/studentshow/st2545/5-5/no44/favorite.htm, 12 ธันวาคม 2549.

Gates, Jean key. 1979. **Cuide to the Use of Books and Libraries**. 4 th ed . New York: McGraw.

Harrod, Leonard Montaque. 1977. **The Librarian's Glossary of Term Use in Librarianship Documentation and the Book Crafts and Reference Book**. 4 th ed. London: Andre Deutsch.

ภาคผนวก

ตัวอย่างนิตยสารเล่มโปรด

ตัวอย่างเนื้อหานิตยสารเล่มโปรด

อิ่มความรัก จาก แม่ ในบทประพันธ์

แม่ เป็นตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมเกือบทุกเรื่อง บางเรื่องเป็นเพียงตัวประกอบ ... แต่แม่ในบางเรื่องมีบทบาทเด่น เป็นตัวดำเนินเรื่อง เป็นผู้สร้างและพลิกผันเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับลูก... แม่เหล่านี้ต่างสิ่งแวดล้อม ต่างนิสัยใจคอ แต่ทุกคน **"ทำเพื่อลูก"** ด้วยหัวใจรักอันยิ่งใหญ่เหมือนกัน ลองมาดูความรักของแม่ในวรรณกรรม เรื่องต่าง ๆ อาทิเช่น แม่พลอย จากสี่แผ่นดิน, แม่พิกุล จากบ่วงเล่ห์เสน่หา, แม่สุวรรณี จากน้ำพุ และอีกมากมาย...

ท่องจินตนาการสุดบรรเจิด ในโรงงานช็อคโกแล็ต

ดวงตะวันฉายแสงสว่างเจิดจ้าในวันสำคัญ แต่พื้นดินยังขาวโพลน ขาวด้วยหิมะ และอากาศก็หนาวจัด นอกประตูรั้วโรงงานวองก้า ฝูงชนจำนวนมากออกันอยู่ เฝ้าดูผู้โชคดี ที่ถือตั๋วทั้ง 5 คนเข้าไปในโรงงาน เกิดการโกลาหล ตื่นเต้นกันยกใหญ่ ขณะนั้นเป็นเวลา ก่อนสิบนาฬิกาเล็กน้อย ผู้คนเบียดเสียดร้องตะโกน ตำรวจคล้องแขนกัน พยายามกั้นฝูงคน จากประตูรั้ว (นำเนื้อเรื่องบางส่วนจากเรื่องโรงงานช็อคโกแล็ต มาให้อ่านกันจ้า) ยังมีต่อ...

ชมพระราชวังสมัยอยุธยา ผ่านกฎหมายตราสามดวงกันเถอะ (ประวัติศาสตร์)

กฎหมายตราสามดวงตราขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 พ.ศ.2347 ลองนับนิ้วดู ก็ครบ 200 ปีมาแล้ว เนื้อหากฎหมายบางส่วนนำมาจากพระราชศาสตร์ ซึ่งเป็นกฎหมายในสมัย อยุธยาโน่น ประกอบด้วยกฎหมายต่าง ๆ 29 ลักษณะ และหนึ่งในนั้นก็ว่าด้วย กฎมณเทียรบาล ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์ และกฎเพื่อรักษาราชมณฑเทียรสถาน กฎมณเทียรบาล จึงสะท้อนให้เห็นภาพพระราชวัง สมัยอยุธยาไว้อย่างชัดเจน

เปิดตัว The Half-Blood Prince เปิดใจ เจ.เค.โรว์ลิ่ง (ชานชาลาที่ 9 3/4)

ในที่สุด หลังจากที่เฝ้ารอคอย มาเกือบ 2 ปี Harry Potter and the Half-Blood Prince ก็มาถึงมือแฟน ๆ ทันทีที่ย่างเข้าวันที่ 16 กรกฎาคม ที่ผ่านมา ในโอกาสน่ายินดีแบบนี้ ต้องมีการเฉลิมฉลองในหมู่มักเกิ้ลแฟนแฮร์รี่ พอตเตอร์ กันหน่อย สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ของอังกฤษ จึงจัดแข่งขันหาแฟนพันธุ์แท้แฮร์รี่ พอตเตอร์ ก่อนหนังสือออก 1 สัปดาห์ ผู้ชนะรางวัลที่ 1 จะได้เดินทางไปสัมภาษณ์เจ.เค.โรว์ลิ่ง ที่เมืองเอดินบะระ

นิกกับพิม (เล่มนี้น่าอ่าน)

จดหมายระหว่าง ป๊อกเซอร์ แห่งบ้านภูเขียว และพูเดิล แห่งเมืองซูริก นวนิยาย ที่ดำเนินเรื่องด้วยจดหมายโต้ตอบกัน มิใช่ของแปลกใหม่ มีหลายเรื่องที่ใช้กลวิธีเขียน แบบนี้ แต่ในจำพวกนวนิยายไทยในรูปจดหมาย คงไม่มีเล่มไหนแปลก และน่าสนใจ เท่า นิกกับพิม

คุณยายจานด่วน (เรื่องสั้นจากนักเขียน)

ตุ๊กตุ่น ตุ้มตุ้ย และต๋อมแต๋ม มีคุณยายเป็นญาติผู้ใหญ่คนเดียว และเป็นคนตั้งชื่อให้หลานทั้ง 3 เป็นตัว ต เต่า แม่บอกว่า ยายเป็นคนทันสมัยมาก คุณยายชอบแต่งเนื้อ แต่งตัว ทันสมัย และชอบขอให้หลานๆ พาไปไหนมาไหนเสมอ ทั้งที่คุณยายก็อายุเกือบ 70 แล้ว และที่ ๆ คุณยายชอบไปมากที่สุดก็คือ ร้านอาหารจานด่วน โดยจะชอบเดินไป สั่งอาหารเอง ส่งเสียงดัง และเรียกชื่อหลานสับกันอยู่เสมอ ซ้ำร้ายบางทียังข้ามไปคุย กับโต๊ะอื่น เสียอีก และ ทีเด็ดของคุณยายก็มีมากมายเหลือเกิน

ภาษาไทยใช้ให้เป็น

แม่ คำมหัศจรรย์ คำสั้นๆ ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของทุกคน ลองมาหาคำจำกัดความ ของคำว่า แม่ นั้นจะมหัศจรรย์ขนาดไหน...

ตัวอย่างนิตยสารบ้านสนุกคิด

ตัวอย่างเนื้อหานิตยสารบ้านสนุกคิด

ยืนบนก้อนเมฆ

บินไปหาโดเรมอน (ล้อเล่นค่ะ) จริงๆ จะบินไปเที่ยว แต่ไม่ไปคนเดียวนะคะพาคุณพ่อคุณแม่ไปด้วย ครอบครัวเราจะบินขึ้นไปยืนบนก้อนเมฆ ดูสิว่าจะเป็นอย่างไร แล้วก็บินไปเชียงใหม่ ต่อขึ้นไปบนดอยที่หนาวเย็นและสวยงาม เพื่อชมดอกไม้ ต้นไม้ที่งามตา แล้วก็จะพาคุณพ่อคุณแม่ไปดูพระอาทิตย์ตกเสร็จแล้วบินกับบ้านอย่างมีความสุข (ถ้าโดเรมอนมีจริงหนูคงดีใจมากค่ะ) ด.ญ.กมลวรรณ เทพหัสดินฯ กรุงเทพฯ

วันสุดพิเศษ

ผมจะบินไปขอลายเซ็นดาราดังๆ เช่น พี่บู๊ด พี่อ้อม บินไปชมโบราณสถานต่างๆ จะได้รู้ประวัติความเป็นมาของสถานที่แห่งนั้น และทีสุดท้ายที่ผมจะไปคือ พิพิธภัณฑ์เด็ก ผมอยากจะเข้าห้องที่ฉายให้ดูตอนที่แม่ตั้งท้องและคลอดลูกออกมา มันทำให้ผมรู้สึกรักแม่มากขึ้นกว่าเดิมและขอบคุณโดเรมอนด้วยครับ ด.ช.เสฐียรภาคย์ นวลหอม ป.3 โรงเรียนไผทอุดมศึกษา

บินไปเชียงใหม่

ถ้าโดเรมอนให้ผมยืมคอปเตอร์ไม้ไผ่ ผมจะบินไป "เชียงใหม่"เพราะว่าอากาศในกรุงเทพฯ มีมลพิษมาก ทำให้ผมอยากไปเชียงใหม่เพื่อไปสูดอากาศที่บริสุทธิ์ มีอากาศเย็นทำให้รู้สึกสบ๊าย สบาย ด.ช.นโรดม จีระฉัตร ป.6 โรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา

2-3 เดือนที่ผ่านมา รวมพลคนรักพี่พริ้ง เอ๊ะ...พูดผิดๆ พลพรรครวมหัวต่างทยอยสมัครเข้าสังกัดกับพี่พริ้งเยอะมากๆ แต่ไม่ต้องตกใจกันนะจ๊ะ ยังไง้ ยังไงพี่พริ้งก็รับไม่อั้นขอให้ส่งกันเข้ามาเถอะจ๊ะ สองพลพรรคที่จะมาประชันกันในฉบับนี้เป็นใคร มาจากไหน ชื่อว่าอะไร มาดู มาอ่านกันเลยจ๊ะ

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ	นางสุมิตรา จิตศรัทธา
วันเดือนปีเกิด	21 กุมภาพันธ์ 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	53/301 (4108) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยการศึกษา บางเขน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกคหกรรมศาสตร์) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2540 ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย) จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม